

LOGAŠKE NOVICE

WWW.LOGATEC.SI - GLASILO OBČINE LOGATEC - LETNIK XLVII - MAJ 2016 - ŠT. 5

44 let
logaške
lekarne

Čebelarški turizem
– zaščitni znak
Slovenije?

Simfonični orkester
Cantabile v svetu
filmske glasbe

Les izboljšuje
kakovost
bivanja

LOGALAJT
MESEC ZABAVE, ŠPORTA IN POZITIVNIH VIBRACIJ

GRAJSKI PARK VITEZ
ŠPORTNO KULTURNO
TURISTIČNO SREDIŠČE

KONTAKT: VITEZ@GRAJSKI-PARK.SI, 031/614-325

11.6. od 22.00

Dugme u Čorbi
JUGO-ROCK ŽUR
VSTOP PROST
Grajski park Vitez Logatec

26.6. od 15.00

Klapa
Jadranski maestrali
DALMATINSKI DAN
VSTOP PROST
Napihljiva dežela
Grajski park Vitez Logatec

8.7. od 19.00

DJ MIRO
DEJEYTIME MIKS
VSTOP PROST
AKCIJA
Petkov **KOKTEJL** večer
Grajski park Vitez Logatec

5.6. od 18.00

Grajski park Vitez Logatec

MAMBO KINGS
v primeru dežja pod šotorom
VSTOP PROST

9.7. od 21.00

Grupa VIGOR
Rojstni dan - torta velikanka
VSTOPNINA 5 €

POP DESIGN
v primeru dežja pod šotorom
VSTOPNINA 5 €

DJ DADY

5.6. od 10:00

7. Aktiven dan z Dlan na Dlan
Animacija za otroke in odrasle
Napihljiva dežela
kolo zdravja
Dlančkov izziv
Dlančkov pohod

11.6. od 11:00

4. Dlan na Dlan
»FUTSAL« turnir 3+1
Logaški praznik malega nogometa
Grajski park Vitez Logatec
pod reflektorji

Dan za grajsko dobroto

9.6. od 15:00

AKCIJA
PIZZA 2 za 1

16.6. od 15:00

AKCIJA
SMUTI 2 za 1

23.6. od 15:00

AKCIJA
TOČENO PIVO
KOZEL 2 za 1

30.6. od 15:00

AKCIJA
SLADOLED kepica 2 za 1

7.7. od 15:00

AKCIJA
PRINCESKINA kupa 2 za 1

KOLOFON

Logaške novice, glasilo Občine Logatec

ISSN 03509281

Logaške novice brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v občini

Izdajatelj: Občina Logatec,
Tržaška 50 A, 1370 Logatec

Odgovorna urednica:
Blanka Markovič Kocen

Uredniški odbor: Metka Bogataj, Nina Jerina,
Urška Orešnik, Branislav Pevec, predstavnik/ca
Občine Logatec za odnose z javnostmi.

Grafično oblikovanje in tisk:
TISKARNA SKUŠEK d.o.o., storitev,
proizvodnja in trgovina, Gorenjska c. 20,
1234 Mengeš

Grafični koncept: Nicolas Sautet

Datum izzida: 27. 5. 2016

Naklada: 4.650 izvodov

Naslovnica: Čebelnjak v Žibršah

Foto: Blaž Korenč

Logaške novice izhajajo enkrat mesečno. Roki izida in oddaje prispevkov so objavljeni na spletni strani občine Logatec. Prispevki naj ne bodo daljši od ene tipkane strani, pisava Times New Roman, pt 11. Pisma bralcev so lahko dolga največ eno tipkano stran, pisava Times New Roman, velikost pisave 11 pt. Prispevke s fotografijami pošljite na poštni ali elektronski naslov. Prispevki naj bodo kratki in jedrnat, pripišite ime in priimek avtorja prispevka in fotografije ter kdo oziroma kaj je na fotografiji. Nepodpisanih prispevkov ne bomo objavili, uredništvo si pridržuje tudi pravico do krajšanja in neobjave prispevkov.

IZ VSEBINE

IZ OBČINSKE HIŠE

V Logatcu se bo treslo **str. 6**

Starosti prijazna Občina Logatec **str. 7**

AKTUALNO

GZS: manj požarov, več tehničnih reševanj **str. 10**

Karl Falkenberg prikolesaril v Logatec **str. 11**

Mnogi v lekarno pred zdravnikom **str. 12**

Dan za Zemljo in noč za knjigo **str. 17**

Pasji iztrebki ogrožajo ljudi in živali **str. 20**

V SREDIŠČU

Čebelarstvo kot zaščitni znak Slovenije? **str. 21**

Po nasvet v Čebelarstvo društvo Logatec **str. 24**

Med slovenskih čebelarjev je varno živelo **str. 27**

POLITIKA

Projekt gradnje novega Narodnega doma in
Knjižnice Logatec še ni dobil zelene luči **str. 28**

KULTURA

Simfonični orkester Cantabile v svetu
filmske glasbe **str. 30**

Izvrstni uspehi gledališnikov KD
in OŠ Tabor Logatec **str. 32**

POSLOVNE STRANI

Les izboljšuje kakovost bivanja **str. 37**

Aleš Meze: Podjetje, ki ni samo moj kruh,
ne sme ugasniti **str. 38**

TURIZEM

Lavrovec – najvišje ležeče logaško naselje **str. 40**

ŠPORT

Deni Kožul: Trdo delo je zagotovilo za uspeh ... **str. 41**

Spoštovane, spoštovani,

maj - veliki traven je zagotovo eden izmed najlepših mesecev v letu. Navdaja nas s pomladno energijo in nam v občudovanje ponuja cvetoče travnike in dišeče sadovnjake. Vse brsti, cveti. Čebele letajo s cveta na cvet, nabirajo hrano za svoj rod in s tem ne vedo ohranjajo krog življenja.

»Po bučelah se vižej« pravi star slovenski pregovor, ki še kako velja tudi danes, v času samozadostnosti, ko se človek bolj zaveda svojih pravic kot dolžnosti. Svoje znanje vsak dan nadgrajujemo in mislimo, da lahko obvladujemo življenje in svet. Izjemni strokovnjaki so v Švici, mestu Cern, potrdili obstoj Higgsovega bozona, osnovnega delca v fiziki, ki bi ga lahko imenovali tudi božji delec. Poznamo njegove lastnosti, a to zrnje, če ga lahko tako imenujemo, seme ne kali. Manjka namreč moč Narave, ki mu daje življenje. Življenje je nekaj lepega, nekaj svetega, je darovano vsem nam. Nihče izmed nas nima pravice jemati prejetega, to je največ, kar lahko dobimo. Ljudje sicer imamo razum in svobodno voljo, a narava nam je z vsem bogastvom dana le v najem, da s svojim znanjem in poštenim delom preživimo sebe in ustvarjeno družino ter poskrbimo tudi za starejše in onemogle.

Brezbrižnost s pohlepom, nepravilna delitev naravnih in ustvarjenih dobrin uničujeta ravnovesje in vodita k izkoriščanju človeka po človeku. To opazamo in slišimo na vsakem koraku. Izgublja se solidarnost in povečuje korupcija. Izgubljamo mir in težko pridobljeno dostojanstvo. Odgovore na pojave liberalnega kapitalizma in njegove posledice je v svojih delih že v tridesetih letih prejšnjega stoletja skušal osvetliti naš rojak dr. Andrej Gosar. V svojem ugodju si odgovorni zatiskamo oči, mašimo ušesa, rekoč: »Za to bodo poskrbeli drugi«. NE, odgovornost za boljši danes in jutri leži v rokah vsakega posameznika. S spremembami moramo začeti pri sebi, saj bomo tako najlažje in najbolje pomagali tudi celotni družbi. Izkoreniniti moramo stanje zavisti in s tem tudi izraz umetnice Svetlane Makarovič »Slovenclj«.

Ozrimo se po naravi in začnimo ustvarjati ekonomijo s socialno noto. Bodimo kot naša domača Sivka. V panju ima red, vsak ve, kaj mora storiti in tako se nehote ustvarjata harmonija in ravnovesje. Čebelar, ki ni grabežljiv, se izobražuje in z ljubeznijo skrbi za svoje panje, polne marljivih čebel in te ga bogato nagradijo.

Naš Veliki oče Frančišek, ki ga velikokrat bolje razumejo ateisti od nas, »bogaboječih«, je ob dnevu miru dejal: »Ne več sužnji, bodimo bratje«.

Vsak dan naj bo lep, župan Berto Menard

KOTIČEK LOKALNE TRŽNICE LOGATEC

V letu 2016 smo vključeni v izvajanje Lokalne tržnice Logatec aktivno pristopili k povezovanju lokalnih ponudnikov in s tem k povečevanju ponudbe pridelkov in izdelkov iz Občine Logatec. V okviru LTL pripravljamo številne aktivnosti, ki bodo pripomogle k zavedanju pomena lokalnih produktov. Med drugim enkrat mesečno organiziramo prireditve Sobotni utrip na Lokalni tržnici Logatec, kjer svoje pridelke in izdelke prodajajo lokalni ponudniki, ob tem pa poteka pester spremljevalni program.

Vabimo vas, da tudi vi obiščete naslednjo prireditev, ki bo v soboto, 18. junija 2016, od 8. do 13. ure na lokaciji redne tržnice v Logatcu (za Krpanom) ter s svojim obiskom / nakupom podprete lokalno.

Stojnice ponudnikov, vključenih v Lokalno tržnico Logatec, so označene z logotipom, tako da jih zlahka prepoznate.

Sodelujoči lokalni ponudniki na prireditvi 18. junija 2016:

LOKALNI PONUDNIK	PONUDBA
Mojca Prevec - Domačija pri Mojci	Zelenjava (solata, por, špinaca, kumare, krompir, stročji fižol, sveže zelje, grah)
Ana Cempre, osebno dopolnilno delo	Kvačkani izdelki (prijemalke, kvačkani nagelj, razna dekoracija)
Moja ovčica - Tjaša Šporar, osebno dopolnilno delo	Lesen nakit, nakit z rožicami, hlače za otroke, kape, škorenjčki iz ovčje kože
Ježkova hišica – slašičarstvo, Željka Bohar s.p.	Baklave, tiramisu, različne sveže torte, presne torte, torte brez glutena in sladkorja, veganski čokoladni namaz
Dušan Šporar, osebno dopolnilno delo	Ročno izdelani unikatni izdelki iz lesa
Moj svet - Biljana Damjanović	Šivani izdelki (toaletne torbice, krila, otroške hlače, krila ...)
Kmetija Pr' Daniel	Zelenjava (solata, blitva, korenje, krompir, nadzemne kolerabice, redkvice, rdeča pesa, čebula), kokošja jajca
Kmetija Fečur	Kruh iz krušne peči, mlečni izdelki (sadni in navadni jogurti, skuta, maslo, mehki in zoreni sir)
Živahno pošito – Živa Pušlar, osebno dopolnilno delo	Šivani izdelki (krila, pajkice, prti, pogrinjki, košare, predpasniki, torbice ...)

Vse, ki bi želeli prejemati obvestila (e-novice) o aktualni ponudbi in aktivnostih, izvedenih v okviru Lokalne tržnice Logatec, vabimo, da nam na spela.rudolf@icra.si posredujete svoj elektronski naslov.

Vse potencialne ponudnike iz Občine Logatec, ki bi želeli sodelovati v skupini Lokalna tržnica Logatec, vabimo, da nas pokličete na telefonsko številko 05 37 20 180 ali pišete na e-naslov dusanka.cernalogar@icra.si, spela.rudolf@icra.si.

Spremljajte nas na FB profilu: Lokalna tržnica Logatec
Kupujmo lokalno!

Lokalni ponudnik se predstavi

MOJCA PREVEC – DOMAČIJA PRI MOJCI

Mojca Prevec je aktivna članica Lokalne tržnice v Logatcu. Kupce navdušuje z odlično zelenjavo, ki jo pridelava na svoji njivi in v manjšem rastlinjaku v Gorenjem Logatcu pod Režišami. Registrirana je kot manjša pridelovalka rastlinske hrane.

Mojca, kaj vse ponujate kupcem na Lokalni tržnici Logatec?

Na Lokalni tržnici bom svojo doma pridelano zelenjavo ponujala v času od junija do konca septembra. Posadila in posejala sem krompir, korenje, rdečo peso, kolerabo, por, čebulo, česen, blitvo, solate, zelje, fižol, papriko, paradižnik, buče in še kaj. Če bodo vremenske razmere ugodne in bo moja zelenjava obsijana z veliko sonca, na njivi pa seveda čim manj nadležnih polžev, ki nam zadnja leta grenijo pridelavo, bom lahko ponudila zdravo in kakovostno hrano. Spomladi vzgojim tudi veliko sadik iz doma pridelanega semena.

Kakšne so vaše izkušnje s prodajo na Lokalni tržnici? Prodajate svoje pridelke še kje drugje?

Moje prve izkušnje s prodajo na tržnici so res prijetne. Sicer sem sedaj upokojenka, po izobrazbi pa prodajalka, zato mi je to delo v veliko veselje. Na Lokalni tržnici sem se prvič pojavila lani jeseni po končanem študijskem krožku „Prinesi, kar imaš“, najbolj pa me je k prodaji na tržnici spodbudila predavateljica iz Idrijsko-Cerkljanske razvojne agencije, ga. Darja Lahajnar. Svoje pridelke zaenkrat ponujam in prodajam samo na Lokalni tržnici v Logatcu.

Kje ste pridobili vse potrebno znanje za vzgojo sadik in pridelavo zelenjave?

Že od malih nog živim z našo malo kmetijo. Vsa leta sem na kmetiji delala s starši, pridobivala čudovite izkušnje, znanje, predvsem pa napotke, kako pripraviti domačo zemljo za sajenje. Z veseljem sama vzgajam sadike iz semen, ki jih pridelam, ker menim, da lahko le tako svojim strankam ponudim kakovostno zelenjavo.

Ste tudi strastna zeliščarka. Lahko svoje znanje o zdravilnih rastlinah uporabite tudi pri varstvu svojih pridelkov?

Ja, prav imate. Res se zelo rada ukvarjam z zeliščarstvom. Najlepše mi je nabiranje zdravilnih rastlin za razne čaje, mazila, tinkture, hidrolate, olja, pa tudi kakšno zeliščno milo prav rada „skuham“. Znanje o vsem tem sem pridobila v našem društvu Ognjič, ki nam omogoča razne delavnice, predavanja priznanih slovenskih zeliščarjev in očitno mi je tudi zeliščarstvo pisano na kožo. Seveda zdravilne rastline uporabljam tudi za pripravke za zaščito zelenjave pred škodljivci in boleznimi, prevrelke za gnojenje in čaje za krepitev rastlin. Za te namene uporabljam koprive, gabez, preslico, žajbelj in kamilico.

Kakšne so vaše želje oziroma cilji za naprej?

Moje želje so skromne, če mi bo zdravje služilo, bi rada še malo povečala kakšno njivo, morda prišla še do malo večjega rastlinjaka.

ICRA d.o.o. Idrija

“V LOGATCU NAS NIČ NE SME PRESENETITI” – 3.

NAČRTOVATI, ŽIVETI TER OBNAŠATI SE TAKO, DA VSEKOZI PREPREČUJEMO NASTANEK NESREČE, IN UKREPATI, KO SE NESREČA ZGODI

Tokratni članek obravnava nasvete, kako načrtovati naš vsakdan, delovni čas, domače okolje, igro in dejavnosti z eno samo mislijo, ki prežema vse, kar počnemo: načrtujemo in obnašajmo se tako, da vseskozi preprečujemo nesrečo in če se ta vseeno zgodi, da znamo takoj ukrepati. Predvsem pa je potrebno, da se za trenutek ustavimo in razmislimo o tem, kako živimo.

V prejšnji številki Logaških novic ste prejeli zloženko, ki opisuje tveganja ter vsakodnevno ogroženost v našem okolju, seveda prilagojeno za območje Občine Logatec. Ko človek ve, kaj ga ogroža in kako verjetna je ta ogroženost, je pametno o tem večkrat razmišljati in se na izredne situacije pripraviti. Vprašali boste zakaj? Ker nas nič ne sme presenetiti in edino tako ne bo večjih posledic nesreče ali pa je sploh ne bo.

Naravne nesreče povzroča človek

Dejstvo je, da naravne in druge nesreče povzročata narava in človek. Tveganja, da se naravni in drugi pojavi v okolju odražajo kot nesreče, so spremljevalci razvojnih priložnosti, na katere pomembno vplivajo naravni in drugi dejavniki, ki povzročajo spremembe v okolju. Na naravne pojave lahko človek vpliva in v večstoletni degradaciji okolja tudi je vplival, da si je zagotovil življenjski prostor oz. surovine za preživetje in razvoj. To, kar je bilo za človeka razvojna naravnost, je bilo za naravo pogubno uničevanje ravnotežja pojavov. Torej lahko z veliko mero prepričanja trdimo, da naravne nesreče neposredno povzroča človek.

Človek pa neposredno povzroča tudi t. i. antropogene nesreče, pri čemer se lahko omejimo na nevojaške, in sicer: organizirana kriminaliteta, terorizem, nedovoljene dejavnosti na področju konvencionalnega orožja, izdelava in prodaja orožij za množično uničevanje in jedrske tehnologije, kibernetike, grožnje in zloraba informacijskih tehnologij ter sistemov, neupoštevanje varnostnih meril v industriji, opuščanje ukrepov za preprečevanje nesreč v delovnem okolju, nespametno ravnanje z viri vžiga ter samovnetljivimi in drugimi nevarnimi snovmi, neupoštevanje cestno-prometnih predpisov itd.

Varnost je na prvem mestu

Kako se obraniti oz. zgraditi odporno družbo, okolje ali nenazadnje domači prag? Vsekakor ne smemo početi stvari, ki smo jih našli kot vzrok nesreč v prejšnjem odstavku. Za vse drugo pa obstaja preprost miselni vzorec: »safety first« oz. varnost na prvem mestu. To pomeni, da preden karkoli počnemo, bodisi doma ali v službi ter v igri in športu, se najprej vprašajmo, ali obstaja kakšna nevarnost za lastno poškodbo, poškodbe bližnjih, sodelavcev, soigralcev in ali z lastnim dejanjem ne delamo nepopravljive škode. Če je odgovor da, moramo ugotoviti način, da ne pride do tega, če pa je zaradi dejavnosti tveganje neizogibno, pa naj bodo vsaj morebitne posledice čim manjše.

Na področju varnosti in zdravja pri delu poznamo dva načina, da se zaščitimo pred nesrečo (poškodbo): izogniti se nevarnosti ali pa med nami in nevarnostjo postaviti določene zaščitne ukrepe. Na-

ravne nesreče neposredno povzroča narava in je potrebna velika angažiranost družbe, da se jim ognemo; lahko pa se zaščitimo pred vplivi. Teh zaščitnih ukrepov oz. napotkov je ogromno in nasveti so zelo praktični. Na tem mestu jih ne bomo naštevali, ker bi potrebovali celotni prostor vsaj treh številok Logaških novic, da jih delno opišemo. V literaturi, na spletu, na socialnih omrežjih jih dobite s klikom oz. drsanjem po ekrančku vaših dlančnikov ali tablic. Zato naslednjič, ko se boste igrali na Facebook-u ali iz dolgočasje googlali, napišite v iskalnik: napotki.sos112.si.

Če želite zvedeti še kaj več, nam lahko pišete na cz.logatec@logatec.si in potrudili se bomo poiskati optimalni napotek za vašo situacijo. Če niste večji socialnih omrežij ali interneta, pa se preprosto oglasite na občini, kjer vam lahko strokovna služba za zaščito in reševanje osebno kaj svetuje ali pa posreduje ustrezno literaturo.

Bodite varni!

*Damjan Barut, dipl. inž., spec. vodja načrtovanja
v štabu CZ Občine Logatec*

ŠOLA ZA STARŠE

Šola za starše je zanimiv način pridobivanja informacij in izobraževanje nosečnic, partnerjev in njihovih spremljevalcev. Namen srečanj je seznaniti udeležence s potekom nosečnosti, z bližajočim se porodom, s poporodnim obdobjem, z nego in prehrano dojenčka in odgovoriti na vsa vprašanja, ki zanimajo bodoče starše.

TEČAJ ZA ZGODNJO NOSEČNOST:

1. VODENJE NOSEČNOSTI V GINEKOLOŠKI AMBULANTI – 1.6.2016 od 18:00 do 20:00
Srečanje bo vodila Irina Vostrueva, dr. med. spec. ginekologije in porodništva

TEČAJ PRIPRAVE NA POROD:

1. PRIPRAVA PARA NA STARŠEVSTVO – 31.5.2016 od 18:00 do 20:00
Srečanje bo vodila Eva Hrovat Kuhar, univ. dipl. psih.
2. PRIPRAVA NA POROD – 6.6.2016 od 18:00 do 20:00
Srečanje bo vodila Vesna Marolt, dipl. babica
3. SOCIALNA VARNOST V NOSEČNOSTI – 7.6.2016 od 18:00 do 19:00
Srečanje bo vodila Polona Lovšin iz CSD Logatec
4. NEGA NOVOROJENČKA – 13.6.2016 od 18:00 do 20:00
Srečanje bo vodila patronažna sestra iz Zdravstvenega doma Logatec
5. ROKOVANJE Z NOVOROJENČKOM, SISTEMATIČNI PREGLEDI – 14.6.2016 od 18:00 do 20:00
Srečanje bo vodila Urška Benedičič dipl. ms, IBCLC
6. DOJENJE – 21.6.2016 od 18:00 do 20:00
Srečanje bo vodila Urška Benedičič, dipl. ms, IBCLC

NAROČANJE V ŠOLO ZA STARŠE IN DODATNE INFORMACIJE
DOBITE NA TELEFONSKI ŠTEVILKI: 01 7508 246

SREČANJA BODO POTEKALA V 2. NADSTROPJU V SEJNI SOBI
ZDRAVSTVENEGA DOMA LOGATEC

V LOGATCU SE BO TRESLO

V petek, 3. junija, bo v Logatcu potekala štabno-operativna vaja civilne zaščite, na kateri bomo preizkusili pripravljenost vseh enot sistema zaščite, reševanja in pomoči.

V Občini Logatec se vse enote omenjenega sistema neprestano pripravljamo, usposabljam in opremljamo za posredovanje ob naravnih in drugih nesrečah. Zadnji dve leti izredno pospešeno in tako bo tudi v prihodnje, saj nas nič ne sme presenetiti. Ne enote, še manj pa občane. Vsa ta znanja in iznajdljivost kadrov bomo preizkusili na občinski štabno-operativni vaji, ki bo v petek, 3. junija 2016, v popoldanskih urah. Začetek vaje s prvim klicem v sili bo ob 12.00 s simulacijo rušilnega potresa na OŠ Tabor, nadaljevanje pa glede na situacije, ki jih je skupina za izvedbo vaje predvidela. Tako za javnost kot za enote bodo te situacije nenapovedane in se bodo razvijale glede na možni realni potek nesreče. Načeloma pa se bo dogajanje odvijalo na teritoriji KS Tabor in KS Naklo. Zaključek vaje bo ob 18.00, ko bo tudi kadrovsko-tehnični zbor vseh udeležencev, vozil in opreme na parkirišču Grajskega parka Vitez Logatec. V zvezi s tem vas opozarjamo, da bo po mestnem delu Logatca in tudi drugod pogosto slišati sirene intervencijskih vozil. Veliko bo tudi uniformiranih oseb na terenu. Večina dogajanja ne bo vidna za javnost, bo pa kadrovsko-tehnični zbor priložnost videti vse enote na enem mestu. V realnem času pa bodo slike, informacije ter tudi video posnetki dosegljivi tako na občinski spletni strani (www.logatec.si) kot na družabnem omrež-

ju Facebook, in sicer na strani občinske civilne zaščite (CZ Logatec: www.facebook.com/logaska.cz).

Dodatne informacije so na voljo na: 01/7590-626 oz. GSM: 031/751-880 ali cz.logatec@logatec.si.

Damjan BARUT

Nam. poveljnika CZ Logatec

V stavbi Območne obrtno-podjetniške zbornice Logatec, Tržaška cesta 11, Logatec, je vrata odprla poslanska pisarna poslanca Državnega zbora RS mag. Andreja Šircelja. Poslanec je na voljo tako za individualne pogovore z občankami in občani kot tudi za pogovore s predstavniki lokalne samouprave, podjetnikov, obrtnikov, društev idr. Urnik pisarne je 6. junija. 2016 in 4. julija 2016 med 17. in 18. uro. Izven omenjenih terminov se lahko za srečanje s poslancem mag. Andrejem Širceljem dogovorite osebno prek elektronske pošte andrej.sircelj@dz-rs.si ali telefona 041 367 690. Urnik poslanske pisarne za jesenske mesece bo objavljen naknadno.

OO SDS Logatec

Občina Logatec

Spoštovani,

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Logatec in Občina Logatec

vas vabita na odprtje spominskega obeležja,

ki ga je postavila Občina Logatec na pobudo OZVVS Logatec, v spomin na bojno akcijo, 2. 7. 1991, ko so enote Teritorialne obrambe na Cesarskem vrhu uspešno ustavile prodor oklepnega bataljona jugoslovanske armade z Vrhniko proti Logatcu.

Odprtje s slavnostnim programom bo v soboto, 18. 6. 2016, ob 10. uri na lokaciji spomenika v Zapolju.

Vabljeni.

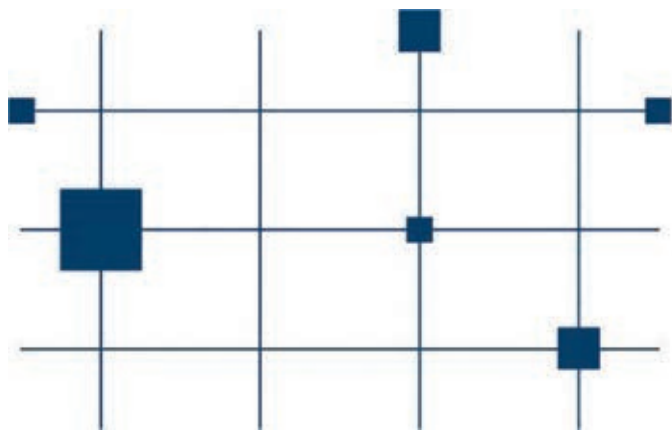

25 LET SAMOSTOJNOSTI
REPUBLIKE SLOVENIJE

S POVEZOVALNIM CEVOVODOM ZDRUŽENI POSAMEZNI SISTEMI

V Občini Logatec se je letos v sklopu projekta Čista Ljubljana pričela gradnja povezovalnega cevovoda, ki bo posamezne vodovodne sisteme združil v enovito celoto in jo povezal z Občino Postojna. Investicija v vrednosti 3,5 milijona evrov bo v večji meri financirana iz kohezijskega sklada, deloma iz državnega in deloma iz občinskega proračuna. V ta projekt sodi izgradnja vodohrana Sekirica, izvedba povezovalnih cevovodov Rovte – Logatec, Logatec – Grčarevec, Grčarevec – Laze in povezava z vodovodnim sistemom Občine Postojna. V času gradnje, ki naj bi se končala v letu 2017, je predvidena delna zapora regionalne ceste Kalce – Planina in nekaj začasnih zapor na določenih odsekih občinskih cest. Drugih vplivov na življenje občanov ni pričakovati. V sklopu vodovodnega sistema Rovte – Logatec bo izveden primarni cevovod iz duktilnih cevi, premera 150 mm in dolžine 4700 m, ki bo deloma potekal po javnih in deloma po zasebnih površinah. Za potrebe krajanov Petkovca po vodi in možnosti priklopa večine na tem območju, bo treba zgraditi še sekundarni cevovod. Ta je trenutno v fazi projektiranja, gradbeno dovoljenje bo predvidoma pridobljeno do konca leta. V sklopu projekta Čista Ljubljana bo prenovljeno tudi zajetje Zajele, ki oskrbuje vodovodni sistem Rovte. Glede na načrtovane potrebe in možnosti črpanja vode, se bo trenutna kapaciteta črpanja 4l/s, povečala na predvidenih 8 l/s. V vrtino, globine 30m, bo vgrajena potopna črpalka moči 20 kW.

Samo Mervar

Slovenska mreža starosti prijaznih mest in občin

STAROSTI PRIJAZNA OBČINA LOGATEC

STAROSTI PRIJAZNE SKUPNOSTI – SVETOVNI ODGOVOR NA STARANJE PREBIVALSTVA

Občina Logatec se je vključila v slovensko in svetovno mrežo Starosti prijazna mesta in podeželske skupnosti, program Svetovne zdravstvene organizacije (SZO, mednarodna kratica WHO), da bi ustrezno odgovorili na izzive staranja prebivalstva. V prispevku predstavljamo, zakaj je nastal ta svetovni program.

Slika krajev in skupnosti se v začetku tretjega tisočletja po vsem svetu spreminja zlasti v dvojem: ljudje se selijo v mesta in prebivalstvo se stara. Obe spremembi sta tesno povezani z razvojem znanosti, tehnologije in demokracije. Razvoj slednje veča vrednost človekovega življenja. Čeprav je po svetu še veliko revščine in zapostavljanja, pa je vse več demokratičnega sveta, kjer so kulturne in materialne dobrine namenjene večini prebivalstva. Mednje sodita tudi socialna in zdravstvena varnost, ki najbolj neposredno dokazujeta, v kolikšni meri družba spoštuje osebnost in življenje vsakega človeka.

Napredek v zdravstvu – daljša življenjska doma

V preteklem stoletju je človeštvo kljub dvema svetovnim vojnami na vseh področjih, posebej v zdravstvu, doseglo velik napredek, ki se kaže v obvladovanju in uspešnem zdravljenju prej neozdravljivih bolezni. Živimo bolj zdravo, čisto, uživamo higiensko bolj neoporečno hrano, smo bolje oblečeni in obuti, stanovanja so varna in topla. Nalezljive bolezni manj kot kdajkoli prej ogrožajo življenja ljudi. Posledica napredka je tudi ta, da vse več ljudi doživlja visoko starost. V zadnjih sto letih se je pričakovana življenjska doba podvojila. Delež starih ljudi hitreje narašča tudi zaradi nizke rodnosti – v Sloveniji je za tretjino prenizka, da bi ohranjala dva milijona domačega prebivalstva. Ob prelomu tisočletja je bilo na svetu 11 % ljudi starih nad 60 let, računajo, da jih bo leta 2050 že 22 % – takrat naj bi bilo na svetu prvič v zgodovini več starih ljudi kot otrok. V Sloveniji je že zdaj 20 % prebivalcev starih nad 60 let, čez 20 let kaže, da jih bo dvakrat več. Vse več je stoletnikov, v Sloveniji jih imamo že okrog 250; nekateri med njimi so še povsem samostojni.

Demografska kriza

Naraščajoča dolgoživost iz leta v leto vse bolj spreminja tradicionalno sliko sveta. Vse probleme, izzive in možnosti, ki jih povzroča staranje prebivalstva, imenujemo demografska kriza. Beseda kriza namreč ne pomeni samo težav, ampak tudi nove skrite razvojne možnosti. Podaljševanje človeškega življenja je tesno povezano z urbanizacijo, to je rastjo mest in urbanega urejanja podeželja z ugodnimi stanovanjskimi razmerami, informacijsko in drugo infrastrukturo. Danes že več kot polovica vseh ljudi na svetu živi v mestih, leta 2030 naj bi izmed petih Zemljanov že trije.

Da bi obvladovali demografsko krizo, je SZO pripravila program Starosti prijazna mesta in podeželske skupnosti, ki se širi po vsem svetu. Leta 2005 so na 18. svetovnem kongresu gerontologije (to je vede o staranju in staro-

sti) v Rio de Janeiru sklenili, da je treba prisluhniti potrebam starajočih se ljudi in udeležiti rešitve, s katerimi bodo naselja in življenje v skupnostih bolj prijazna staranju in starosti. V 33 različnih mestih po vsem svetu so s poizvedno raziskavo povprašali starejše ljudi, kaj je starosti prijazno in kaj bi izboljšali na naslednjih pomembnih področjih mestnega življenja: v stambenem in na javnih površinah, pri prevozu, v svojih bivališčih, v družabnem življenju, pri vključevanju v dejavnosti družbe, pri zaposlitvah, obveščanju in pri storitvah skupnosti ter zdravstvenih služb. Isto so povprašali tudi oskrbovalce starih ljudi in izvajalce storitev v skupnosti.

Prijazno starejšim je prijazno tudi mladim

Na podlagi vseh mnenj in predlogov so za omenjena področja opredelili 84 značilnosti starosti prijaznega mesta, izdali priročnik za uresničevanje projekta Starosti prijazna mesta in začeli oblikovati svetovno mrežo takšnih mest. Namen programa je, da se sleherni mesto oceni samo, kaj mora in more storiti, da bo staranju in starosti bolj prijazno. Priporočila zrcalijo predvsem potrebe po medsebojnem spoštovanju in varnosti, socialni vključenosti, sožitju ljudi in naravi prijazni infrastrukturi in arhitekturi ob upoštevanju krajevnih značilnosti; vse to naj bo prijazno tako starim ljudem kakor tudi vsem prebivalcem, še zlasti mladim družinam. Kar je namreč prijazno starim ljudem, je prijazno tudi mlajšim.

Starosti prijazne podeželske občine

Zatem je steklo še prizadevanje za starosti prijazno podeželje. Tudi pri njem je prednjačila Kanada, ki je po temeljiti pripravi izdala priročnik za starosti prijazno podeželje in odročne skupnosti. Marsikje zaradi izseljevanja mladih tvorijo pretežni delež podeželskih skupnosti stari ljudje. Zato je projekt Starosti prijazne podeželske občine enako potreben kot projekt starosti prijaznega mesta ali velemesta. Glavni cilji in način dela so pri razvoju starosti prijaznih podeželskih občin enaki kakor pri starosti prijaznih mestih. V Evropi je večina podeželja urbanizirana: način življenja, komunikacijske povezave, dostopnost storitev in druge ugodnosti vsakdanjega življenja so podobne kot v mestih. Takšna je tudi večina Slovenije. Vsaka naša občina ima krajevno središče, ki je manjše mesto. Pomemben rezultat, ki ga dosega občine in mesta, vključene v nacionalne in svetovno mrežo starosti prijaznih skupnosti, je to, da njihova krajevna politika, uprava, strokovne in civilne organizacije začno pravočasno reševati eno od najtežjih nalog bližnje prihodnosti – pripravljati krajevne razmere in ljudi na čedalje večji delež starih ljudi z uspešnim učenjem za boljše sožitje med mlajšimi in starejšimi.

*Dr. Jože Ramovš, Inštitut Antona Trstenjaka
za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje*

ŽIVETI S PLANINSKIM POLJEM – VABILO K SODELOVANJU!

Foto: Blanka Markovič Kocen

Urbanistični inštitut Republike Slovenije in ZRC SAZU Inštitut za raziskovanje krasa izvajata raziskovalni projekt Integralni sistem poplavno vzdržnega prostorskega načrtovanja. Projekt poteka od januarja 2016, zaključil pa se bo v decembru 2018. Financira ga Javna agencija RS za raziskovalno dejavnost.

Namen projekta je razviti in preizkusiti integralni sistem poplavno vzdržnega prostorskega načrtovanja in potrebnih ukrepov. Izhodišče je, da je bivanje osnovna dejavnost v prostoru, in da je pri zasnovi in uporabi takega sistema treba upoštevati tako naravne značilnosti okolja kot tudi spremembe, ki jih vnaša človek.

Zato je cilj projekta oblikovati prostorski simulacijski model, ki bo hkrati upošteval vplive človekovega bivanja v prostoru in razvoja prostora ter dinamiko gibanja vode in spremljajočih procesov.

Dosegli ga bomo z oblikovanjem treh modulov: hidrogeološkega, urbanističnega in uporabniškega ter s pridobitvijo ustreznih vstopnih podatkov za vse module. Izbrano testno območje je Planinsko polje.

Uporabniški modul zajema značilnosti, način in kakovost bivanja na območju Planinskega polja. Zato ste prebivalci in vsi, ki ste kakorkoli povezani s Planinskim poljem, pomembni deležniki

tega projekta, saj lahko sooblikujete uporabniški vidik poplavno vzdržnega prostorskega načrtovanja.

Vzorci uporabe prostora, od poselitve do obnašanja in delovanja posameznikov v prostoru, bodisi v okviru običajnih dnevnih rutin ali samo občasno, na primer v izrednih situacijah, kot so ukrepi ob izvajanju sanacij poplav, so odraz človekovega odnosa do prostora in razumevanja prostorskih danosti za bivanje.

Pogosto so ravno zaradi pomanjkanja ustreznega védenja o uporabnikih rezultati načrtovalske prakse nezadovoljivi. Vse zainteresirane, tako posameznike kot tiste, katerih poslovna dejavnost je vezana na prostor Planinskega polja, vabimo k sodelovanju.

Ponujamo več možnih oblik sodelovanja, od skupnih delavnic, spletne participacije, spletnih vprašalnikov do posameznih razgovorov. Spoštujemo vaš čas in osebnostne izbire, zato se vam lahko prilagodimo.

Vse zainteresirane vabimo, da se oglasite na e-naslov barbarag@uirs.si ali na telefonsko številko 01 420 13 46. Prav tako smo na teh kontaktih na voljo za dodatne informacije. Projekt lahko spremljate na <http://insistpp.uirs.si/>

*Vodja projekta, dr. Barbara Goličnik Marušić,
univ. dipl. inž. kraj. arh.*

PROLOG d.o.o., Logatec
Tršaška cesta 114, 1370 Logatec,
01 759 02 72
info@prolog.si

Katarina Molk
katarina.molk@lognet.si
031 35 14 35

PRVIČ V LOGATCU

»BAZAR ZELENE TEHNOLOGIJE«

izjemen dvodnevni dogodek pred Narodnim domom v šotoru

četrtek, 16. 06. 2016, med 11. in 18. uro in petek, 17. 06. 2016, med 10. in 19. uro

Četrtkovo srečanje bo posebno, saj bomo predstavili nekaj večjih idej sodobnega in ekološko bolj primerne ogrevanja ter možnost postavitve elektrarne na BIO maso. Na dvodnevnem dogodku bomo obiskovalcem predstavili podjetja na področju zelene energije, sodobne smernice in aktualno ponudbo na tem področju. Predstavili bomo toplotne črpalke, ogrevanje na biomaso, LED razsvetljavo, varčevanje ter upravljanje z energijo.

Bi torej radi izvedeli, kako pravilno očistiti peč in kako pravilno kuriti, da bo izkoristek energije največji? Vas zanima, kako lahko stroške nakupa toplotne črpalke zmanjšate s pomočjo subvencij na trgu? Strokovnjaki s področja zelenih energij in sistemov ogrevanja bodo svoja znanja in izkušnje z veseljem delili z vami.

Prijazno vabljeni, da skupaj z nami vstopite v ekološko prihodnost.
Več informacij o dogodku najdete na spletnem naslovu: www.mojles.net.

Dogodek podpira
OBČINA LOGATEC

ARMEX ARMATURE d.o.o., Ivančna Gorica
info@armex-armature.si, 01/78 69 270

Biološke čistilne naprave

Visok učinek čiščenja. Ni električnih komponent v rezervoarju. Praznjenje na 3 leta. Majhna poraba energije. V povoznem PE ali betonskem rezervoarju.

Vgradnja je možna brez stroja

Nizek podzemni
rezervoar **FLAT**
1500 l s filtrom

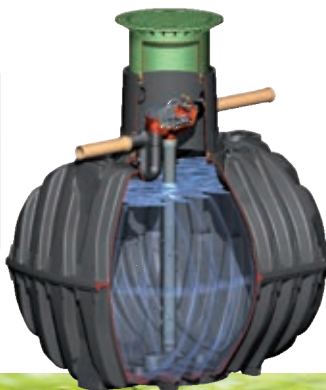
Akcijska cena
597,46 € z DDV

Cena je brez dostave.
Cena velja do
01.07.2016

Video vgradnje
FLAT 1500
si ogledajte na naši
internetni strani

Zbiranje in uporaba deževnice

Rezervoarji, filtri, črpalke,
merilci nivoja, ostala oprema.

Prečrpalni jaški

za gospodinske
odpadne vode

Rešitev za vse, ki se ne
morejo gravitacijsko
priključiti na javno
kanalizacijsko omrežje.
Ponujamo različne velikosti
in zmogljivosti.

Okrasni
nadzemni
rezervoarji

www.cistilnenaprave-dezevnica.si

GASILSKA ZVEZA LOGATEC: MANJ POŽAROV, VEČ TEHNIČNIH REŠEVANJ

Foto: Blaž Korenč

Vodstvo Gasilske zveze Logatec ter delegati sedmih prostovoljnih gasilskih društev, ki so vključena v zvezo, so se v soboto, 19. marca 2016, zbrali v dvorani Kulturnega doma Tabor na 61. redni skupščini zveze.

Udeležence, med katerimi so poleg delegatov in drugih gasilcev bili tudi gosti, predstavnik GZS Vinko Keršmanec, župan občine Logatec Berto Menard, predstavniki sosednjih gasilskih zvez ter predstavnik štaba CZ Logatec, je pozdravil predsednik GZ Logatec Anton Čuk.

Po njegovem uvodnem nagovoru je navzoče pozdravil tudi Alojz Molk, predsednik PGD Gorenji Logatec, ki letos praznuje 120-letnico in je bilo gostitelj letošnje skupščine. Sledil je prevzem po-

slovnika o delovanju skupščine in izvolitev njenih organov. Tako je glavno besedo v nadaljevanju prevzelo delovno predsedstvo s predsednikom Tončkom Nagodetom na čelu. Predsednik GZ Anton Čuk je predstavil poročilo o delovanju zveze v lanskem letu, ki je zajelo bistveni del nalog, opravljenih v preteklem letu, s ciljem, da ohranijo oziroma povečajo požarno varnost občanov, hkrati pa izboljšajo operativno sposobnost gasilskih društev. Poveljnik GZ Logatec Anton Artač je navzočim postregel s številom intervencij, vaj, tekmovanj in drugih aktivnosti. Pri tem je velik poudarek namenil usposabljanjem gasilcev, ki jih ni bilo malo, saj je izobražen in opremljen gasilec primeren za ustrezno reševanje. Med naštevanjem in opisovanjem vseh intervencij logaški gasilci ugotavljajo, da se število požarov manjša, večja pa se število tehničnih reševanj in reševanj ob naravnih nesrečah.

Predstavljena so bila še poročila o delovanju mladine, gasilk, veteranov, finančno poročilo in poročilo nadzornega odbora. Predsednik GZ pa je v programu dela za leto 2016 med drugim omenil, da bosta letos praznovali kar dve njihovi društvi, in sicer 120 let PGD Gorenji Logatec in 110 let Medvedje Brdo, štiri gasilske ekipe iz GZ pa se bodo junija v Kopru udeležile državnega tekmovanja po CTIF. V mesecu požarne varnosti, oktobru, načrtujejo tudi dve večji občinski vaji. Ob koncu so prisotne pozdravili še član UO GZS Vinko Keršmanec, župan Berto Menard, Predstavniki GZ Vrhnika, Cerknica, Loška dolina in Škofja Loka.

Skupščina se je zaključila s sproščenim druženjem vseh prisotnih gasilk, gasilcev in gostov.

Anton Čuk

OBISK VLADE NA OŠ TABOR LOGATEC

Državna sekretarka na MZZ Dragoljuba Benčina se je v okviru vladnega obiska v regiji seznanila z vključevanjem begunskih otrok k pouku na OŠ Tabor Logatec. Ob prihodu sta jo pozdravila župan Občine Logatec Berto Menard in ravnateljica šole Miša Stržinar. Ta je zbrane najprej nagovorila in jim predstavila učence iz Afganistana ter učiteljice, ki z njimi sodelujejo v učnem procesu. V pogovoru so poudarili, da je vključitev afganistanskih otrok potekala brez težav, saj so se na šoli nanjo temeljito pripravili. Učenci, pa tudi njihovi starši, so jih zelo lepo sprejeli. Dodatne informacije v zvezi s sprejemom begunskih otrok so pomirile tudi tiste starše, ki jim je njihov prihod vzbujal določene strahove. Zagotovo pa so bile najbolj zanimive tiste informacije, ki so jih domov prinesli učenci, sošolci beguncev. Kot največjo oviro pri delu z otroki azilanti so izpostavili nepoznavanje jezika, zato je pomoč prevajalca iz Slovenske filantropije zelo dobrodošla. Begunski otroci imajo še vedno dodatne ure slovenščine, sicer pa so se že v veliki meri vključili v redni pouk. Afganistanski učenci so zelo učljivi in vedoželjni, tako da v osvajanju znanja hitro napredujejo. Zaposleni na osnovni šoli so zbrane seznanili tudi z določenimi težavami, s katerimi se srečujejo pri delu z begunskimi otroki. Največ zapletov je povezanih z obveščanjem o tem, koliko begunskih otrok naj bi šola sprejela in s prehajanjem informacij med ministrstvi. Poudarili so tudi, da na tem področju primanjkuje

nek strateški načrt, ki bi opredelil, kam namestiti begunske otroke, ko bodo oddelki zapolnjeni in kdo bo plačeval dodatne aktivnosti za te otroke ter odobritev dodatnih ur slovenščine. Državna sekretarka je povedala, da bo precejšnja sredstva za izobraževanje begunskih otrok Slovenija pridobila od Evropske unije, ki ima za ta namen odobrena finančna sredstva. Izrazila je tudi upanje, da bo pozitivnih primerov, kot je OŠ Tabor Logatec, še veliko, opozorila pa, da lahko v prihodnjih nekaj letih vsak mesec pričakujemo prihode od 40 do 50 novih prebežnikov v našo državo.

Saša Mivšek Jereb

Foto: Blaž Korenč

KARL FALKENBERG JE PRIKOLESARIL V LOGATEC

Vsoboto, 14. maja, se je v Logatcu ustavila prav posebna kolesarska ekipa. Karl Falkenberg, generalni direktor generalnega direktorata za okolje pri Evropski komisiji, se je s svojo kolesarsko ekipo na poti iz Nove Gorice proti Ljubljani ustavil tudi v Logatcu, kjer ga je sprejel podžupan Boris Hodnik.

Karl Falkenberg si pri svojem delu pri Evropski komisiji močno prizadeva za okoljsko politiko, trajnostni razvoj in zeleno ekonomijo. S svojo ekipo kolesarjev je po Sloveniji kolesaril v okviru poti po zelenih prestolnicah Evrope. Ta laskavi naslov si za leto 2016 lasti naša Ljubljana. Kolesarji so svojo pot začeli v Novi Gorici, nadaljevali čez Ajdovščino in Col ter malce pred drugo uro popoldne prispeli v Logatec. Tu sta jih pričakala podžupan Boris Hodnik in Marko Kolenc, vodja Oddelka za šport v Mestni občini Ljubljana, organiziran pa je bil tudi manjši prigrizek, ki jim ga je priskrbel njihova spremljevalna ekipa KD Rog. Počitek je bil res kratek, saj so hoteli kolesarji še pred dežjem doseči svoj cilj. Falkenbergov obisk zelene prestolnice Evrope je letos še dodatno dobrodelno obarvan. Na svojem cilju v Ljubljani je društvu Zeleni prstan, ki skrbi za ohranjanje Poti spomina in tovarništva, podaril ček s sredstvi za ohranjanje tega zgodovinskega spomenika.

Besedilo in foto: Nina Jerina

RDEČI KRIŽ V VRTCU V HOTERDŠICI

Vaprilu so prostovoljke Rdečega križa Logatec obiskale vrtec Kurirček v Hotedršici. Otrokom so zaigrale pravljico o Križem kapici, ki na svoji poti k babici obveže ranjenega zajčka in mu nudi prvo pomoč. Otroci so tako s pomočjo pravljice spoznali dejavnosti Rdečega križa in prostovoljstva, obenem pa so se tudi zelo zabavali. Na koncu smo otrokom podarili še manjša darila z znakom Rdečega križa, ki jih bo spominjal na naš obisk, vzgojiteljice pa so nas prijazno povabile, naj jih še kdaj obiščemo.

Besedilo in foto: Nina Jerina

MNOGI V LEKARNO PRED ZDRAVNIKOM

Lekarna Ljubljana v Logatcu te dni praznuje 44. rojstni dan, medtem ko jih ima prva lekarna na Logaškem, iz katere je zrasla tudi 44-letnica, natanko dvakrat toliko.

Leta 1928 jo je namreč ustanovil magister farmacije Janez Kristan, doma iz Mengša. V spomin na svojo »prednico« so v logaški enoti Lekarne Ljubljana uredili tudi posebno, spominsko sobo iz tega časa.

»Delo v manjši lokalni skupnosti je bolj umirjeno kot v večjih mestih, omogoča več zasebnosti in domačnosti,« je ob častitljivi obletnici povedala vodja logaške lekarnice Janja Krmavner. Po njenih besedah je pristop farmacevta do strank v majhnem kraju drugačen kot v večjih mestnih središčih.

Je bolj oseben stik s strankami prednost ali ovira?

Osebnost se mi zdi prednost, sploh če ljudi poznam, saj sem prepričana, da je pristni stik pri tem zelo pomemben. Če člo-

veka v nekem okolju poznaš, mu lažje pomagaš, svetuješ, se mu približaš. Svetovanje farmacevta stranki je v manjših krajih bolj domače.

Po katerih izdelkih ljudje v vaši lekarni najbolj povprašujejo?

Zagotovo po analgetikih in antipiretikih. Precej povpraševanja je tudi po raznih prehranskih dopolnilih, pripravkih proti stresu, za pomirjanje in po dermokozi za razna kožna obolenja. Vse več zanimanja je za naravna zdravila in pripomočke.

Ali prihajajo ljudje v lekarno tudi samo po nasvet?

Celo največkrat! Veliko je takih, ki pridejo v lekarno, še preden se napotijo k zdravniku. Ljudje namreč mnogokrat skušamo kakšno zadevo najprej rešiti sami, »brez kemije«. Takrat moramo farmacevti stranki pozorno prisluhniti, dobro oceniti razmere in jo, če opazimo kakšne resne simptome, napotiti k zdravniku.

Koliko vas je zaposlenih v Lekarni Ljubljana v Logatcu?

Trenutno sedem. V taki ekipi lahko zadostimo potrebam naših občanov. Vsi se redno udeležujemo izobraževanj, izpopolnjevanj in usposabljanj, na katerih nas seznanjajo z novimi dognanji, zdravili, dodatki k prehrani, novo kozmetiko, z vsem, kar ponujamo v lekarni. Logaški farmacevti pokrivamo tudi lekarno Bloke, ki je naša podružnica.

Katerih storitev/izdelkov bi si vaše stranke še želele, pa jih trenutno (še) ni v ponudbi?

Kar zadeva storitve, mislim, da jih imamo res veliko, na primer meritve krvnega tlaka, tehtanje, pregled lasišča, meritve holesterola. Za te storitve se ni treba naročati, je pa to potrebno za merjenje venskega pretoka. To storitev smo uvedli marca in je naletela na izjemno velik odziv. Ob meritvah holesterola in sladkorja v krvi pa ponujamo tudi svetovanja za zdrav življenjski slog in izdelavo osebne kartice zdravil pri pacientih, ki jemljejo več zdravil.

Česa pa bi si vi osebno v vaši enoti še želeli?

Predvsem bi želela več povpraševanja po pregledu uporabe zdravil. Ta storitev se izvaja v lekarnah po vsej Sloveniji in predstavlja dodatno, obogateno ponudbo. Farmacevt namreč glede na vsa predpisana zdravila in prehranska dopolnila pregleda terapijo in možne interakcije. Pacient je te storitve lahko deležen kadarkoli,

prinesti mora seznam zdravil, ki jih jemlje, farmacevt pa mu ob morebitnih interakcijah svetuje in se morda posvetuje tudi z njegovim osebnim zdravnikom. Ta storitev bi našim pacientom lahko veliko doprinesla. V prihodje je naša želja, da lekarno povečamo in posodobimo, tako da bo več prostora za celovito ponudbo izdelkov in izvajanje lekarniških storitev.

Besedilo in foto: Blanka Markovič Kocen

3. FESTIVAL ZDRAVJA

5. 6. 2016, KRIŽANKE V LJUBLJANI, MED 9. IN 17. URO

Lekarna Logatec
ponedeljek, 13. 6. 2016

PRAZNUJEMO ROJSTNI DAN

in vam podarjamo
10 % popusta*
na celoten nakup

*Rojstnodnevni 10% popust velja ob enkratnem nakupu v posamezni enoti na dan praznovanja. Ugodnost ne velja za izdelke, ki so že v akciji ali katalogu ugodnosti, nakup darilnih bononov in izdelkov na recept. Popusti se ne seštevajo. Popust je predviden za prodajo v količinah, običajnih za gospodarstvo.

 LEKARNA LJUBLJANA
zvesta vašemu zdravju

www.lekarnaljubljana.si

Na prvo junijsko nedeljo bodo ljubljanske Križanke ponovno postale središče zdravega načina življenja.

Lekarna Ljubljana namreč v nedeljo, 5. junija, že tretje leto zapored pripravlja Festival zdravja.

Obiskovalci festivala bodo lahko opravili brezplačne preventivne meritve, se posvetovali z magistri farmacije o pravilni in varni uporabi zdravil ter zdravem življenjskem slogu, spoznali ustrezne vaje za hrbtenico, medenico in ramenski obroč, otroci pa se bodo lahko udeležili različnih ustvarjalnih in poučnih delavnic ter se družili z Robijem Kranjcem.

Na dan dogodka bodo na voljo ugodni nakupi izdelkov za ohranjanje zdravja. Letošnja novost festivala bo kuharski šov s kuharskim parom Tejani.

Priprava bosta 4 tematske kuharske delavnice, s poudarkom na zdravih jedeh, ki jih boste tudi doma z lahkoto pripravili.

Že danes si nedeljo, 5. junija, rezervirajte za Festival zdravja.

Več informacij dobite
na spletni strani
www.lekarnaljubljana.si

RAPALSKA MEJA NA LOGAŠKEM

Vtorek, 19. aprila, je v Jožefovi dvorani Doma Marije in Marte v Logatcu potekal klubski večer s profesorjem, kulturnim delavcem, zgodovinarjem in domoljubom Tomažem Pavšičem na temo Rapalske meje z naslovom Logatec na braniku slovenske zemlje.

Predavatelj je kot velik poznavalec slovenske zgodovine iz prve polovice 20. stoletja opisal zgodovinski okvir, katerega posledica je bila Rapalska meja. Spomnil je, da je Rapalska meja kot posledica tajnega »aprilskega sporazuma« med Kraljevino Italijo in zavezniškimi državami iz leta 1915 potekala praktično po vzhodnih mejah Rimskega imperija iz njegovega začetnega obdobja, tj. po razvodu med Jadranskim in Črnim morjem. To mejo so Italijani skozi celotno zgodovino »čutili« kot pravično mejo italijanske države oziroma njenih predhodnic. Kot zanimivost je profesor povedal, da so Italijani Rapalsko mejo izmerili do milimetra natančno in podal točen podatek o njeni dolžini.

Rapalska meja kot turistična zanimivost

V nadaljevanju je profesor prikazal celoten potek Rapalske meje čez območje današnje Občine Logatec, od znamenitega mejnega kamna številka 46 pri Medvedjem Brdu vse do Grčarevca. Prikazal je natančne ar-

hitekturne in gradbene načrte posameznih Italijanskih obmejnih stavb in kavern, ki jih je nedavno nazaj dobil od svojih kolegov - italijanskih ljubiteljskih zgodovinarjev. Veliko navdušenja pa je izrazil nad odlično ohranjenostjo Italijanske vojašnice, ki leži ob cesti Kalce – Hrušica, za katero je mnenja, da bi lahko služila za različne po-

letne kulturne prireditve. Na primeru dobrih praks sosednjih občin je prof. Pavšič izrazil upanje, da bo tudi Občina Logatec pristopila k varovanju dediščine spomina na Rapalsko mejo in njene ostaline uporabila za turistični razvoj občine. Ob Rapalski meji, vsiljeni v naše okolje, je življenje teklo svojo pot, pri tem je prof. Pavšič kot zanimivost pokazal fotografijo »likofa« iz Hotedršice ob končanju vlivanja mejnih kamnov in še fotografijo poroke med italijanskim polkovnikom finančne straže in domačinko. Takrat pa je eden izmed obiskovalcev klubskega večera, doma s Trat, povedal, da je na fotografiji njegova teta in navedel veliko zanimivosti o fotografiji oziroma o osebah na njej.

Ob koncu pa je prof. Pavšič povedal še anekdoto iz njegove rane mladosti, kako je sam še kot otrok podobno kot odrasli z mejnega območja tihotapil dobrine z ene strani meje na drugo. Klubski večer je profesor Tomaž Pavšič simpatično zaključil s pesmijo v njegovi rodni cerkljanščini, posvečeni prav kontrabantu.

*dr. Samo Venko v imenu
Občinskega odbora SDS Logatec*

TRKLJANJE PIRHOV

Na letošnji velikonočni ponedeljek smo v župniji Dolnji Logatec po več letih vnovič obudili tradicionalni družabni običaj trkljanja pirhov. Po praznični sveti maši smo se zbrali pred cerkvijo, kjer smo postavili klančino, že prej pa prve pirhe pod njo tako, da so nadobudni prvi igralci lahko poskušali z zadevanjem le-teh. Po stari navadi so otroci s seboj prinesli pirhe, s katerimi so tekmovali. Skladno s pravili igre je vsak tekmovalac spustil svoj pirh po klančini proti izteku in vse pirhe, ob katere je trčil njegov pirh, je lahko vzel domov ali pa z njimi ponovno tekmoval. Kljub deževnemu in hladnemu dnevu so sodelujoči otroci navdušeno tekmovali v obujeni tradicionalni igri, ki za izvedbo ne potrebuje nobene internetne povezave ali aplikacije. Prav zaradi velikega zanimanja gledalcev in predvsem sodelujočih otrok bomo tradicionalno trkanje pirhov zagotovo ponovili tudi v naslednjih letih.

*Besedilo in foto: Tilen Lukan in Samo Venko;
Župnijski pastoralni svet župnije Dolnji Logatec*

DAN ZA SPREMEMBE - DAN ZA SPOŠTOVANJE NA POŠ HOTEĐRŠICA

Podružnična šola Hotedršica se je pridružila vseslovenski akciji Dan za spremembe - dan za spoštovanje. V sredo, 30. marca, smo se zbrali v avli naše šole z namenom popeljati popoldne vsem obiskovalcem prireditve.

Akcija je potekala pod okriljem Slovenske filantropije. Na svoji spletni strani so zapisali, da je letošnja tema dneva za spremembe prišla kar sama. Zaznati je bilo vse več pojavov nestrpnosti, nerazumevanja, nespoštljivega komuniciranja, širjenja predsodkov, diskriminacije, izključevanja in celo sovražnega govora. Sama tema je v nas spodbudila še globlje razmišljanje, zavedanje o nas samih ... Z učenci smo se v okviru interesne dejavnosti Prostovoljčki domislili, da bi za vse krajanke Hotedršice pripravili prijeten nastop.

Seveda smo se z učenci ves mesec med poukom in v podaljšanem bivanju pogovarjali, razmišljali in opozarjali na trenutke, ki so bili nespoštljivi in neprijazni do posameznikov. Vsi skupaj se trudimo spodbujati dobre medsebojne odnose, spoštljivo komunikacijo in drobna dejanja prijaznosti. Kulturni program so tako ta dan sooblikovali učenci, prav tako so pomagali pri izdelavi plakatov.

K sodelovanju smo povabili tudi naš podružnični otroški pevski zbor pod vodstvom Zdravka Novaka, ki se je povabilu prijazno odzval. Zbor je prepeval, učenci 3. razreda so pod mentorstvom učiteljice Tanje Trček odigrali predstavo Sovica Oka, drugi so deklamirali pesmi za mamice, očke, dedke in babice, učenki 4. razreda sta svoje razmišljanje o spoštovanju zapisali in prebrali na prireditvi. Medse smo povabili starše, stare starše, vodstvo naše šole, upokojene delavce podružnice (vrtca in šole) ter predstavnike krajevne skupnosti. Med obiskovalce smo razdelili vstopnice-nalepke, na katerih so bile napisane misli o spoštovanju. Pripravili smo tudi darilca pozornosti ter vse pogostili s pecivom. Naj se na tem mestu zahvalim vsem nastopajočim učencem, vsi ste bili odlični, hvala vsem učiteljicam, učitelju, Matjažu, Sonji; vsi ste pridno vskočili in pomagali.

Naj zaključim z naslednjo mislijo:

»Ni pomembno tisto, kar narediš od časa do časa, svet lahko spremeniš s tistim, kar počneš iz dneva v dan.« (Jenny Craig)

*Anita Čretnik,
vodja projekta Prostovoljstvo na POŠ Hotedršica*

NOČNO BRANJE NA POŠ ROVTARSKE ŽIBRŠE

NA PODRUŽNIČNI ŠOLI ROVTARSKE ŽIBRŠE SMO ŽE DRUGO LETO ZAPORED PRIREDILI NOČ BRANJA Z NASLOVOM PRAVLJIČNA NOČ.

Vsi učenci podružnične šole, njihovi starši in prijatelji iz sedmega in osmega razreda so se ob 20.00 vnovič zbrali v šoli, ki je bila odeta v pravljlično tančico in pozno v noč predli pravljlično prejo. Za vstop na nočno pustolovščino so morali otroci prinesiti knjigo za izmenjavo. Prav vsak je lahko našel kaj primerne zase.

Otroci so pripravili bogat kulturni program in ustvarjalno predstavili nekaj pesmic in dve pravljici v tehniki kamišibaj.

Skupaj z obiskovalci so se pomerili v pantomimi in ugibali knjižne junake. Nato pa so se zavili v pravljlične tančice in prisluhnili pravljicam, ki so jih pripovedovali nekateri starši in prijatelji iz višjih razredov. V zraku je brenčalo od črk, besed, zgodb. Vendar to še ni bilo vse. Skupaj smo se odpravili v

zvezdno noč in prisluhnili šepetu čisto prave nočne teme. Na vrhu hriba, v soju lune, so nam svoje najljubše pravljice prebrali naši prijatelji iz višjih razredov. Večer je kar prehitro minil. Po nočni pustolovščini so se otroci poslovili od staršev, si pripravili ležišča, poiskali knjige, se poskrili v spalne vreče in nočno branje se je začelo. Do kdaj? Tega pa ne povemo. Noč je bila pač bolj kratka, a sladka. Zjutraj smo se prebudili v megleno sobotno jutro in si za slovo privoščili še knjižni zajtrk, nato pa polni novih doživetij stekli staršem v objem. Naj živi branje! Skupaj smo ustvarili nepozabno noč branja. Iskrena hvala vsem, ki ste jo sooblikovali in se je udeležili.

Ana Žakelj

B. MENARD: SPREMINJANJE SVETA MORAMO ZAČETI PRI SEBI

Mednarodni klub slovanskih rojakov (RUSLO) je v sodelovanju z Občino Logatec in Združenjem za vrednote NOB Logatec ob spomeniku padlim ruskim ujetnikom v Kalcah pri Logatcu v nedeljo, pred dnevom zmage, tradicionalno, letos že sedmič, pripravil slovesnost v spomin na ruske žrtve.

»Sto let mineva od časa, ko so ljudje z vsega sveta žrtvovali svoja življenja za pravičnejši svet. Danes so vzroki za vojne isti: egoizem, grabežljivost in nepravilno razdeljene dobrine,« je v nagovoru med drugim spomnil logaški župan Berto Menard in poudaril, da moramo ljudje spreminjanje sveta začeti pri sebi.

Evgenija Breskvar, podpredsednica RUSLA, je povedala, da je dan zmage v Rusiji največji praznik in da je prav o prvi svetovni vojni seznaniti tudi mlade. »Svet kot celota potrebuje nove vzorce miroljubnega delovanja,« pa je v imenu Združenja za vrednote NOB Logatec med drugim dejala Vesna Jerina.

Mednarodni klub slovanskih rojakov je za udeležence proslave pripravil tradicionalno rusko pogostitev in priložnost za druženje.

Blanka Markovič Kocen

Foto: R. K.

MLADI BOLNIČARJI NA REGIJSKEM TEKMOVANJU V TOLMINU

Vtorek, 3. maja, je v OŠ Franceta Bevka v Tolminu potekalo regijsko tekmovanje v Prvi pomoči za osnovnošolce. Prvič so se ga udeležili tudi mladi reševalci iz OŠ 8 talcev pod vodstvom mentorice Urše Špeh, ki je tudi sicer članica ekipe Prve pomoči pri OZ RK Logatec.

Ekipo, ki je zastopala logaško občino na regijskem tekmovanju, sestavlja deset osnovnošolcev, ki se že od septembra urijo v nudenju PP. Tekmovanje je potekalo v dveh delih. Tekmovalci so se najprej preizkusili v teoriji, nato pa je sledil preizkus praktičnega znanja na treh deloviščih.

Že na prvem jih je čakal težak preizkus, saj so morali oživljati nezavestno osebo. Trojka, ki je izvajala postopke oživljanja, je

povsem navdušila ocenjevalce in si za svojo oskrbo poškodovanke prislužila vse točke. Na drugem delovišču so se tekmovalci preizkusili pri oskrbi ran in zlomu ključnice, na zadnjem preizkusu pa so oskrbovali opekline in osebo v hipoglikemičnem šoku. Poleg oskrbe poškodb morajo tekmovalci poškodovanim osebam nuditi tudi psihološko podporo, kot tudi skrbeti za lastno varnost, kot da gre za resnično situacijo, saj budnemu očesu sodnikov nič ne uide.

Mladi reševalci so na tekmovanju dosegli končno peto mesto, kar je za prvič odličen rezultat. Vsem tekmovalcem iskrene čestitke tudi s strani prostovoljcev Rdečega križa Logatec. Ob vsem tem pa nabolj razveseljuje dejstvo, da so mladi še vedno pripravljeni vlagati svoj trud in nesebično pomagati tistim, ki potrebujejo njihovo pomoč.

Nina Jerina

LOGAŠKI PLANINCI OČISTILI PLANINSKE POTI

Ob dnevu Zemlje smo logaški planinci predzadnjo aprilsko soboto pripravili čistilno akcijo. Kljub napovedi slabega vremena se nas je pred stavbo na Stari cesti 8, kjer ima planinsko društvo pisarno, zbralo kar veliko. Vodja akcije Janez Slabe nam je razdelil potrebno opremo za pobiranje smeti (rokavice in plastične vreče). Pred odhodom smo napravili še skupinsko sliko. Razdeljeni po skupinah smo se odpeljali na izhodišča naših planinskih poti. Kljub vsakoletni akciji smo zopet nabrali veliko v naravo vrženih odpadkov, posebno na mestih, kjer se brezvestneži pripeljejo z avti. Občina Logatec je zaradi slabe vremenske napovedi odpovedala vseobčinsko čistilno akcijo, kot pravi ljubitelji narave pa smo planinci poskrbeli za očiščenje poti. Da pa bomo našo lepo naravo ohranili, je ne onesnažujemo z odpadki!

Marinka Petkovšek

Foto: arhiv društva

DAN ZA ZEMLJO IN NOČ ZA KNJIGO

VKnjižnici Logatec smo dan Zemlje obeležili s predavanjem Greenpeaca, svetovni dan knjige pa v sodelovanju z OŠ 8 talcev prevesili v noč.

Pomlad prinaša vznemirljive dogodke ob dveh zelo priljubljenih dnevih, ki jih obhaja ves svet – 22. aprila svetovni dan Zemlje in 23. aprila svetovni dan knjige. Skrb za naš planet in naklonjenost do knjig in branja često hodita z roko v roki, zato se je v tem času kar težko odločiti, na kateri dogodek zaiti. V Knjižnici Logatec nihče oz. noben praznik ni bil pozabljen.

»Strupena« športna oblačila

Na predvečer dneva Zemlje so v goste prišle predstavnice svetovno znane aktivistične organizacije Greenpeace. Nikolina Mlinarić in Anastazija Zajec sta maloševilnemu občinstvu oz. bolje rečeno peščici ljudi najprej predstavili samo organizacijo Greenpeace in njeno delovanje, osredinili pa sta se predvsem na zelo aktualno kampanjo Detox, katere sporočilo in namen je ozavestiti potrošnike, predvsem pa doseči spremembe pri proizvodnji oblačil, v kateri se uporablja veliko strupenih kemikalij, ki ne zastrupljajo le porabnikov, temveč posredno tudi vode. Zavzeti mladi prostovoljki sta nam pojasnili, katere škodljive snovi se uporabljajo pri proizvodnji oblačil, pa tudi na kakšen način in s kakšnimi akcijami se je Greenpeace postavil ob rob velikim blagovnim znamkam ter pri nekatereh celo dosegel podpis pogodbe, s katero so se zavezali k zmanjševanju oz. neuporabi najbolj strupenih kemikalij v proizvodnji. Žal pa se mnogi dogovorov tudi niso držali.

S kratkim videom je bila izpostavljena akcija Detox Outdoor, ki še posebej izpostavlja športna oblačila, s katerimi ljudje dokazano onesnažujemo tudi najbolj neokrnjene koščke narave. Predstavitvi je sledil pogovor peščice obiskovalcev v avli knjižnice, ki so s teme strupov v naših oblačilih prešel tudi na druge okoljevarstvene teme ter dalje k iskanju rešitev oz. kako s kritičnim odnosom predvsem do brezglavega potrošništva in spremembo življenjskega sloga doseči male spremembe in z njimi prispevati k večjim družbenim

Greenpeace

Foto: arhiv Knjižnice Logatec

spremembam. Žal je verjetno klavrn obisk hkrati pokazatelj splošne ignorance oz. zatiskanja oči pred težavami, ki jih bo človeštvo le stežka še dolgo časa pometalo pod preprogo. Tam namreč že zmanjkuje prostora. Kljub temu pa se je večer zaključil v prijetnem kramljanju in optimističnem vzdušju – saj tudi peščica ozaveščenih in zavzetih ljudi lahko s svojim obnašanjem prinese pozitivne spremembe.

Od branja pravljic pod šotorom do nočne romance v knjižnici

Dan zatem pa je po vsej Sloveniji potekala iz leta v leto bolj priljubljena prireditev Noč knjige, kateri se priključijo tudi knjižnice in šole – pri tem tudi Logatec ni bil izjema. Posamezne prireditve so se že v popoldnevu odvile tako na OŠ Tabor kot na OŠ 8 talcev. Že drugo leto zapored je slednja združila moči s knjižnico in medtem ko je lani celotna prireditev potekala na šoli, se je letos del dogajanja odvil tudi v knjižnici. Popoldne je na OŠ 8 talcev potekal sejem knjig, za najmlajše so pripravili branje pravljic pod šotori, kateremu je sledilo še branje kratkih zgodb. Druženje s knjigo pa se je zvečer preselilo na drugo pravljico lokacijo – v Knjižnico Logatec.

V pritličju je obiskovalca pričakala bukvarna, iz katere je lahko vsakdo brezplačno »posvojil« knjigo. Za obiskovalce, ki imajo radi mir in pritaženo svetlobo, je bilo

na mladinskem oddelku pripravljeno iz mehkih blazin zgrajeno in z romantičnimi lučkami obdano bralno gnezdece. Glasneje je bilo nadstropje višje, kjer si je čitalnica za to posebno noč nadela videz mini gledališča, natančneje prizorišča kamišibaj predstav. V vlogi glavnih akterjev so blesteli učenci OŠ 8 talcev, na koncu pa sta se le opogumili tudi dve učiteljici, ki sta vsaka na svoj način položili piko na i večeru. Le-tega pa s kamišibajskim rajanjem ni bilo konec, najbolj zavzeti bralci so ga s prebiranjem (odlomkov) del slovenskih avtorjev zaključili v intimno-čarobnem vzdušju zavetja med knjižnimi policami.

Medtem ko naš planet počasi umira, pa na srečo z njim ne umirata zanimanje za knjigo in kulturo branja. Naj pridamo le še to, da čisto zadnje umre upanje.

Urška Orešnik

Noč knjige

Foto: arhiv Knjižnice Logatec

SOBOTNI UTRIP LOKALNE TRŽNICE LOGATEC:

»KOMAJ ČAKAMO NOVE PROSTORE!«

Včasih je dobro, da se meteorologi zmotijo: kljub slabi vremenski napovedi v soboto, 23. malega travna, ni bilo padavin, zato je bilo na logaški tržnici vse dopolne polno obiskovalcev. Poleg običajne ponudbe so tokrat prišli na vrsto še sladkosnedneži (Ježkova hišica), precejšnja je bila ponudba raznih izdelkov, ki sodijo pod »osebno dopolnilno delo«: kvačkani in tekstilni izdelki, izdelki iz lesa ... Seveda brez ponudbe tistega, kar je moč dobiti na kmetijah v Logatcu in okolici, ne bi šlo, za mlajše je bila odprta otroška delavnica, predstavilo pa se je tudi vedno bolj dejavno Društvo za raziskovanje vremena in podnebja. Glede na veliko zanimanje je zadnji čas, da se tržnica preseli na primernejši prostor, kjer ne bi bili odvisni od vremena ter bi si lahko obiskovalci odpočili, kakšno rekli ob kozarčku rujnega ...

Še to: Organizator je bila Idrijsko-cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija ob sodelovanju z lokalnimi ponudniki in Komunalnim podjetjem Logatec.

Besedilo in foto: Brane Pevec

MALEZIJA, RESNIČNA AZIJA

Fotografija: Brane Ternovšek

V Knjižnici Logatec je 5. maja svojo izkušnjo bivanja v Maleziji ob fotografijah predstavil Brane Ternovšek. V tem delu JV Azije se je znašel bolj kot ne po naključju.

Ternovšek je namreč na dopustu naletel na poklicno priložnost in v Kuala Lumpurju ostal štiri leta ter delal za podjetje, ki je tja uvažalo francoske parfume. Ta tropska azijska država je znana tudi po tem, da goji do belcev dokaj prijazen odnos, sicer pa v njej biva zelo multikulturna množica, dobra polovica prebivalcev so Malajci, poleg njih pa še 25 odstotkov Kitajcev in 8 odstotkov Indijcev. Zaradi te multikulturalnosti, katere posledica je več različnih ver, so v tednu prosti kar trije dnevi – od petka do nedelje, ki ga po navadi ljudje izkoristijo za dve najljubši opravili – »shopping and dining« – torej nakupovanje in obedovanje v restavracijah. Tipičen malezijski jedilnik je sestavljen predvsem iz sadja in zelenjave, začinen z ingverjem, čilijem in limonsko travo, vse to pa radi poplaknejo s čajem. Ljudje so izredno prijazni in te hitro ogovorijo, le običaj

obiskovanja na domu je pri njih namenjen samo družinskim članom – če ti to uspe, pomeni, da si si (najverjetneje s kakšno uslugo) prislужil mesto v njihovi družini. Eno od velikih naravnih bogastev je poleg nafte palmino olje – zaradi katerega črpajo malajski

pragozd, ki je eden najstarejših ekosistemov na svetu, hkrati se s tem krči tudi naravni habitat orangutanov. Zanimivo je, da polovico populacije Malezije predstavljajo turisti – predvsem Kitajci, Korejci, Japonci in Avstralci. Malezija ponuja tudi prečudovito naravo, predvsem sanjske tropske otočke, ki so pravi raj za snorklanje. Predavatelj je zaključil z mislijo, da bi se v to čudovito deželo gotovo rad nekoč še vrnil, za začetek pa bo tja na potovanje poleti popeljal skupino prijateljev.

Urška Orešnik

75 - LETNICA ZAČETKA DRUGE SVETOVNE VOJNE NA LOGAŠKEM – 2. DEL

*Ah -, tam za logaško mejo
polja več ne zelenijo
in gozdovi ne šumijo,
rožice več ne cveto,
drobne ptičke ne pojo.*

Začetek pesmi Iz tužne Notranjske (1929) logaškega pesnika Albina Čebularja (1900 – 1952)

Po državnem udaru 27. marca 1941 v Beogradu je grožnja vojne segla tudi v obmejni Logatec. K tej psihozi je prispevala krepitev jugoslovanske vojske ob meji. 6. aprila je v G. Logatcu potekala splošna mobilizacija ter mobilizacija vprežne živine, vpreg, dvokoles in motornih vozil. Mnogi domačini so se odločili za beg, saj so sklepali, da bo tod potekala bojna črta in bi bilo veliko civilnih žrtev zaradi topniških obstreljevanj (npr. kot na soški fronti v 1. sv. vojni).

Na zahodni meji (na ozemlju današnje Primorske) so Italijani razvrstili štirinajst divizij 2. armade. XI. zbor (pehotni diviziji Isonzo in Re) je čakala najtežja naloga – preboj težke utrdbene črte pri Logatcu – Rupnikove linije! - in z zahodne strani vdor pri Ljubljani. Prazne prostore med bunkerji so zapirale žičnate ovire in španski jezdec. Pod mostovi so bile postavljene mine. Zaradi tega so bili Italijani na začetku previdni in so se oskrbovali z vohunskimi podatki. Najprej so italijanske vojaške enote delovale iz zaledja pod okriljem Planinske gore, Hrušice in Javornikov. Potem so se razvrstili ob mejni črti in jo z mobilnimi enotami poskušali preoračiti. Treba je povedati, da so tudi Italijani imeli sistem utrd, imenovan Vallo Alpino ali Alpski zid, katerega del je potekal med Planinsko goro, Grčarevcem, Hrušico ter Hotedrščico.

Novi Svet, Hotedrščica in Ravnik

Takrat so Italijani že s patruljami preiskovali obmejni teren. Z manjšimi enotami so se spopadali pri Novem Svetu in na Ravniku, v smeri proti Grčarevcu pa so poslali izvidnico. Na vseh obmejnih sektorjih so naleteli le na majhne in bojovite graničarske enote. Aktivirali so topove in z granatami obsipavali Logaško polje, Rakovško – Unško polje ter Planinsko polje. Iz naše (tudi logaške) smeri so odgovarjale graničarske enote le s streli iz mitraljezov ter

pušk. Pri Ravniku je sodelovala še ostala zaledna vojska. Na cvetno nedeljo (6. aprila) so padli streli v Lokvah na poti, ki pelje proti Vitezu v Novem Svetu. Graničarji, financarji in orožniki so se umaknili proti Žibršam. Tam so se oblikovali v jurišni bataljon, ki se je spopadel z Italijani v Hotedrščici. Prvi dan so Italijani ostali v Hotedrščici, naslednji dan pa so se zaradi vsesplošnega streljanja umaknili v zaledje.

Vida Vavken iz Hotedrščice je v svoji knjigi Spomini zapisala: „Bilo je spomladi 5. aprila 1941, ko je Italija napovedala vojno naši državi – takratni Jugoslaviji. Vsi smo v strahu pričakovali, kaj nam bo prinesla vojna. Celo noč smo s strahom poslušali, ko so Italijani preko naše vasi obstreljevali Rupnikove utrdb.“

94-letni Dominik Vavken pa pravi, da medsebojnega streljanja ni bilo veliko. Sam je bil v vasi do 8. aprila, ko se je skupaj z 12 prostovoljci javil v vojsko. 9. aprila so prispeli v Ljubljano, 10. do Novega mesta, 11. do Zagreba (Kamor jih je prispelo samo pet. Drugi so očitno pobegnili.), 12. aprila (pri vrnitvi) pa so jih v Sevnici zajeli Nemci.

Prvi italijanski vojaki, ki so napadli Hotedrščico, so bili iz 23. »Goriškega polka (Isonzo), v katerem je bilo precej Slovencev (prisilno mobiliziranih). Italijani so jih potiskali v prve linije. Kasneje, ob okupaciji, so menda razočarano spraševali, zakaj se jugoslovanska vojska ni ubranila. Odvrnili so jim, češ, zakaj se pa vi niste uprli? (Primorski Slovenci so že leta občutili fašizem na svoji koži). Pri Grižarju na Ravniku je prostovoljna jugoslovanska enota pobila 17 Italijanov, 23 pa jih ujela ter poslala na Vrhniko. (V zbranem gradivu avtorja Toneta Kebeta piše, da podatki niso preverjeni.)

V sredo, 9. aprila, so Italijani zavzeli Ravnik in se utaborili pri cerkvi. Jugoslovanska vojska je streljala štirimi topovi iz Strmice in Zaplane (Rupnikova linija). Vojaki so se hrabro borili, vendar pomoči niso dobili, poleg tega pa so bili še slabo oboroženi. Komaj vsak tretji objekt je imel lahki mitraljez. 9. aprila (?) so graničarji na Hrušici zajeli 12 italijanskih vojakov ter jih pripeljali v Logatec.

Jakovica in Laze

Za dogodke v prvih dneh vojne na območju Laz in Planinskega polja pa zvemo iz knjige »V boju za svobodo« Jožeta Simšiča. V Lazah in okolici je bilo več jugoslovanskih bunkerjev. Mesec dni pred vojno so vojaki zapolnili bunkerje. Po puču v Beogradu je prišla še dodatna vojska, ki je zasedla tudi del šole. Mobilizirali so fante, živino ter prevozna sredstva.

Na predvečer vojne je v vas prispela četa dvajsetih (menda Hercegovcev) mladih, hrabrih vojakov. Na cvetno nedeljo, ko so v vasi izvedeli za vojno, je poročnik Puc na svojo pest postavil tankovske ovire na most čez Unico ter ukazal postaviti mine.

Ljudje so bili podobno zaskrbljeni kot v Hotedrščici ali Logatcu, saj je vas ležala med Alpskim zidom in Rupnikovo linijo – med dvema ognjema! Večina vaščanov se je umaknila v jamo Mačkovco. Vaščani Jakovice pa so se poskrili v Vranjo in Skedneno jamo na Lanskem vrhu. V torek, 8. aprila, je poročnik Puc ukazal zminirati most. Popoldne so Italijani začeli s topovskim obstreljevanjem iz utrd v »gori« nad Planinskim poljem.

V sredo so se jugoslovanski vojaki umaknili na Ljubljanski vrh na drugo obrambno linijo. Vojska je med drugim pustila nekaj orožja in municije, kar je mladina vzela ter poskrila. Iz mladostne objestnosti so v gozdu nad vasjo pokali, na kar so Italijani 10. aprila zagrozili, da bodo razrušili vas.

Na veliki petek so italijanski vojaki vkorakali v Laze. S tesnobnimi občutki so jih morali vaščani nastaniti po hišah in gospodarskih poslopjih.

/se nadaljuje/

Gvido Komar

PASJI IZTREBKI OGROŽAJO LJUDI IN ŽIVALI

Problematika pasjih iztrebkov je rak rana številnih slovenskih občin, tudi logaške, čeprav pri nas problem še ni kritičen. V zadnjih desetih letih je namreč opaziti pozitivne spremembe glede ozaveščenosti občanov in samega čiščenja iztrebkov na javnih površinah, medtem ko je na zasebnih problem težje obvladljiv.

Posebej pereč je ta problem na manj obljubljenih območjih, kot so travniki, njive in gozdovi. Dolžnost lastnikov psov, da z javnih površin odstranijo iztrebke, izhaja iz odlokov o vzdrževanju in čiščenju javnih površin, ki jih imajo skoraj vse slovenske občine, kazni pa so od občine do občine različne.

V Logatcu, denimo, imamo eno najvišjih kazni, saj je omenjena kršitev za fizično osebo sankcionirana s 400 evri globe. Je pa ukrepanje zoper kršitelje oteženo, saj mora inšpektor prekršek sankcionirati na licu mesta, in

sicer izključno na javnih površinah, medtem ko na zasebnih ne pristojnosti nima. Inšpektor tudi nima pooblastil za izvajanje prikritnega nadzora, za prekršek pa ne odgovarjajo niti osebe, mlajše od 14 let. Dejansko pa so prav otroci pogosto vodniki psov ...

V Logatcu preventivne akcije

V Občini Logatec se omenjene problematike še kako dobro zavedajo in redno izvajajo predvsem preventivne akcije, občane pa obveščajo tudi prek lokalnih in drugih medijev. Občina je na izpostavljene površine namestila tudi opozorilne table in večje število košev za pasje iztrebke. Le-te je namreč nujno čistiti tudi na zasebnih površinah.

Okuži se lahko tudi človek

»V preteklosti, ko so bila podeželja povsem kmetijska, so bili psi privezani ali so se gibal v poslopih, z večjo poseljenostjo pa se je povečalo tudi število psov,« opozarja Roman Rupnik, kmetijski svetovalec s kmetijsko-gozdarske zbornice. Tudi veterinarica Mateja Plevnik poudarja, da morajo lastniki psov iztrebke pobirati, v prvi vrsti iz higienskih razlogov, kar je pomembno zlasti v urbanih naseljih. »Lastniki psov se moramo do drugih obnašati korektno.

S pasjimi iztrebki se lahko okužijo živali, nevarni pa so tudi ljudem,« poudarja Plevnikova. S pasjimi iztrebki se krava okuži na primer z mišjo mrzlico, ki se prenaša tudi na ljudi in prizadene ledvica in jetra. Govedo se lahko naleze glist, ki migrirajo skozi notranje organe, kar po zakolu povzroča gospodarsko škodo, saj je takšno meso neužitno. »Nevarna je tudi trakulja,« opozarja veterinarica. »Zelo pomembno je, da psi tri- do štirikrat letno dobijo sredstvo proti trakuljam in glistam, saj se ob premajhni higieni lahko okuži tudi človek.

Sprehajalci le po označenih poteh, motoristi na urejene proge in ceste

Andrej Fečur, logaški kmet, lastnik zemljišč, kjer je ta problem še posebej prisoten, pravi, da se iztrebki pojavljajo vsepovsod, najhuje pa je poleti, ko kmetje posušene iztrebke s krmo vozijo domov. »Največja težava so neodgovorni lastniki,« poudarja Fečur, ki opozarja tudi na sprehajalce, ki zaidejo z označenih sprehajalnih poti, in na kolesarje in motoriste, ki vozijo po travnikih in gozdnih poteh ter povzročajo veliko škodo.

»Ljudje naj se zavedajo, da kmet te površine varuje, neguje in ima iz njih tudi gospodarski dohodek. Sprehajalne poti bi bilo zato treba dodatno označiti, urediti,« pravi kmetijski svetovalec Roman Rupnik in dodaja, da so s KGZ to pobudo že naslovili na občino.

Besedilo in foto: Blanka Markovič Kocen

ČEBELARSKI TURIZEM KOT ZAŠČITNI ZNAK SLOVENIJE?

Tradicionalne panjske končnice na zapuščenem čebelnjaku

Čebelarska zveza Slovenije (ČZS) je leta 2014 podala pobudo, da 20. maj postane svetovni dan čebel, njen predlog pa je v svetovni javnosti odlično sprejet. Ker je majska številka Logaških novic posvečena čebelarstvu, smo se z nekaj vprašanji obrnili na predsednika Čebelarske zveze Slovenije Boštjana Noča.

Kaj vse ste morali postoriti na ČZS, da ste dosegli priznanje tega čebelarskega praznika na svetovni ravni?

Slovenija je v čebelarskem svetu dobro poznana, saj to ni prva pobuda s področja čebelarstva, ki jo je podala, gotovo pa je najodmevnejša. Pobuda je bila podana ob koncu leta 2014 in od takrat je bilo v zvezi z njo opravljenega že veliko dela in organizirani številni dogodki. Pomembni mejniki v tej smeri so, da je pobudo v aprilu 2014 na podlagi predloga ČZS sprejela Vlada RS. Na ta način so aktivnosti, ki potekajo do razglasitve v Združenih narodih, prevzela različna ministrstva, ki jih med sabo usklajuje projektna skupina pod vodstvom ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Omenjeno ministrstvo v povezavi s pobudo opravlja največ aktivnosti na različnih področjih in na različne načine. Pred kratkim (5. maja 2016) so pobudo soglasno in s čestitkami potrdile države čla-

nice 30. Regionalne konference Organizacije ZN za hrano in kmetijstvo (FAO) za Evropo in Centralno Azijo, kar je pomemben mejnik v proceduri do končne razglasitve, ki bo predvidoma v jeseni 2017.

ČZS najbolj deluje na področju ozaveščanja čebelarske javnosti o pobudi. Med drugim smo pobudo lani predstavili prisotnim

Če se čebele zanimajo za vas, stojte zravnano in umirjeno ter se počasi premaknite do sence ali se postavite v grmovje.

delegatom mednarodne čebelarske organizacije APIMONDIA v Južni Koreji. Delegati so bili nad njo navdušeni in so jo zato tudi soglasno podprli. Tako smo pridobili podporo največje mednarodne čebelarske organizacije. Poleg tega smo v tem času mednarodne čebelarske organizacije večkrat obvestili o stanju pobude in o name-ravanih korakih in nemalokrat iz različnih delov sveta pridobili pozitivne odzive in podpore k pobudi. V nekaterih primerih tuje čebelarske organizacije naročijo tudi zastavo pobude, ki jim jo izdelamo v Sloveniji.

V Sloveniji je v smeri čim širšega ozaveščanja čebelarjev in drugih prebivalcev o pobudi predsednik ČZS Boštjan Noč v času od novembra 2015 do aprila 2016 obiskal vsa čebelarska društva v Sloveniji (210) in prisotne dodatno informiral o pomembnosti pobude in o priložnostih, ki jih ima pobuda za Slovenijo.

Ali država namenja dovolj pozornosti slovenskemu čebelarstvu? Kje vidite največjo priložnost za naše čebelarje?

Ali bi lahko čebele, med in drugi čebelji izdelki postali zaščitni znak Slovenije?

Država podpira čebelarstvo na različne načine: skozi programe strokovnih nalog iz potrjenega rejskega programa, Javne svetovalne službe v čebelarstvu, Nacionalnega veterinarskega inštituta Veterinarske fakultete Univerze v Ljubljani, kot tudi z ukrepi v okviru skupne tržne ureditve kmetijskih proizvodov. Največja priložnost naših čebelarjev je v vključevanju v sheme višjih kakovosti medu, da bi ta postal konkurenčnejši, in vključevanju v čebelarski turizem kot posebnost čebelarstva v svetu. Ker smo pobudniki marsikaterih čebelarskih aktivnosti v svetu, npr. svetovni dan čebel, evropski medeni zajtrk, čebelarski turizem, bi lahko naše posebnosti postale zaščitni znak Slovenije.

Zakaj in kako postati čebelar?

Čebela nas spremlja skozi vse življenje. Otrokom je simbol pridnosti, varčnosti in skrbi za druge. Ko pa odrastemo, občudujemo njeno učinkovitost, socialni red, gospodarnost in učinkovitost. Zaradi teh lastnosti čebele se v zadnjih letih vedno več ljudi navdušuje za čebelarstvo. Večina jih išče pri čebelah razvedrilo in sprostitev. Vedno več je takšnih, ki jih ne odlikuje visoko strokovno čebelarsko znanje, ampak široko splošno znanje in ljubezen do narave. Ko človek dozoreva, je koristno, da si najde dodatna sidra, konjičke, da se zanima še za kaj drugega kot za službo in vzdrževanje doma. Eden takšnih konjičkov, ki krepi duha in telo, je čebelarstvo, ki s čebelami predstavlja najboljše zdravilo za vse strese in tegobe, ki jih doživljamo v današnjem hitrem tempu življenju. Ob svojih krilatih prijateljicah se čebelarji na-

učimo opazovati in razmišljati, z njimi se veselimo bogatega medenega pridelka in z njimi delimo žalost, če se v čebelnjaku pojavi bolezen.

Najpomembnejša odločitev pri čebelarstvu je odločitev, s katerim panjskim sistemom bomo čebelarili. Morebitni kasnejši prehod na drug panjski sistem nam bo povzročil dodatne stroške, izgubo časa in veliko glavobolov. Večina naših starejših čebelarjev je odrasla s panjem, ki ga skrajšano imenujemo AŽ panj in je najbolj zastopan v Sloveniji. Običajno začnemo čebelariti z tremi do petimi čebeljimi družinami ter vzporedno s pridobljenim znanjem in izkušnjami po želji širimo čebelarstvo. Priporočljivo je stopiti v stik s čebelarjem iz okolice in lokalnim čebelarskim društvom, ki nam bo v pomoč z navodili in nasveti, prav tako nam je lahko pri čebelarjenju v pomoč ČZS s svojo Javno svetovalno službo v čebelarstvu.

V dobi intenzivnega kmetijstva in velike onesnaženosti okolja čebele le stežka preživijo. Kaj vse lahko za čebele storijo ne-čebelarji?

Zaradi pogoste košnje travnikov na njih ne uspevajo več različne rastline, ki bi cvele vse leto. Obdobja cvetenja in s tem zadostne količine hrane za čebele so omejena in predvsem krajša. Čebelam poleti vse bolj primanjkuje rastlin, na katerih bi našle cvetni prah, nektar ali mano. S tem ko na vrtu ali balkonu posejemo medovite rastline, ki čebelam nudijo hrano, jim pomagamo, da imajo hrano na voljo tudi v brezpašnem obdobju. Na ta način bo tudi vaš vrt ali balkon lepši, čebele pa bodo skrbale za opraševanje še drugih rastlin, ki to potrebujejo.

Z nakupom lokalno pridelanega medu pomagamo domačim, lokalnim čebelarjem, da s to dejavnostjo nadaljujejo tudi v bodoče. Prav tako domač med za ljudi ne predstavlja tveganja, kot ga lahko predstavlja uvožen ali celo potvorjen med.

Rojenje je naraven proces, v katerem se stara matica skupaj z nekaterimi delavkami odloči zapustiti premajhen panj in si poišče novo bivališče. Na ta način se družine čebel v naravi razmnožujejo. Če tak roj opazimo, obvestimo najbližjega čebe-

larja, še posebej, če se roj namesti na mesto, ki ga čebelar ne pričakuje in zato nanj ni pozoren. Čebelarji z veseljem ogrebejo (pospravijo) novo družino v panj. Čebele v roju so ponavadi zelo mirne in za okolico večinoma niso nevarne. Čebele v večini primerov pičijo le takrat, ko se čutijo ogrožene. Torej, kadar smo v njihovi bližini, ne delajmo hitrih gibov in se ne otepajmo, če nas pride kakšna čebela pobližje pogledati.

Če se čebele zanimajo za vas, stojte zravnano in umirjeno ter se počasi premaknite do sence ali se postavite v grmovje; na ta način bodo čebele hitro odletele. Dobro si je še zapomniti, da čebele nimajo rade vonja po alkoholu, šamponu, parfumi, potu in podobno. Prav tako čebele ocenjujejo temna oblačila kot nevarna.

Besedilo in foto: Nina Jerina

ZANIMIVOSTI IZ ŽIVLJENJA ČEBEL

- Najstarejši najdeni fosil čebele je star 25 do 50 milijonov let.
- Matica se pari le enkrat v življenju, in to z 12-25 troti. Parijo se izven panja na svadbenem poletu, ki poteka 10 - 30 m visoko.
- Ko se v panju pojavita dve matici in se čebele pripravljajo na roj, stara matica zapoje. Petje matice je posebno proizvajanje zvoka, s katerim drugim čebelam sporoča, da bo zapustila panj. Ta zvok poznamo tudi čebelarji in tako preprečimo rojenje.
- Čebele se med sabo sporazumevajo s plesom, preko katerega si sporočajo informacije o lokaciji, oddaljenosti in intenzivnosti paše.
- Slavni čebelarji: Aristotel, evropski poslanec Lojze Petrle, filmska igralka igralka Scarlett Johansson in Henry Fonda in prvi ameriški predsednik George Washington.

Zanimivosti je zbrala Nina Jerina.

ZAGOTAVLJANJE ČEBELJIH PAŠ IN SAJENJE MEDOVITIH RASTLIN

Povečevanje števila prebivalstva in zaradi tega tudi vse večja poraba hrane postaja vse hujši svetovni problem. Pridelovalci hrane se na to odzivajo z intenzivnejšim kmetijstvom in večjo pridelavo hrane na enaki površini. Posledica tega je, da izgubljam travnike, gozdove in druga območja, ki so bila nekdanj vir hrane za oprasovalce in druge živalske vrste.

Pri nas je to opaziti na poljih, ki so posejana z monokulturami, in na travnikih, ki so redno pokošeni, tako da na njih ni več cvetja. Prav tako je to tudi posledica intenzivne zaščite kultur z najrazličnejšimi škropivi, gojenja novih, neznanih in nepreizkušenih sort rastlin, tudi gensko spremenjenih ali vsaj ozko selekcioniranih, ter zmanjševanja površin, na katerih čebele najdejo hrano. Posledica tega je, da so čebele vse bolj ogrožene, saj jim narava, ki smo jo spremenili, ne zagotavlja več hrane vse leto.

Kako lahko vsi skupaj pomagamo?

Čebelarjem je treba pomagati s sajenjem medovitih rastlin, predvsem avtohtonih. K temu lahko pripomore vsak od nas in tako čebelarjem pomaga preživeti. Na svoji cvetlični in zelenjavni vrt, na balkone in v cvetlične lončke posadimo medovite rastline, lokalne oblasti pa jih lahko sadimo na javnih površinah. Te rastline dajejo čebelarjem medicino in cvetni prah, nas pa bodo razveseljevale s cvetjem in svojo lepoto. Treba je le izbrati prave sorte, tako da bomo prijetno združili s koristnim, da bo torej lepo za naše oko in koristno za čebele.

Katere medovite rastline, ki privabljajo čebele, lahko posadimo na domačem vrtu in javnih površinah?

Pomembnejše rastline za čebele so: leska, zvončki, trobentice, žafrani, vrbe, telohi, rese, divja češnja, vse začimbnice in dišavnice, vse sadno drevje, oljna ogrščica, akacija, lipa, javor, kostanj, sončnica, ajda, facelija in druge. Precej je tudi rastlin, ki jih gojimo kot okrasne in so prav tako koristne za čebele. S sajenjem avtohtonih in okrasnih cvetočih rastlin lahko precej pripomoremo k ohranitvi čebel. Na svoje vrtove sadimo medovite trajnice, kot so: skalni grobeljnik, avbrecija, zvončnica,

nageljčki, plamenka, grenik, teloh, jesenska astra, rudbekija, orlica, srčki, potonika, plahtica, ivanjščica, lilija, maslenica, ostrožnik, ameriški slamnik, rman, jetičnik, jesenska anemona, kamnokreč, šmarnica, krvomočnica, hosta, hermelika, homuljica, jeglič, netresk in številne druge. S primerno zasaditvijo bo naš vrt zažarel v prelepih barvnih odtenkih, čebele pa bodo na njem pridno nabirale medicino in cvetni prah. Poleg okrasnih rastlin so zelo medovite vse začimbnice in dišavnice, ki jih je prav tako koristno imeti na vrtu. To so predvsem žajbelj, origano, bazilika, vse vrste met, hermelika, timijan, pelin, melisa in številne druge. Če imamo na vrtu veliko prostora, lahko zasadimo večje medovito grmičevje in drevesa, ki nam ne bodo samo popestrila okolice doma, ampak bodo privlačna tudi za čebele. Od grmov lahko sadimo dišeče vrtnice, lešnike, ribez in kosmulje, vse vrste vrb oziroma mačic, liguster, hibiskus, vse vrste drenov in kovačnikov ter druge. Od dreves pa lipo, divjo češnjo, pravi in divji kostanj, evodijo, japonsko soforo, cigarovec, tulipanovec, amorfo, gledičijo ter seveda številne druge. Z avtohtonimi rastlinami je mogoče urediti vrt, ki bo prijazen do čebel, saj bodo v njem vedno našle nekaj paše, hkrati pa nam bo v lep okras in ponos.

Katere medovite rastline lahko posadimo na večjih kmetijskih površinah, denimo na njivah?

Na večjih površinah je še precej neizrabljenih možnosti. Rastlin, ki jih lahko zasadimo na njih, je precej, vse pa so poleg tega, da čebelarjem omogočajo pašo, koristne tudi za tla, saj izboljšujejo rodovitnost. Navadno je v poletnem obdobju precej njiv praznih, vendar jih lahko zasejemo. Tako lahko kadar koli v letu sejemo facelijo, katere cvetovi so modre barve, saj je njena vegetacijska doba kratka. Čebelarjem ponuja veliko medicino in cvetnega prahu. Po cvetenju rastlino preprosto podorjemo in s tem obogatimo tla s humusom. Prav tako lahko sejemo vse vrste detelj, ki so zelo medovite rastline. Tudi te lahko po cvetenju podorjemo in na ta način obogatimo prst predvsem z dušikom, lahko pa jih pokosimo in uporabimo za krmo živalim. Zelo koristne so buče, ki dajejo veliko cvetnega prahu zlasti jeseni, ko ga čebele najbolj potrebujejo. Semena buč lahko pozneje uporabimo za

izdelavo olja. Koristne so tudi sončnice, saj čebelarjem ponujajo cvetni prah in nektar, po cvetenju pa precej izboljšajo strukturo tal in jih obogatijo s humusom. Sejemo lahko še oljno ogrščico ali mak, kajti obe rastlini dajeta čebelarjem hrano. Največje možnosti vsekakor ponuja ajda, ki smo jo v zadnjem obdobju kar nekoliko zapostavili, vendar se v zadnjih letih to spreminja. Ajdo sejemo poleti, in ko zacveti, čebele na njej nabirajo nektar in cvetni prah. Ko dozori, jo lahko požanjemo in zmeljemo v moko. Njive morajo biti vedno zelene, saj za vse letne čase obstajajo rastline, ki so koristne za tla, čebelo in ne nazadnje tudi za kmeta.

Kaj pa lahko naredijo tisti, ki imajo zgolj kako cvetlično korito?

V cvetlična korita in lončke lahko sadimo vse vrste začimbnic in dišavnic ter najrazličnejše cvetje. Naj jih navedemo le nekaj: nizka sončnica, limonski ožep, poletna astra, okrasna facelija, ameriški slamnik, dišeči grah, kapucinka, limonska monarda, mehiška cinija, boreč, zlati šeboj, dalija, kana, verbena, ognjič, kozmeja in seveda še številne druge.

Po mnenju Čebelarske zveze Slovenije je nujno razglasiti čebelo za ogroženo živalsko vrsto ter sprejeti vse potrebne ukrepe za njeno zaščito. Glede na to je treba sprejeti zakonodajo, ki bo spodbujala sajenje avtohtonih medovitih rastlin, saj bodo te čebelarjem omogočale pašo, hkrati pa bomo na ta način ohranjali avtohtono rastlinje in s tem tudi biotsko pestrost. Ne nazadnje se moramo vsi zavedati vsestranskega pomena čebel, še posebej njihove vloge pri oprasovanju, saj brez čebel ne bo hrane, pa tudi vloge čebeljih pridelkov kot zdrave in varne hrane. Podrobnejši seznam medovitih rastlin je na voljo na ČZS.

Zakoni, ki veljajo v čebelji družini, so lahko zgled za vse nas. Spoštovanje, priпадnost, odgovornost do svojih in skupnih nalog so temelji za njihovo preživetje, pa tudi temelji za preživetje narave. Prej ko bomo to spoznali tudi ljudje, večja je možnost, da rešimo ta naš svet.

*Jure Justinek,
ČZS info: jure.justinek@czs.si*

PO NASVET V ČEBELARSKO DRUŠTVO LOGATEC

Čebelarstvo sodi med starejša društva v Logatcu in med večja v Sloveniji. V celotni logaški občini je po podatkih društva 120 čebelnjakov, čebelarji pa skrbimo za dobrih 1.100 čebeljih družin. Zanimanje za čebele med mladimi, žal, upada.

Logaško čebelarsko društvo je bilo ustanovljeno v Lazah, 26. marca 1905, kot takratna podružnica Slovenskega čebelarskega društva za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko, z namenom povezati čebelarje, ki delujejo na območju Logatca, ter širiti znanje o čebelah, kar je cilj društva še danes.

Članstvo v društvu je dokaj konstantno, vanj je vključenih okoli 80 članov in sodimo med večja čebelarska društva v Sloveniji. V celotni logaški občini je po podatkih društva 120 čebelnjakov, čebelarji pa skrbimo za dobrih 1.100 čebeljih družin. Društvo za svoje člane organizira različna izobraževanja s področja čebelarstva, ekskurzije, nakup sladkorja za krmljenje čebel in zastopa interese logaških čebelarjev na Čebelarski zvezi Slovenije. Članstvo v društvu je zelo priporočljivo za začetnike, saj se kaj kmalu pojavijo razna vprašanja in dileme, pri katerih so nasveti izkušenih čebelarjev vedno dobrodošli. Člani društva več let zapored sodelujejo tudi na tradicionalni akciji Medeni zajtrk in tako poskrbijo, da naši otroci v vrtcih in šolah dobijo za zajtrk med logaških čebel.

Glavna je skrb za čebele

Čeprav čebelarstvo sodi med kmetijske dejavnosti, je večina logaških čebelarjev ljubiteljske narave. V povprečju čebelarijo z manjšim številom panjev, nekje do 20 čebeljih družin in jim prodaja medu ne pomeni glavnega vira dohodka. Ne glede na to, s kakšnim številom čebeljih družin razpolaga čebelar, pa te zahtevajo od njega veliko znanja in časa. Skrb za čebeljo družino poteka vse leto, pri tem pa moramo čebelarji upoštevati različne dejavnike, kot so vremenski pogoji, paša, zdravstveno stanje čebel in drugi dejavniki, ki vplivajo na njihovo preživetje.

Kljub lanskoletnim zapletom z zdravili proti varoji je bila letošnja zima za čebele ugodna, saj so v večini preživele zimo in ni

Foto: Andrej Šemrov

bilo zaznati večjih izgub. Malce slabše pa je na sezono vplival zadnji aprilski sneg, ki je povzročil precejšno škodo na sadnem drevju, pa tudi nizke temperature niso ravno ugodne.

Maj – mesec rojenja

Razmere za čebelarjenje v Logatcu so načeloma dobre, saj imamo razmeroma malo intenzivnega kmetijstva ter veliko zelenih površin in gozda. V našem okolišu je čebelam na voljo predvsem gozdna paša na hoji in smreki, medtem ko je treba za košanje in lipov med čebele peljati na pašo v druge okolišje. Maj je mesec rojenja, zato je večina čebelarjevih opravil v tem mesecu namenjena preprečevanju rojenja. Kljub temu pa kakšen roj neopaženo odleti iz panja in lahko se zgodi, da bo pristal na vašem vrtu. V tem primeru nemudoma pokličite najbližjega čebelarja, ki bo z veseljem prišel po nov roj čebel.

Pomanjkanje mladih čebelarjev

Malce manj razveseljiva novica pa je, da starost logaških čebelarjev nenehno narašča, zanimanje za čebele med mladimi pa upada. Predsednik društva Anton Žakelj razlog za to vidi predvsem v odstranitvi šolskega čebelnjaka pred Osnovno šolo 8 talcev in s tem onemogočeno delovanje šolskega čebelarskega krožka. Pri vsem tem je zanimivo, da se v zadnjem času nekatere šole po Sloveniji zelo trudijo za postavitev šolskih čebelnjakov in vzpostavitev čebelarskih krožkov, v Logatcu pa smo šolski čebelnjak že pred leti odstranili zaradi bojazni staršev pred piki čebel. V logaškem društvu si zato v prihodnosti želijo, da bi v sodelovanju z občino zopet vzpostavili učni čebelnjak, kjer bi lahko potekal čebelarski krožek in s tem prenos znanja in ljubezni do čebel na mlajše generacije.

Nina Jerina

ČEBELAR TOMO: LJUBEZEN DO ČEBEL JE LAHKO VELIKA

Tomo s svojimi »ljubicami«

»Po bučelah se vižej« je bilo že davno napisano v čebelarškem priročniku in pomeni, naj se po čebelah zgledujemo. Prav zares bi se morali po teh pridnih letečih bitjih zgledovati, kajti od njih se je moč naučiti tega, kar najbolj potrebujemo, to je delavnosti in vztrajnosti ter potrpežljivosti. Zato mora tudi tisti, ki se z njimi ukvarja, imeti vsaj kanček teh lastnosti. Seveda je treba zraven dodati tudi precej znanja, da se lahko potem v panjih zbirajo roji zdravih čebeljih družin, v shrambah pa zdrav in okusen med.

Ljubezen do čebel je prav posebna ljubezen, ki jo občuti samo čebelar. Tako meni tudi Tomo Trpin iz Rovt, ki se je s čebelarstvom začel ukvarjati po naključju. Za to je »kriva« njegova žena Erika ali bolje rečeno, njen oče. On je namreč želel imeti čebele in ko se je njegova hči poročila s Tomom, je v Rovtah videl priložnost za svoj hobi.

Tomo je postavil čebelnjak, kjer je dom dobilo deset tastovih čebeljih družin, kasneje pa je pet družin dodal še Tomo. Ker pa je tastovo delo bilo takšno, da ni zmožgel več rednega dela s čebelami, je vso odgovornost zanje prevzel Tomo. Tako se je čebelja skupnost počasi večala in sedaj šteje že kar 22 panjev, ki jih še dopolnjuje. Se pa občasno seveda srečuje s katero od težav, saj so Rovte kraj, kjer je čebelam najbolj neprijazno prav preveliko nihanje temperatur. Hud mrz ali močna zimska otoplitev sta vzrok, da čebelarji izgubijo kako čebeljo družino.

V Rovtah gozdni med

Da bi se Tomo temu izognil, je v pretekli jeseni s prikolico odpeljal čebele na Primorsko, kar se je izkazalo za pravilno potezo. Čebele so zimske mesece zelo dobro preživele in letos je že natočil 80 kilogramov cvetličnega medu. V Rovtah cvetličnega medu ni prav veliko, pohvaliti pa se je možno z gozdnim medom, ki je tu v večini. Hojin in smrekov prevladujeta, nekaj je kostanjevega, na paši na Primorskem pa sedaj čaka na medenje akacije, ki je tudi zelo iskan med. Med Trpinovi prodajo posameznikom, nekaj pa ga seveda porabijo za domače potrebe. Letine so do sedaj bile

različne, tako kot se spreminjajo pogoji, vendar so pred kakimi tremi leti natočili že kar 500 kilogramov sladkega čebeljega pridelka.

Letošnje neprijazno vreme po Tomovih besedah ne bo pustilo posebnih posledic, saj dosti cvetenja tedaj še ni bilo. Tu pa se je izkazala prednost nekoliko višje nadmorske višine Rovt.

Čebele zahtevajo red

Tomo poleg čebel skrbi tudi za kmetijo, kjer je dela vedno veliko in le ljubezen in delavnost sta tisti, ki omogočita, da človek lahko toliko časa nameni še čebelarstvu. Tu si ne sme privoščiti napak, potreben je red in redno pregledovanje, zdravljenje in hranjenje čebel. Vedno znova pa so potrebna izpopolnjevanja znanja. Pri delu pa poleg brenčanja čebelic lahko slišimo tudi njegove tri »čmrlje«, Anejo, Laro in Patrika, ter skrbno in vedno zgovorno življenjsko sopotnico Eriko, ki atiju oziroma možu delajo družbo in morda ga bo prav eden izmed njih nekoč nasledil. Svoj prispevek pa je čebelam dodala tudi mama Tilči, ki je čebelnjak okrasila z lepimi panjskimi končnicami. Zdravje Tomo vedno postavlja na prvo mesto, zato tudi čebelam ne daje nobenih umetnih pripravkov. Želi, da je njihov med zdrav in ga z velikim užitkom lahko namažejo na kruh ali z njim osladkajo čaj. Tomo je lahko zgled mnogim mladim gospodarjem, saj vedno najde čas tudi za svoje druge ljubice-čebele.

Besedilo in foto: Metka Bogataj

Tudi jaz bom čebelar

CIRIL BOGATAJ, ČEBELAR: »NIHČE NAM NE POMAGA.«

Cirila Bogataja, čebelarja s Kalca, pogosto srečujem ob sprehodih po Blekovi vasi, kjer stoji njegov čebelnjak. Nekaj dni po obilnem aprilskem sneženju nisem mogla prezreti njegovega zaskrbljenega izraza, zato sem se odločila nagovoriti ga.

Kot mi je uvodoma povedal, gre v njihovi družini čebelarstvo iz roda v rod, saj sta bila čebelarja že njegov oče in ded. Sam se s čebelarstvom ukvarja že 13 let, ima 21 čebeljih družin, vendar to zanj ni vir zaslužka, pač pa hobi. »Pridelek je iz leta v leto različen,« pravi. »Letos je dobro kazalo, potem pa sneg ...« Sicer letno pridela od 200 do 400 kg medu, samo enkrat ga je bilo 800 kg.

Sneg pomoril skoraj polovico čebel

Ciril pojasnjuje, da je zalega, mladina, kot pravi mladim čebelam, tudi v snegu morala iz čebelnjaka po vodo. »Čebele zamenjajo sneg za nebo, ne vedo več, ali letijo gor ali dol, zato popadajo v sneg, zmrznejo

in umrejo,« je žalostno pokazal na mrtve čebele v zaplati snega pred čebelnjakom. Pomrla mu je skoraj polovica čebel.

Razmere za čebelarjenje na Logaškem so odvisne od tega, kaj in kako medi. »V Hrušici, denimo, je več hoje, ki je tukaj ni; v Logatcu je divji kostanj, pravega ni, sta pa smreka in lipa,« pojasnjuje sogovornik in dodaja, da čebele sicer lahko letijo razmeroma daleč, vendar je to zanje naporno.

Čebelarstvo – delo za vse leto

Čebelar ima ves čas delo, pozimi skoraj več kot poleti, pravi Ciril. »Poleti moraš zanje skrbeti, jih pregledovati. V tem času naj bi nosile medicino, a jih moram hraniti s sladkorjem, jim dajati pogačo, ki jo kupujemo jo pri čebelarjih ali v Medexu.«

»Spomladi izdatki niso majhni, v najboljših letih sem 16. maja že prvič točil, letos jih 3. maja še hranim, vzdrževati pa je treba tudi čebelnjak,« sogovornik odgovarja na vprašanje, kolikšen strošek je

čebelarjenje. »Če bi računal vse svoje ure, bi šel v minus, ampak mi delamo s srcem, ne za zaslužek,« pravi, a se z nasmehom na obrazu spominja tudi lepih letin. »Ja, takrat je pa bilo ...« Letošnja bo odvisna od prihodnjih tednov: »Pokosili bomo travo, regrat je mimo, čakamo smreko. To je uničil žled.«

Logaški čebelarji se povezujejo v društvu, obiskal jih je tudi predsednik slovenskih čebelarjev Boštjan Noč, ki jim, kot pravi sogovornik, daje veliko spodbudo. »Največji problem je, da nimamo pravih zdravil. Vsak zdravi po svoje. Sam sem poskusil z mravljinčno kislino, pa mi je vse zarjavelo. Zdaj, ko potrebujemo pomoč, nam nihče ne pomaga,« potoži Ciril, ki se nadeja, da bodo tudi naslednji rodovi Bogatajevih vzljubili čebelarstvo. »Imam dva sina in pet vnukov, morda se bo le kdo odločil ... Med vsi radi jedo.«

Besedilo in foto: Blanka Markovič Kocen

ČEBELE PO POŠTI

Lani avgusta sem v svojem panju nujno potrebovala novo matico. Ker je bilo to ravno v času, ko matica že začenja zalegati zimske čebele, sem se odločila, da raje kot čakam, da se mi izleže nova matica, le-to naročim pri vzrejevalcu. Naslednje jutro sem navsezgodaj prejela klic s pošte, da čebele že čakajo in da jih lahko takoj pridem iskat.

Res sem odhitela na pošto, kjer sem prejela svoj brenčeč tovor - majhno belo kuverto z oznako »POZOR, ŽIVE ČEBELE«, v njej pa je bilo zatipati majhno škatlico, iz katere je bilo slišati tiho brenčanje. Uslužbenki na pošti so se čudili nad mojo pošiljko, namreč, da čebel pa res še niso dostavljali po pošti. Zdi se mi pa, da jim je kar precej odleglo, ko sem kuverto odnesla s pošte.

Nina Jerina

MED SLOVENSКИH ČEBELARJEV JE VARNO ŽVILLO

Znano poreklo in način pridelave hrane sta lastnosti živila, ki jima ozaveščeni potrošniki iz dneva v dan namenjajo večjo pozornost. Izrednega pomena za ohranjanje našega zdravja in dobrega počutja je prav uživanje lokalno pridelane hrane iz domačega okolja.

Takšna živila pridejo tako rekoč neposredno na naš krožnik in niso izpostavljena dolгим transportnim potem, saj s tem izgubljajo svojo biološko vrednost. Zaradi kratkih transportnih poti se v živilih, predvsem v sadju in zelenjavi, ohranijo vitamini in druge bioaktivne snovi, ki krepijo naš organizem in so tudi življenjskega pomena za naše telo. Kakovost čebeljih pridelkov se z dolгими transportnimi potmi in nepravilnim skladiščenjem poslabšuje, zato je najbolje, če jih uživamo čim bolj sveže in iz domačega okolja. Kratke transportne poti predstavljajo tudi manjše obremenitve za naše okolje glede sproščanja toplogrednih plinov, ki nastajajo zaradi dolgih transportov hrane.

Uživanje živil iz tujega okolja poveča tudi tveganje za pojav alergij, ki so v zadnjem času v porastu tako pri odraslih ljudeh kot tudi pri otrocih.

Čebele – prvi pokazatelji onesnaženosti okolja

Ker imamo v Sloveniji izredno nizko oskrbo s hrano, z uživanjem lokalno pridelanih živil izražamo tudi podporo lokalnim proizvajalcem oz. domačemu gospodarstvu, saj prispevamo delček k ohranjanju delovnih mest in poseljenosti na podeželju. Uživanje domače hrane je neposredno povezano tudi z varovanjem in ohranjanjem okolja. Ustrezno naravno okolje je predpogoj tako za življenje ljudi in živali kot tudi za pridobivanje hrane. Velikokrat zaradi onesnaževanja okolja slišimo o pomorih čebel. Te so prvi pokazatelji onesnaženosti okolja.

Vsaka tretja žlica hrane je odvisna od opravevanja čebel

Premalo se zavedamo, da je vsaka tretja žlica hrane po vsem svetu odvisna od opravevanja čebel in da so čebele v naravi

Foto: Lidija Senič

nepogrešljiv člen v verigi pridelave hrane. Zagotoviti potrošniku kakovostno in varno živilo je pglavitnega pomena pri ohranjanju zaupanja in pridobivanju novih uporabnikov čebeljih pridelkov, česar se čebelarji dobro zavedamo.

Čebelarji se z ustreznimi postopki čebelarjenja z upoštevanjem dobre čebelarske prakse in primerne tehnologije čebelarjenja trudimo ohraniti kakovost medu takšno, kot jo pridelajo čebele v panju. Čebelarimo v skladu s Smernicami dobrih higienskih navad v čebelarstvu, ki so osnovane na načelih sistema HACCP, in zagotavljamo sledljivost. Na nalepki za med je poleg točnega izvora medu označen tudi poln naslov čebelarja, ki je med pridelal. To je velika razlika od označb medu, ki so opredeljeni kot »mešanica medu držav, ki so ali niso članice ES«. Rok uporabe medu je lahko zelo dolg, če je med skladiščen v ustreznih razmerah. Med, ki je shranjen na toplem, veliko hitreje izgublja svojo vrednost.

Varnost slovenskega medu ni ogrožena

Kakovost medu ogrožajo zlasti dolgotrajni prevozi na velike razdalje in skladišče-

nje v neustreznih razmerah. Med in drugi čebelji pridelki slovenskih čebelarjev pa pridejo v naše roke tako rekoč neposredno iz čebeljega panja, zato je ohranjena tudi njihova kakovost. Kakovost nadziramo tudi z vsakoletnimi analizami v internem laboratoriju na ČZS. Tudi varnosti čebeljih pridelkov vsa leta namenimo veliko pozornosti in ni odveč podatek, da je bilo v zadnjih desetih letih na ostanke kemijskih sredstev analiziranih preko 1.200 vzorcev medu. Rezultati pa v vseh analiziranih primerih kažejo, da varnost medu, pridelanega v Sloveniji, ni ogrožena. Da svojim potrošnikom zagotavljamo še višjo kakovost in dodatno kontrolo medu, ki ga pridelujemo v Sloveniji, se čebelarji združujemo v kakovostne sheme, kot so Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo ter kakovostni shemi zaščitenege geografskega porekla kočevski gozdni med, kraški med in med iz ekološke pridelave.

V Sloveniji pridelan med je glede na izsledke interne kontrole kakovostno in varno živilo, priporočamo uživanje čebeljih pridelkov iz lokalnega območja z znanim poreklom in od domačega pridelovalca.

*mag. Andreja Kandolf Borovšak in
Nataša Lilek, ČZS, JSSČ*

PROJEKT GRADNJE NOVEGA NARODNEGA DOMA IN KNJIŽNICE LOGATEC ŠE NI DOBIL ZELENE LUČI

Logaški svetniki so na majski seji med drugim razpravljali o celoviti obnovi starega mestnega jedra Dolenji Logatec in odmeri komunalnega prispevka v naselju Laze. Sprejeli so Zaključni račun proračuna Občine Logatec za leto 2015, medtem ko so razpravo o predlogu investicijske zasnove za projekt gradnje novega Narodnega doma in Knjižnice Logatec prekinili in jo bodo nadaljevali junija.

Tudi v Logatcu kmalu center mesta

Občina Logatec je pred časom dala pobudo za ureditev in delno prenovo starega mestnega jedra Dolenjega Logatca in s tem namenom pristopila k izdelavi OPPN, ki vključuje odstranitev obstoječih in gradnjo novih objektov, prenovo in rekonstrukcijo objektov, vzpostavitev osrednjega trga in nadkrite tržnice, ureditev zelenih površin in nove peš povezave. »V samem centru Logatca želimo povezati Cankarjevo cesto s Tržaško, urediti parkirne prostore in novo tržnico,« je med drugim povedal župan Berto Menard. Svetniki so Odlok o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za omenjeno območje sprejeli, župan pa jih je pozval, naj morebitne pripombe posredujejo ob javni razgrnitvi.

Sprejet zaključni račun proračuna 2015

Občina Logatec je leto 2015 sklenila za 90-odstotno realizacijo prihodkov prora-

Maketa novega Narodnega doma in Knjižnice Logatec

čuna. V številkah to pomeni, da je bilo od 18.324.592 evrov prihodkov realiziranih 16.512.661 evrov. Glede na leto 2014 je to 14-, v primerjavi z letom 2013 pa 41-odstotno povečanje. Na odhodkovni strani je bila realizacija 88-odstotna, od 20.053.670 evrov je bilo realiziranih 17.584.476 evrov odhodkov. »S poslovanjem občine v minulem letu sem zelo zadovoljen. Nekaj sto tisoč evrov več bi lahko namenili investicijam, vendar nismo bili dovolj gotovi, da bodo sredstva države prihajala

tako, kot je bilo zapisano v predlogih. Nekaj sredstev smo morali torej zadržati, da smo lahko poplačali vse izvajalce del,« je po razpravi povedal župan.

Pomisleki glede financiranja novega Narodnega doma in knjižnice

Burna razprava pa se je vnela ob predstavitvi predloga predinvesticijske zasnove za projekt gradnje novega Narodnega doma in Knjižnice Logatec. Večina razpravljavcev je bila namreč mnenja, da je predlog Arree prerazkošen in predrag.

Cena projekta je namreč z osem milijonov iz prvotnega predloga zrasla na 12 milijonov, precej pa se je povečala tudi kvadratura objekta. Župan je ob tem opozoril, da se brez tega dokumenta občina ne more prijavljati na razpise za evropska sredstva, češ da finančni zalogaj ne sme obremeniti proračuna. Seja je bila zatem prekinjena, razpravo o novem Narodnem domu in Knjižnici Logatec pa bodo svetniki nadaljevali junija, zato bomo o tej temi obširneje pisali tudi v naslednji številki Logaških novic.

S spremembo odloka, ki so jo svetniki na majski seji potrdili, bodo »županove petice« poleg najboljših osnovnošolcev v prihodnje deležni tudi najboljši učenci Glasbene šole Logatec.

Besedilo in foto: Blanka Markovič Kocen

Kmečko društvo
NOVA SLOVENIJA

**ČAS JE ZA NOVO
KMETIJSKO POLITIKO!**

**V NEDELJO, 29. MAJA, SE UDELEŽIMO VOLITEV V KGZS IN OBKROŽIMO
LISTO IN KANDIDATE KMEČKEGA DRUŠTVA NOVA SLOVENIJA.**

DR. ANDREJ GOSAR:

ČLOVEK, VREDEN SPOMINA, SPOMENIKA IN ŠE BISTVENO VEČ

Dr. Andrej Gosar si v Logatcu zasluži še kaj več kot le spomenik, ki je skrit med župniščem in glasbeno šolo. K pisanju me je spodbudila lani izdana knjiga Dr. Andrej Gosar, ki sta jo izdala občina Logatec in Celjska Mohorjeva družba in je opredmetenje dvodnevne simpozija, ki je potekal predlani v Logatcu in Ljubljani. V njej je na več kot 500 (!) straneh popisano delo dr. Andreja Gosarja. Gosarjeva politična in poklicna pot; njegova socialno-ekonomska, politična in filozofska misel; aktualnost Gosarjeve misli; zapisi in bibliografija. Veličino njegovega dela je pod drobnogled vzelo kar 33 avtorjev. Gre za temeljit in zavidanja vreden pregled Gosarjeve veličine, ki bi jo v osnovah moral poznati VSAK Logatčan!

Dr. Andrej Gosar, ki je bil rojen leta 1887 v Logatcu, je Logatčanom še vedno (pre)malo znano ime. Priznam, da pred prihodom v Logatec tudi sam nisem vedel zanj. Kako pa bi, ko ga je komunistična oblast po drugi svetovni vojni izrinila na družbeno obrobje in o njem v šolah niso učili, v javnosti ne govorili.

Šele po osamosvojitvi se je začelo o Gosarju spet govoriti in pisati. Vrnil se je v logaški spomin in s postavitvijo doprsnega spomenika nasproti župnijske cerkve se je njegov rodni kraj vsaj za prvo silo poklonil humanistu, sociologu, politiku in univerzitetnemu profesorju dr. Andreju Gosarju. In zakaj je bil pomemben dr. Andrej Gosar? Med obema vojnama je bil med vodilnimi teoretiki socialno-ekonomske misli, bil je poslanec, minister in opravljal še nekatere druge pomembne politične funkcije v takratni Jugoslaviji.

Ob naraščanju svetovne gospodarske krize v tridesetih letih prejšnjega stoletja ter vzponu treh totalitarizmov: nacizma, fašizma in komunizma je v politiki iskal srednjo, miroljubno pot za razreševanje vse številčnejših konfliktov med delavstvom in kapitalom. Predlagal je politično uravnavanje razmerja med delom in kapitalom na način, ki temelji na zasebni lastnini in spodbuja podjetnost, ob tem pa je jasno in dosledno zagovarjal stališče, da morajo biti delavci pošteno plačani, socialno ogroženim pa mora država zagotoviti minimalne pogoje za dostojno preživetje. Zaradi njegove sredinske drže ga ob prihajajoči drugi svetovni vojni niso vzeli za svojega ne desni ne levi. Druga svetovna vojna in politične okoliščine po njej so v veliki meri krive, da Gosarjeve ideje niso zaživele v praksi. Glede na veličino njegove zapuščine si dr. Andrej Gosar vsekakor v Logatcu zasluži še kaj več kot omenjeni spomenik. Za začetek nekaj, kar je čisto samoumevno in meni nerazumno, da se ni že zgodilo. Namreč poimenovanje logaške knjižnice. Glede na to, da le-ta hrani bogato tiskano zapuščino logaškega velikana, bi bil prvi korak poimenovanje knjižnice: Knjižnica Andreja Gosarja Logatec. Naslednji predlog pa je, da se območje med upravnim centrom, pošto, knjižnico in Narodnim domom poimenuje trg dr. Andreja Gosarja. Arhitekti in urbanisti bodo že našli rešitve, da bo to narejeno na primeren način. Ob tem bi bilo mogoče smiselno, da bi spomenik dr. Andreja Gosarja s skritega kota med župniščem in glasbeno šolo premestili pred upravni center Logatec ...

Marian Papež

LITERARNI VEČER MALO DRUGAČE

V tednu, ko praznujemo svetovni dan knjige, je bilo tudi v Logatcu nekaj zanimivih literarnih dogodkov, povezanih s knjigo in branjem. Prav poseben dogodek je v četrtek, 21. aprila 2016, potekal v Grajskem parku Vitez. Članica Literarnega društva Zeleni oblaki Mateja Hajdinjak nam je skozi sliko in besedo predstavila dva velika španska ustvarjalca, ki pomenita vrh španskega literarnega ustvarjanja. To sta Miguel de Cervantes Saavedra in Lope de Vega. Letos, ko ves svet obeležuje 400 let smrti Williama Shakespeara, se je nekako pozabilo, da je tudi veliki Cervantes, avtor nesmrtnega romana Don Kihot, umrl istega leta, le dan pred velikanom angleške književnosti. V istem času je ustvarjal nam sicer ne tako zelo znan pisatelj in dramatik Lope de Vega, prvi literarni ustvarjalec, ki je uveljavil svoje avtorske pravice in od svojega pisanja tudi živel. Medtem, ko sta živela v isti ulici v Madridu, se je Cervantes v revščini boril s svojimi mlini na veter, na drugi strani pa je premožni lahkoživec de Vega užival življenje s polno žlico. Predavateljica Mateja nam je res slikovito in večplastno prikazala njuno življenje in delo, popejlala nas je tudi skozi čudovito špansko pokrajino vse do ulic in trgov Madrida. Člani društva in drugi obiskovalci tokrat nismo brali svojih pesmi, temveč smo se prelevili v navdušene in vedoželjne poslušalce, ki so se od imenitne predavateljice naučili veliko novega o dveh španskih ustvarjalcih in njuni domovini Španiji. Upamo, da bodo takšni tematski večeri postali del delovanja društva Zeleni oblaki.

Bojana Levinger

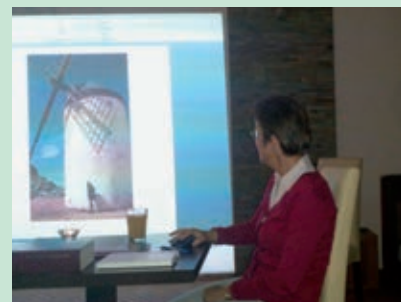

Foto: Mateja Španci

SIMFONIČNI ORKESTER CANTABILE V SVETU FILMSKE GLASBE

V Logatcu ustanovljeni in delujoči Simfonični orkester Cantabile, ki bo jeseni praznoval peto obletnico delovanja, se je konec aprila zaprl v snemalni studio v Ljubljani in med intenzivnim snemalnim vikendom posnel odlomke filmske glasbe iz 35 filmov. Posnetki bodo objavljeni na dveh CD ploščah, ki bosta priloženi knjigi o zgodovini filmske glasbe, ki bo izšla jeseni. Napisal jo je v Logatcu živeči vsestranski glasbeni ustvarjalec in publicist dr. Mitja Reichenberg, izdala pa jo bo založba Mladinska knjiga.

Reichenberg, ki v Logatcu živi in deluje že več kot desetletje, je po osnovni izobrazbi skladatelj, pozneje pa se je začel intenzivno posvečati predvsem filmski glasbi in zvoku ter na to témo pred leti tudi doktoriral. Z njegove strani je pred letom in pol prišla tudi prva pobuda za ta zelo obsežen in zahteven projekt. Reichenberg, sicer že zelo uveljavljen in ploden pisec in publicist, se je tedaj odločil, da bo pripravil kronološki pregled filmske glasbe od njenih zametkov v začetku 20. stoletja vse do današnjih dni. Idejo o knjižnem delu, ki bo na tržišču takorekoč unikat, je podprla naša ugledna založba Mladinska knjiga, predvsem tudi zato, ker bo poljudno napisana knjiga namenjena najširšemu krogu bralcev.

V nekaj letih ugledna glasbena zasedba

Tudi zato je imel Reichenberg že od vsega začetka pisanja knjige v mislih tudi idejo, da bi knjigi priložili CD ploščo s posnetki melodij in glasbe iz filmov, ki bodo obdelani v knjigi, saj bi takšna »priloga« nedvomno povečala atraktivnost knjige in jo bralcem še bolj približala. Zato se je obrnil na orkester Cantabile, ki je v zgolj nekaj letih od ustanovitve zrasel v ugledno glasbeno zasedbo odlične kakovosti. To orkester, ki je seveda dobro znan tudi logaškemu občinstvu, dokazuje z vsakim projektom, ki se ga loti, njegovo izjemno kakovost pa pogosto spoznavajo in jo občudujejo tudi vrhunski glasbeniki – solisti kot npr. Gal Gjurin, Bernarda Fink, Vasilij Meljnikov in Mojca Bitenc.

Sprehod skozi stoletje filmske glasbe

Na zadnji aprilski – predpraznični vikend so se tako glasbeniki Simfoničnega orkestra Cantabile z dirigentom Marjanom Grdadolnikom in koncertnim mojstrom Matejem Avšičem zbrali v Studiu Ritem v Ljubljani in v dveh zelo intenzivnih in napornih snemalnih dneh posneli glasbo iz kar 35 filmov domače in tuje filmske ustvarjalnosti. Tako so se na notnih stojalih glasbenikov znašle melodije iz filmov Vojna zvezd, Superman, Harry Potter, Morski sokol, Gospodar prstanov, Ben Hur, Psiho, Veličastnih sedem, Avatar, Gladiator in drugih, pa tudi iz slovenskih Cvetje v jeseni, Ko zorijo jagode, Srečno, Kekec, Sreča na vrhovi, Ne čakaj na maj in ostalih. Tako se je orkester z nekaj solisti med snemanjem tudi sam sprehodil po skoraj stoletni zgodovini filmske glasbe in po besedah nosilca projekta in tudi producenta dr. Reichenberga »odlično izpeljal izredno zahteven projekt. Snemanje več kot 30 največjih filmskih partitur zgodovine je bil za mlade umetnike pravi podvig – in odlično opravljena naloga. Ne samo da so bili dva dni po 12 ur zaprti v studio med mikrofone in kable, ob tem so premogli še vse pohvale vredno mladostno energijo, visoko stopnjo glasbene profesionalnosti, zagnanost in okretnost, da smo ta obsežen material lahko resnično dobro posneli,« dirigent Marjan Grdadolnik pa je dodal: »Za orkester je bil to velik izziv in hkrati pohvala za zaupanje s strani avtorja in Mladinske knjige. Veselimo se izida knjige o filmski glasbi z našimi posnetki.«

Tine Vučko

PRENOVLJENA KAMRA

Domoznanski portal Kamra: digitalizirana kulturna dediščina slovenskih pokrajin je pred kratkim dobil svežo, sodobno podobo. Pregledovanje slovenske lokalne zgodovine je odslej lažje in preglednejše. Novost je geopozicioniranje zbirk oz. fotografij – lokacija se na desni strani ekrana prikaže na Google zemljevidu, preko katerega lahko z uličnim pogledom npr. primerjate sedanji videz kraja s tistim na stari fotografiji. Izboljššan je bil iskalnik po strani, sodobno podobo pa je dobil tudi Album Slovenije, tj. del Kamre, v katerega lahko svoje fotografije prispeva prav vsak. Vabljeni k brskanju po – v slogu s pomladjo – pomlajeni Kamri!

Urška Orešnik

Prenovljena Kamra. Vir: www.kamra.si

ODER ZASEDLI MLADI IGRALCI

Takole bom zaplesala. Rudeči cvet

Sodobni mediji večkrat pomagajo, a še bolj pogosto prikrajšajo današnjega človeka za marsikatero dogodivščino. Ljudje tako raje kot bi se odpravili v gledališče, kino ali na festival, vzamejo v roke daljinec ali sedejo k računalniku in vse je v udobju doma na doseg roke. Zato pa je še toliko bolj razveseljivo, da mladi včasih preseneti-

jo. Da so se pripravljene naučiti veliko količino besedila, gibalnih trikov in gest in

da so to potem pripravljene pokazati tudi občinstvu. Prav ta dogodek se je zgodil v rovtarskem Domu krajanov, 15. aprila 2016. Obiskovalci so bili priča gledališkemu večeru, ki ga je pripravila OŠ Rovte in kulturno društvo Žarek. Režiserka večera je bila učiteljica Mojca Klemen. Svoje gledališčenike je izvrstno pripravila in prisotni so izjemno uživali v vseh treh predstavah.

Prva je bila čisto brez besed, naslov skeča je bil Časopis, a z ustreznimi gibi, zvoki in gestami so devetošolci presenetili in tudi

nasmejali prav vse prisotne. Sledila je lju-bezensko obarvana igra Naj se dotaknem tvojih sanj ter bolj duhovita in sodobna Mojca Pokrajculja imenovana Mojca Šotorculja. Za najdeni evro si je namreč kupila kar šotor in ga postavila na jasi, kamor so potem prihajali junaki iz pravljic, ki so bili prav tako preoblečeni v sodobne like.

Imenitno zrežirano in še bolj imenitno odigrano. Vmesni čas med predstavami pa so gledalci lahko zapolnili z ogledom kamišibajev, ki so jih pripravili in predstavili kar učenci s svojimi mentoricami.

Rovtarsko gledališče na pravi poti

Po koncu večera je bilo čutiti veliko zadovoljstva, ponosa in veselja, da smo lahko doživeli res izjemen dogodek. Pohvala velja čisto vsem, ki so pripravili, odigrali in obiskali predstave. Konec koncev so bili straši tokrat lahko za svoje malčke čisto brez skrbi, saj je bilo med predstavami poskrbljeno tudi za varstvo. Tako so lahko v miru pogledali, kaj so njihovi najstniki pripravili. Igralci si zaslužijo res velik aplavz, saj so poleg učenja našli motivacijo za obiskovanje vaj in učenje vlog. Mojca Klemen pa je tista, ki kolo gledališča v šoli Rovte neumorno poganja v pravo, za mlade vsečno smer. Tako bo gledališki večer gotovo postal kar tradicionalna pomladansko obarvana prireditev, ko se počasi od odrskih desk selimo na prosto v naravo.

Besedilo in foto: Metka Bogataj

ZGODBA S KAMRE

Redka razglednica, natisnjena leta 1914, prikazuje nekdanjo avtobusno postajo v Logatcu. Seveda se je lokacija postaje z leti spreminjala, na fotografiji je današnja Tovarniška ulica. Razglednico si lahko поблиže ogledate v Zbirki starih razglednic Knjižnice Logatec na Kamri.

U. O.

Iz arhiva Knjižnice Logatec

IZVRSTNI USPEHI GLEDALIŠČNIKOV KD IN OŠ TABOR LOGATEC

Foto: Manka Kranjčec

Festival Gledališke sanje 2016

Gledališčniki OŠ Tabor Logatec počasi zaključujejo letošnjo nadvse uspešno sezono. Vrhunci so bili vsekakor predstavitev na območni prireditvi Novi oder 2016 (17. marec 2016), kjer jih je strokovna spremljevalka Simona Ramovš izbrala tudi za regijsko srečanje na Vrhniki.

Tako kot že vrsto let so se tudi letos udeležili festivala Gledališke sanje, ki ga že 14 let prireja Pionirski dom – Center za kulturo mladih. V desetih dneh se je zvrstilo 49 predstav iz različnih slovenskih krajev, zamejstva in tujine. Na oderu se je v desetih dneh predstavilo šeststo mladih igralcev, predstave pa si je ogledalo prek devet tisoč gledalcev. Strokovno komisijo 14. otroškega festivala gledaliških sanj so sestavljali: Staša Bračič (dramaturginja), Rajko Stupar (dramski igralec, režiser in gledališki pedagog) in Niko Goršič (dramski igralec in režiser). Nagrade so podelili naši priznani igralci: Igor Samobor, Tina Gorenjak, Klemen Janežič in Milena Zupančič.

S svojo predstavo »Sori, odrščam«, za katero je osnovno besedilo prispevala Barbara Renčof, priredili in postavili na oder pa so jo s svojimi mentoricami Špelo Delux, Darjo Merlak in Bojano Levinger gledališčniki sami, so prepričali tako občinstvo kot žirijo festivala. Tako so v nedeljo, 10. aprila, na podelitvi nagrad prejeli najvišjo nagrado festivala za najboljšo gledališko predstavo

3. triade. »Mladi, med katerimi vrši od silovitih čustev, strahov, predsodkov, pa vse do ljubezni, popeljejo gledalce v skrite kotičke srca. To je predstava, ki gane do solz,« so zapisali člani strokovne žirije. Naknadno je nagrado za obetavno mlado igralko festivala prejela tudi četrtošolka Martina Čerin.

Po slavu v Ljubljani je gledališčnike 26. aprila 2016 čakala še predstavitev pred svojimi sošolci in učitelji in popoldne pred svojimi starši, sorodniki in prijatelji gledališča še izpeljava tudi že tradicionalne prireditve Gledališko popoldne. Tokratno popoldne je bilo izjemno predvsem zaradi velikega števila obiskovalcev, ki so lahko uživali v dveh predstavah. Že nekaj let namreč na prireditvi sodelujejo učenci POŠ Rovtarske Žibrshe s svojo neumorno mentorico Ano Žakelj. Tudi letos so s svojo predstavo avtorice Svetlane Makarovič Glavni petelinček navdušili in nasmejali. Prav tako so gledalci navdušeno zaploskali tudi predstavi »Sori, odrščam« in vsem, ki so aktivno sodelovali na prireditvi. Povezovalka Ema Klavžar je na koncu na oder povabila avtorico besedila Barbaro Renčof in vse štiri mentorice. Poslovlili smo se z mislijo, da bi takšne prireditve in uspehe morali znati bolj ceniti, se jih še bolj veseliti, saj predstavljajo velik navdih vsem vpletenim ustvarjalcem in so v čast tako šoli, društvu in lokalni skupnosti.

Bojana Levinger

SONCE NA OŠ TABOR LOGATEC

MLADI PEVCI POD TAKTIRKO LEGENDARNEGA ZDRAVKA NOVAKA SO VNOVIČ NAPOLNILI DVORANO KD TABOR.

Zdelo se je, da 1. april nekako ne bo pravi datum za spomladanski koncert, saj bi ga morda kdo ne vzel resno. A otroci pevskih zborov Osnovne šole Tabor Logatec so vajeni takih in drugačnih presenečenj, novosti ali navihanosti, da tudi prvoaprilski datum ni bil pravzaprav nič posebnega. Dvorana Kulturna doma Tabor je bila tega 1. aprila polna.

Tisto, kar je v tem primeru posebno, je podatek, da je celovečerni koncert pripravil otroški pevski zbor, torej zbor tistih mladih pevcev, ki pravzaprav šele stopajo na pot zborovskega petja, ki se večinoma izkaže v mladinskem zboru in pozneje v 'odraslih' zborih. A Zdravko Novak, ta neumorni snovalec in inovator otroškega zborovskega petja, je skupaj s svojo Branko ponovno dokazal, kako je 'lahko' in 'treba' vznemiriti otroke, da ne le prihajajo na vaje med letom – otroci pravijo, da je zelo strog na teh vajah – ampak da se nauče tudi nastopati, predvsem pa uživati. Resda je v primerih otroškega zborovskega petja po večini enoglasno podajanje, ampak pevci vedo, da je enoglasje včasih najtežji del podajanja, na njem zrastejo harmonska občutja, polifonost in solistično podajanje, kar pride prav pozneje. Tokratni koncert je Otroški PZ OŠ Tabor Logatec posvetil soncu, pravzaprav nekdanji učiteljici na tej šoli Anici Perpar. Logaško pesnico poznamo po njeni občuteni izrazni poeziji, ki je – tako pač pravimo – namenjena odraslim, a njena pesniška zbirka *Ko sije sonce* je posvečena otrokom. Med pesmimi iz zbirke je tudi *Srečanje*, ki jo je uglasbila Tadeja Vulc in so jo logaški pevci tudi zapeli. Na koncertu so učenci četrtil razredov recitirali nekaj pesmi iz omenjene zbirke, na ozadju pa so se menjavale ilustracije Darje Rupnik,

foto: Primož Sark

Otroški PZ Tabor p. v. Zdravka Novaka

prav tako nekdanje učenke in učiteljice OŠ Tabor. Glasbeni, pevski večer je bil sicer v celoti posvečen Mednarodnemu dnevu knjig za otroke, kar je bil imeniten 'povod', da je koncert sploh nastal. Pevci so se izkazali s pristrčnim podajanjem, igralsko sposobnostjo in pozornostjo do besedil in glasbe. Spremljala jih je pianistka Janja Nagode, tudi nekdanja učenka in pevka zborov OŠ Tabor, spored pa je povezovala 'domača' učiteljica Andreja Kržišnik. Skratka, celovitost vsebine je bila objeta v kulturni duh, ki preveva Osnovno šolo Tabor. Z njo navdihuje občinstvo in nastopajoče z bogastvom, ki postane del življenja vseh nas, ki doživljamo glasbo in poezijo kot del življenja.

KRAS

PRAVI PEVSKI MAREC

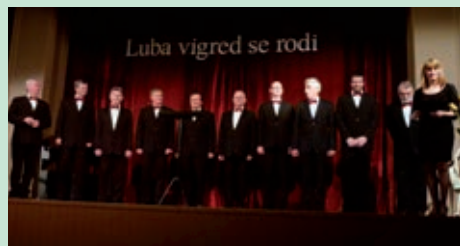
UČITELJSKI OKTET PA KOL'K'R TOL'K' Z GOSTI NASTOPII KAR DVAKRAT

Učiteljski oktet je marca nastopil dvakrat v Logatcu, najprej z letnim koncertom 6. marca v logaškem Narodnem domu in nato še posebnim koncertom 20. marca v Kulturnem domu Tabor. Slednji je nastal na zanimivo pobudo domačinov, ki so nekako v šali dejali, da se pa pevci 'izogibamo' Gornjega Logatca in da bi si želeli kak glasbeni dogodek tega značaja. In jim je Učiteljski oktet ustregel.

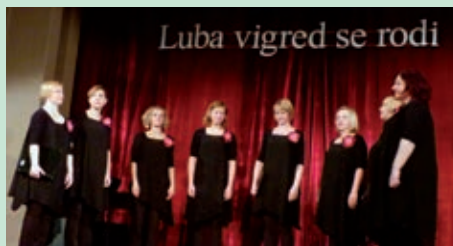
Letni koncert Učiteljskega okteta Pa kol'k'r tol'k' je predstavil deset povsem novih pesmi, ki jih je ansambel pripravil za letošnje nastope. Pevci so se 'spoprijeli' tudi z modernejšo skladbo *Luba vigred se rodi* izpod peresa Lojzeta Lebiča, predstavili pa so tudi nekaj narodnih, ki se zadnje čase kar nekako nočejo oglasiti z odrov, morda da so preveč enostavne ali ne-koncertne. Aplavz je potrdil, da najbrž ni tako. Na obeh koncertih. Koncert je hudomušno povezovala Anita Garafolj. Na letni

koncert Učiteljski oktet zadnja leta vabi še kak ansambel, ki ga Logatčani morda ne poznajo. Tako so v goste prišla dekleta Vokalne skupine *Vivere* iz Slovenske Bistrice pod vodstvom Nadje Stegne. Navdušile so s profesionalnim petjem in imenitnim muziciranjem ter izborom skladb od renesanse do narodnih slovenskih in tujih priredb. Izredno izenačeno glasbeno podajanje je bila glavna odlika njihovega petja. Kulturni dom Tabor je 20. marca gostil Obrtniški MePZ Notranjska pod vodstvom Janeza Gostiše. Pevci, zbrani iz večine notranjskih občin, že več kot dvajset let prenašajo pevsko izročilo po Sloveniji in so si pridobili poslušalce povsod, od mest, vasi do gorskih vršacev, kamor radi zahajajo. V Gornjem Logatcu so se predstavili z izborom svojih najljubših in najnovejših pesmi ter navdušili s kakovostjo, pristrčnostjo in veseljem do petja.

KRAS

Učiteljski Oktet

Pevska skupina Vivere

ObMePZ Notranjska

O KRAJEVNEM IMENU LOGATEC - ZADNJI, 14. DEL

OKRAJI SO BILI UKINJENI L. 1965.

Kraj Logatec kot središče Občine Logatec

Na takratni republiški praznik, dan vstaje slovenskega naroda, 22. julija 1970, ponovno začnejo izhajati Logaške novice (KLI). Svet za splošne in notranje zadeve Skupščine Občine Logatec je na seji 8. oktobra 1970 imenoval komisijo za izdelavo uličnega omrežja in poimenovanje ulic v enotnem naselju. Veliko vlogo pri tem je imel član sveta Vinko Urbas. Uradni list SRS je 19. novembra 1973 objavil, da so se naselja Dolnji in Gornji Logatec, Blekova vas, Brod-Logatec, Čevica, Gorenja vas pod Režišami in Martinj Hrib združila v novo samostojno naselje z enotnim imenom Logatec in s tem prenehajo obstajati kot samostojna naselja. Naselje Logatec je 14. januarja 2006 z državnim odlokom postalo mesto.

Izgovorjava imena Logatec

Za zaključek pa se vrnimo k jezikoslovju oz., kaj o samem imenu menijo Logatčani (v Krajevnem leksikonu iz l. 1968 je zapisana še dodatna oblika »Logačani«): Alen Širca je v knjigi Pod oboki sv. Nikolaja zapisal: »Po mojem mnenju izpeljevanje pomena Logatca iz besede »log« ne more biti kaj več kot domačijsko etimologiziranje, kajti po Sloveniji (in tudi drugod) imamo obilo logov, ložev itn., Logatec oziroma Logác, kot se to izgovarja že od srednjega veka naprej, pa je samo eden. S strogo lingvističnega vidika ima ta domneva hudo »lepotno« napako, saj ji ne uspejas pojasniti, od kod se je vzel morfem –at oziroma poznejši refleks –ac.« Nekdanjega učitelja slovenščine, kulturnega delavca in pravzaprav ljubitelja slovenskega jezika, gospoda Marcela Štefančiča, sem povprašal o rabi Gorenji – Gornji in Dolenji – Dolnji pred imenom Logatec. Marcel Štefančič pravi: »Zdaj pa k zadevi Gornji-Gorenji in Dolnji-Dolenji. Na Slovenskem sta zemljepisno v rabi sicer obe možnosti. V splošnem velja staro pravilo, da se pri krajevnih imenih uporablja krajevno ustaljena raba. Npr. ko bi kot poznavalec slovenske semantične izpeljave sledil glasoslovnim paradigmam, bi prebi-

valcem Hotedršice rekel Hotederščani, vendar krajevno ustaljena raba velevala, da rečemo in pišemo Hotenjci. In zdaj k Logatcu. Brž ko sem došel v Logatec (1964. leta!), sem zaznal raznoliko, pa tudi nekolikanj zmedeno rabo: Gornji ali Gorenji Logatec ter Dolnji ali Dolenji Logatec. Če se ne motim (izdaje nimam pri roki), sta celo pravopis iz leta 1962 in prejšnji krajevni leksikon (leto ?, (1968, op. p.)) navedla obojno rabo. Moje pozornejše zaznavanje me je opozorilo, da bi utegnili biti prvotnejša raba Gorenji in Dolenji Logatec. Zakaj? V Gorenjem Logatcu imamo toponim Gorenja vas, torej ne Gornja vas. In dalje: zveni sicer starožitno, vendar ljudje so se krajinsko poimenovali Dolenj(j)ci ne pa Dolenjelogatčani in Gorenj(j)ci ne pa Gorenjelogatčani – tisti -j-, ki sem ga zapisal v oklepaju, skoraj ni bil zaznaven v govorni rabi. Ker imamo zdaj le mestno ime Logatec, se z načinom nekdanje rabe ne ukvarja nihče. Sam izhajam iz nakazane tradicije, in kolikor je treba, uporabljam Dolenji in Gorenji. Te rabe pa nikomur ne vsiljujem; razlago pa sem pojasnil. Taka je ta.« S krajevnim imenom Logatec in njegovimi (v obeh Logatcih) preobrazbami skozi čas se je ukvarjal tudi Pavel Mihevc (r. 1936) v svoji knjigi Logaške iveri. Ob tekstu Logaškega vedeža (spisal Mihevc Franc l. 1938, ki je tudi pisal o »Gorenjcih« in »Dolenjcih«) je uporabil besedo »Dolejnci« (v tekstu »Dolejnec«) kot naj bi domačini, Logatčani (verjetno iz obeh Logatcev), izgovarjali besedo Dolenjci za prebivalce Dol(e)njega Logatca. Pa še: »Janez je bil dolenjski kmet in furman. Živel je sredi Doleje vasi, kot so še po drugi svetovni vojni radi rekli domačini delu starega Dolenjega Logatca ob cerkvi sv. Nikolaja. ...«Še nekaj me je pritegovalo, da sem prisluhnil Cempretovim zgodbam, njegovi narečni govorici, ki ni bila izmišljena in ne ponarejena. Bil je eden zadnjih domačinov, ki je še sproščeno spregovoril »po lašk« ...«Samo njegov sosed »Mežec« je znal spregovoriti podobno - v kleni, pa za ušesa rezki in šegavi »dolejnščin«, ki je z njima izginila v pozabo.«

Zvonimir Ivančič (r. 1955): »Večinoma smo govorili »Lagac«, »Lagačani«, nekateri sošolci

pa bolj »Lahac«, »Lahačani«. Bolj po starem, bolj po logaško.

Bibijana Mihevc: »Najprej glede imena – tast, Andrejev ata, je uporabljal ime Logac, nekateri njegovi vrstniki pa so uporabljali ime Lahac (o je pogovorno prehajal v a - rovtarsko narečje). Sicer pa je ata uporabljal imeni Gorn in Doln Logac. Težko ti napišem nianse.«

Jan Mihevc: »Kot rečeno še zapišem, potem ko sproščeno, brez razmišljanja ponavljam besedo, kot mi zveni danes oziroma odzvanja po očetu Ivanu, po domače Pogorelcov (Pogorevcov Ivan), rojen 1910. „Logatec“ v pogovoru skoraj bolj na u v prvem samoglasniku kot na a; bolj Lugac kot Lagac. Prvi samoglasnik bi opisal kot na u pokvečeni o. Tako tudi bolj Lugačan kot Lahačan. Za Gorenjo vas pa takole - Gorejna vas.«

Na vprašanje, kako se spominja govorice starejših, gospa Marija Tršar (r. 1938) pravi: »Govorili so Lahac, Lahačani.«

Marija Gorjanc (r. 1927): »Govorilo se je: »Lagac«, »Lagačani«. In nič drugače.«

Marija Musec (r. 1925): Ja, »Lagac«, »Lagačani«. Tako smo vedno rekli.« Za konec pa še zanimivost. Urednica Logaških novic, gospa Blanka Marković Kocen, mi je omenila, da je v filmu Primer Felix Langus ali Kako ujeti svobodo prizor v Napoleonovem drevoredu, ko »iz šoferske kabine« zagledamo krajevno tablo, kjer je popačeno v cirilici zapisano ime Logatec kot Logatac. Nadaljevanka o krajevnem imenu Logatec je z moje strani zaključena. Nisem pričakoval, da se bo nabralo toliko materiala. Seveda bi lahko bila ta zgodba krajša, a mislim, da je bilo treba ob določenih obdobjih dodati tudi kakšne dogodke, ki so osvetlili takratni čas in je bilo branje zanimivejše kot pa bi bilo samo naštevane raznih oblik zapisov imena Logatec. Prebral in pregledal sem veliko literature in dosegljivega slikovnega materiala. Verjetno bo še kakšen raziskovalec odkril, kar meni ni uspelo. Letos je že desetletnica proglasitve Logatca za mesto. Lani je bila 750-letnica prve omembe Logatca. Žal ob tem ni bilo nobenega posluha za tako visok jubilej. Velenjčani so leto prej s ponosom praznovali 750-letnico prve omembe svojega mesta (takrat trga) ... Ob tem bi se za-

hvalil v. d. uredniku Logaških novic, gospodu Juretu Vodniku, da je na naslovni strani Logaških novic št. 6 (junij) 2015 objavil dokument iz l. 1265, ki prvič omenja Logatec. Zahvalil bi se pa tudi nekdanji urednici Logaških novic, gospe Neži (Perko) Sautet in sedanji urednici Blanki Markovič Kocen za potrpežljivost, saj sem večkrat zaradi nenadnih odkritij dodajal in popravljal tekst v zadnjih trenutkih. Upam, da sem prikazal razmišljanja o imenu Logatec dovolj

široko. Nesporno je, da je na mestu današnjega Logatca stal rimski Longaticum (v širšem smislu) oz. rimska poštna postaja Mansio Longatico. Ozemlje Logatca je bilo po l. 394 (bitka pri Mrzli reki, propad rimske trdnjave Ad Pirum na Hrušici ter poštne postaje Mansio Longatico) in zatonu rimskega cesarstva (po l. 476) vedno na prepihu, kot bi dejal etnolog Milan Trobič. Prehodno in nevarno. Večjega stalnega naselja zelo dolgo ni bilo... Zapisal sem vse znane domne-

ve o izvoru imena, a je vseeno težko reči, kaj je pravi izvor današnjega imena Logatec. Sam sem si ustvaril svoje mnenje (pa čeprav naj bi bilo to domačijsko etimologiziranje, na kar sem pa pravzaprav ponosen) in ga nakazal. Skratka upam, da bo vse to delo komu koristilo v smislu raziskovanja krajevnega imena in mu prihranilo čas.

Gvido Komar

ZGODOVINA OSNOVNE ŠOLE GORNJI LOGATEC (3. DEL)

Spomini Franca Gostiše s Kalc na leta, ko je hodil v šolo

Šola v Gornjem Logatcu je v šolskem letu 1921 – 22 postala petrazredna. Oblast je nameravala nato peti razred ukiniti zaradi pomanjkanja otrok, vendar je po protestih iz Gornjega Logatca to odločitev preklicala. Ob koncu obdobja Kraljevine Jugoslavije je šola imela šest razredov, v njih pa je bilo 179 učencev in šest učiteljev. Šola je imela posebno učiteljsko knjižnico in posebno knjižnico za učence. Najprej se je imenovala Ljudska šola, nato Osnovna šola Kraljevine SHS, leta 1926 je dobila ime Državna osnovna šola v Gornjem Logatcu. O tem, kako se je obiskovanje šole v Gornjem Logatcu ohranilo v spominu učencev, pripovedujejo spomini Franca Gostiše s Kalc.

Izmenski pouk in kazni za »poredneže«

Franc Gostiša je bil rojen leta 1927 v Kalcah, v prvi razred pa je šel leta 1934. Pouk se je začel 1. septembra. V razredu je bilo vsa leta okoli 30 učencev. Pri nekaterih otrocih so doma spremljali, kako gre otroku v šoli, pri drugih pa ne. Roditeljskih sestankov ni bilo. Prvi in drugi razred sta imela pouk popoldan, tretji, četrti in peti pa dopoldan. Dopoldanski pouk se je začel zjutraj ob osmih in je trajal do 12.15, popoldanski pa se je začel ob 13.00 in je trajal do 16.00. Po pouku so za kazen ostali eno uro zaprti v razredu tisti, ki niso naredili naloge ali če so kaj »ušpičili«. Večji fantje, ki so znali dobro plezati in se niso bali, so pobegnili skozi okno po hruški, ki je stala ob severni strani šole. Šola je imela v nadstropju tri učilnice in šolsko pisarno, v pritličju je bila ena učilnica, v njej so bile klopi, toda ta učilnica je bila samo za rezervo dopoldne. V pritličju je bilo tudi nadučiteljevo stanovanje. Drugi učitelji so imeli najeta stanovanja. Šolska ura je trajala najprej 60 minut, potem pa so jo, ko je šel Gostiša v

peti razred, skrajšali na 45 minut. Tedaj so poleg glavnega odmora uvedli še petminutne odmore med urami. Glavni odmor je bil po drugi šolski uri. Med odmori so bili učenci v razredu ali na hodnikih. Učiteljice so bile z njimi, vendar so se držale posebej. Da otroci ne bi razumeli, kaj so se med seboj pogovarjale, so govorile nemško. Zbornice za učitelje ni bilo.

Tople peči, elektrika le za nujne potrebe

Zgodaj zjutraj je snažilka zakurila v šolskih pečeh, ki so bile v kotu vsakega razreda. Med poukom so v peč nalagali šolarji sami. Tudi drva za kurjavo so morali v učilnice nanositi otroci. Električna je bila napeljana, vendar so jo uporabljali zelo redko, saj ni bilo treba, ker je bilo že svetlo, ko se je začel pouk. Tla v razredih so bila prepojena z oljem. Zato se je dalo lepo drsati. Otroci se v šoli niso sezivali. Med odmori so skakali po klopih, ki so imele spredaj vloženi tintniki. Ko so skakali, so tintniki skočili iz mize in črnilo se je polilo.

V vsaki klopi sta sedela po dva učenca, torbice so imeli pod mizo. Klopi so bile v razredu postavljene v treh vrstah. Pozimi so imeli plašče in suknje na obešalnikih. Mokre plašče so sušili ob peči: dekleta bliže peči, fantje blizu okna. Šolske zvezke in knjige so morali kupiti starši, vendar ni bilo veliko: čitanka, računica, katekizem. V šoli so imeli knjižnico, kjer so si lahko izposojali knjige. V šolo so hodili peš. Od bolezni so imeli ošpice in mumps, boleli so jih zobje. Šolski vrt je bil ograjen, obdelovala ga je družina nadučitelja Doljaka, ki je redil jagnje, v vrtu pa je bilo tudi nekaj sadnih dreves. Otroci so v šoli jedli, kar so prinesli s seboj. To je bil kos kruha ali jabolko, revni niso prinesli nič. Tisti, ki so imeli denar, so šli v trafiko na Gorenjski cesti, kjer so prodajali žemlje in štruklje.

Mag. Zarja Trček

Franco Gostiša (skrajno desno) z razredom prvošolcev pri obhajilu (1935)

Učenci pod budnim očesom Franca Gostiše sadijo smreke. (1943)

OSEM LET Z LOGAŠKIMI NOVICAMI – DANES NAJ GOVORI NARAVA

Pisalo se je leto 2008. V Logaških novicah sem vedno najprej pogledal zadnjo stran, kjer je bila rubrika S kolom zabito in smolo zalito, s podnaslovom Domače posebnosti.

Tisto poletje sem se ustavil pri bunkerju v Zapolju in opazil nastajajoče kapnike, jih slikal ter poslal fotografijo takratnemu odgovornemu uredniku Marcelu Štefančiču. Objavljena je bila v julijski številki. Tudi septembra sem imel eno sliko, oktobra pa že prvo besedilo Na krokarjevi jasi. Od takrat dalje ni bilo Logaških brez mojih prispevkov. V prihodnje jih bo morda nekaj manj, saj bo moj novi dom v Ljubljani, a se od Logaških novic še ne bom povsem poslovil.

Ne bom trdil, da sem v teh letih obiskal vse kraje naše občine, vsekakor pa sem videl veliko čudovitih kotičkov, se srečal s prijaznimi ljudmi. Naj tokrat govorijo slike, zbral sem nekaj podob iz narave, o ljudeh pa naslednjič.

Za začetek sveža fotografija kapnikov v bunkerju v Zapolju. V osmih letih ni bistvenih sprememb, le grmovje jih je še bolj prekrilo. Kaj ko bi se ob praznovanju obletnice osamosvojitve, ki bo potekalo tam blizu, kdo spomnil in omogočil dostop (seveda ustrezno zavarovan) do bunkerja? Sicer pa: ko vas bo pot zanesla v Logatec, imejte oči odprte - pa napravo za fotografiranje tudi!

Brane Pevec

Planinsko polje

Logaško polje – prostora dovolj za vse

*Studenček v Tihi dolini –
Cuntova grapa*

Napoleonov drevored

Kapniki v Zapolju- osem let pozneje

LES IZBOLJŠUJE KAKOVOST BIVANJA

OOPZ Logatec je sredi aprila pripravila strokovno srečanje lesarjev Notranjsko-kraške regije, kjer ima lesna industrija izjemen potencial. Z novimi spoznanji k še kakovostnejši izrabi lesa.

Ljudje vse bolj spoznavamo, da je sodobno grajeno okolje pametno, trajnostno in ga je mogoče prilagoditi potrebam več generacij. Vse to lahko preprosto dosežemo z uporabo naravnih virov, kot je les, ki pa ga moramo zaradi prihodnjih generacij izkoriščati preudarno in odgovorno. Pri lesu bi morali biti še toliko bolj osredotočeni na trajnostni razvoj, ciklično gospodarstvo in blaginjo ljudi, saj Slovenija to lahko doseže z umno uporabo svojih obnovljivih virov in sredstev. Zato se tudi pri nas vse bolj uveljavlja v prihodnost usmerjena lesena arhitektura. To je bila tudi rdeča nit strokovnega srečanja lesarjev, ki ga je 12. aprila 2016 v Logatcu organizirala Območna obrtno-podjetniška zbornica Logatec in so se ga udeležili mizarji, tesarji in žagarji, večinoma iz Notranjsko-kraške regije, katere 74 odstotkov prekriva gozd. Zato je tu še toliko večji potencial za razvoj vsega, kar je povezano z lesom.

Nove možnosti uporabe lesa

V prvem delu je raziskovalka izr. prof. dr. Andreja Kutnar z Univerze na Primorskem, sicer pa tudi mizarka z lastno mizarско delavnico v Škofljici, predstavila, kako skupaj z raziskovalci iz ZDA, Švice in s Finske proučujejo različne vidike okoljske prijavnosti in pametne uporabe lesa. Konkretno to pomeni boljše razumevanje lastnosti in razvoj novih možnosti uporabe lesa. Kot enega od primerov je izpostavila termo-hidro-mehansko (THM) obdelavo lesa, s katero se izboljša njegove lastnosti oziroma ustvari »nov« material. Les lahko s temi postopki skoraj poljubno oblikujemo in mu damo povsem nove funkcionalnosti.

Kdaj ji kdo reče, da »iz topola naredi tropski les visoke gostote«. S tem pravzaprav zadane žeblico na glavico, saj z enim od postopkov THM les lahko zelo zgostimo – lahko bi trdili, da iz lesa neke plantažno gojene vrste pridobimo kakovosten, gost in s tem mehansko uporaben material.

Dr. Kutnarjeva je prikazala tudi pripravo Centra odličnosti InnoRenew CoE, pri čemer se med drugim ukvarjajo z razvojem restorativnega okoljskega in ergonomskega oblikovanja zgradb, ki združuje načela trajnostne gradnje z gradnjo,

zdravo za uporabnike. Z vrhunskim centrom želijo v lesarstvu povečati učinkovitost rabe virov, podaljšati življenjsko dobo izdelkov in izboljšati njihov vpliv na zdravje ter dobro počutje, s tem pa prispevati k izboljšanju učinkovitosti in funkcionalnosti izdelkov ter zmanjšati njihove škodljive vplive na okolje in zdravje. Ključna je preobrazba naše lesne industrije v inovativno panogo, ki bo delovala izrazito interdisciplinarno in bo popolnoma internacionalizirana. Vsekakor pa mora ostati temelječa na naravnih, obnovljivih in lokalnih (slovenski les) virih, in spodbujati znanje ter s tem razvoj inovativnih izdelkov z visoko dodano vrednostjo. Pri raziskavah, ki bi lahko vodile do takih izdelkov, se ukvarjajo z naprednim lepljenjem lesa in ustvarjanjem novih lesnih kompozitov. Les zgoščujejo z mehanskim tlakom pri visokih temperaturah in v nasičeni vodni pari.

Proučujejo tudi vlagoodporne plošče za notranje pohištvo (kompozit plastike in lesa), pri čemer uporabljajo reciklirane materiale (na primer ustrezne mešanice recikliranega lesa in polipropilen oz. polietilena).

Zelo zanimive so tudi njihove raziskave, pri katerih kot delni »nadomestek« lesa uporabljajo konopljo, bombaž, riževa zrna, sončnična seme na in s tem zagotavljajo izkoriščenost ostankov agroživilske industrije, je še zaključila mlada znanstvenica dr. Andreja Kutnar.

Novosti v zakonodaji in predpisih

Iris Ksenija Brković iz sekcije lesnih strok pri Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije je najprej izpostavila novosti v stroki s področja zakonodaje in predpisov pri emisijah, pogojih za prostor, ravnanju z odpadki in poročanju, kurjenju lesnih odpadkov, varstvu pri delu in certificiranju lesa. Sekcija pri OZS se že vrsto let zavzema, da se zaščiti izvoz hlodovine in uredi subvencioniranje nakupa domače hlodovine. Namesto da bi v Sloveniji smotno izkoriščali les, ga obdelovali in izvažali končne izdelke, velik delež hlodovine izvažamo, predvsem v Avstrijo in Italijo. Zato pri državi opozarjajo na pomen ustvarjanja pogojev za vnovično oživljanje lesarske panoge na Slovenskem, ki bi omogočala oskrbo slovenskih podjetij z lesom in gospodarski vzpon lesarske panoge po celotni verigi. Namesto hlodovine bi morali izvažati končne izdelke z visoko dodano vrednostjo. Zato so bile konkretne zahteve OZS na področju žagarstva: ukinitve vračila pavšalnega nadomestila v višini osem odstotkov za izvoženo hlodovino, ki je bila prvotno namenjena

za intenzivnejše gospodarjenje z gozdom (večja dodana vrednost na hektar) in s tem zagotavljanje lesne mase za predelavo lesne surovine na območju Slovenije ter da skladova hlodovina pristane na domačih žagah.

Rešitev za oskrbo s hlodovino lesnopredelovalnih podjetij iz Slovenije bi lahko pomenilo sklepanje dolgoročnih pogodb; da bo državno podjetje le gozdarsko in naj se ukvarja z gospodarjenjem z gozdovi, torej brez lastne predelave lesa; zahteva se redna oskrba s hlodovino tudi od julija dalje, ko potečejo koncesije.

Sekcija pa je dosegla, da se lahko naravni les v vseh oblikah (drva, žagovina, kosi, odrezki, lubje, storži) in lesne ostanke, ki nastajajo pri obdelavi in predelavi lesa ter proizvodnji pohištva (barvan ali lakiran les, iverne in vlaknene plošče ter drugi lepljeni izdelki), po novem uporablja za ogrevanje, in sicer brez zamudnih in dragih postopkov pri pridobivanju okoljevarstvenih dovoljenj za predelavo odpadkov. Sprememba Uredbe o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav je prinesla bistveno spremembo, in sicer, da se lesne ostanke iz proizvodnje pohištva ne obravnava več kot odpadke, če njihova vsebnost ne preseže predpisanih mejnih vrednosti.

Pomen lesne industrije na Logaškem

Lesna industrija ima na Logaškem 130-letno tradicijo in je pomembno vplivala na gospodarski razvoj kraja, kar po obsežnih gozdovih logaške krajine s kvalitetnim lesom in zgodovinsko pomembnih prometnih povezavah (cesta in železnica »Dunaj–Trst«) ni presenetljivo. In še danes številne družine živijo od lesne obrti.

Po podatkih Ajpesa je na Logaškem trenutno registriranih kar 130 podjetij oz. podjetnikov posameznikov ter dopolnilnih dejavnosti na kmetiji s področja dejavnosti mizarstva, žagarstva, tesarstva ali posredništva z lesom.

»Zato so še toliko pomembnejša nova znanja in izkušnje, ki pod okriljem obrtno-podjetniške zbornice dobijo večjo veljavo in moč, predvsem ko v odnosu z državo zastopa in ščiti naše skupne interese, dosega dolgoročne koristi za celotno panogo lesne obrti,« sta izpostavila predsednik sekcije lesnih strok na OOPZ Logatec Alojz Molk in predsednik logaške zbornice Bogdan Oblak. Sponzor dogodka je bil Helios.

Dejan Šraml

ALEŠ MEZE, MATEX: PODJETJE, KI NI SAMO MOJ KRUH, NE SME UGASNITI

Podjetje Matex sodi med uspešna logaška podjetja z najdaljšo tradicijo. Lastnik Aleš Meze se po 27 letih dela odpravlja v zaslužni pokoj in vodenje tekstilnega podjetja, kjer izdelujejo delovna oblačila, v odlični kondiciji prepušča svojemu sinu in zaposlenim, ki so mu vrsto let stali ob strani. V pogovoru ne skriva čustev, s solzami v očeh pravi, da si najbolj želi nabrati šmarnic. Za kar bo zdaj končno imel dovolj časa.

Aleš Meze se v pokoj odpravlja z dobrimi občutki, saj je, kot pravi, skoraj treh desetletjih opravil dobro delo, in skupaj s svojimi sodelavci dosegel precejšen razvoj. V logaškem Matexu je trenutno zaposlenih 17 ljudi, najstarejši delavec je v podjetju že 21 let. »Ta podatek dokazuje, da je podjetje stabilno, odnosi med zaposlenimi dobri ...« je prepričan Meze, ki se je na predajo podjetja pripravljaval vrsto let. »V vsem tem času sem moral zaradi situacije, v kateri sem se znašel, dostikrat popravljati ali dopolnjevati svoje želje, cilje, kako podjetje predati. Tovrstnih informacij ni, zato sem moral sam pri sebi razčistiti, kako zagotoviti, da bo podjetje živelo še naprej. Uvodoma pa sem se znašel pred vprašanjem, ali naj podjetje živi naprej ali naj preneha. Odločil sem se za prvo možnost, ker to ni samo moj kruh, ampak tudi kruh mojih sodelavcev, s katerimi sem se leta družil in pošteno je, da ti ljudje delajo naprej, imajo kruh in svoja znanja, ki so jih v vseh teh letih pridobili, uporabljajo naprej. Moja upokojitve ne pomeni dokončnega slovesa od Matexa, ne da bi prišel še kako uro pogledat, svetovat ...« Meze se je temeljito pripravil tudi na predajo vodenja podjetja, ki ga je, kot pravi, delno zaupal svojemu sinu, delno pa ljudem, ki že vrsto let opravljajo svoja dela na področjih trženja, proizvodnje, tehnike ...

Kriza jim ni prišla do živenga

V dolgoletnem poslovanju je najbolj ponosen na dejstvo, da je uspel v tekstilni industriji, ki se je sicer znašla v tako hudi krizi. »Po tem, da je preživel krizo, ki je izdatno tolkla zlasti po tekstilni branži, se Matex razlikuje od sorodnih podjetij,« pove sogovornik. »Nekaj časa smo bili največje tekstilno podjetje v Gornjem Logatcu, potem smo bili največje v Logatcu, na Notranjskem in zdaj smo največja tekstilna industrija na mnogo širšem območju. Razlikujemo se po tem, da smo v konceptu dela svoj program zastavili drugače kot drugi. Prehod v družbeni ureditvi je zahteval drugačen pogled in očitno smo izbrali pravega, saj sicer Matex ne bi preživel.«

336 tisoč kosov oblačil v 27 letih

Na leto v Matexu izdelajo približno 16.000 delovnih oblačil. Če govorimo o vseh letih, so jih izdelali 336 tisoč kosov, kar je za območje, kot je Slovenija, zelo veliko. »Vsa ta leta smo se zavzemali za proizvodnjo lastnih izdelkov. Ustvarjali smo izdelke, ki smo jih lahko prodali. Z načinom ponudbe smo se spogledovali s severnjaki, ki so bistveno bolj napredni kot drugod po Evropi. Srečo sem imel, da sem se lahko povezal s podjetjem Klopman v Nemčiji, ki ga v Sloveniji zastopa podjetje Overall d.o.o., s katerim izredno dobro sodelujemo. Pomembno je, da je to podjetje izredno napredno, ko govorimo o kakovosti materialov, ki so npr. vodoodbojni, ognjeodbojni, kislinoodbojni, antistatični ... To so posebni materiali, ki nam pri izdelavi končnih izdelkov zagotavljajo prodajo v tržnih nišah. Ko govorimo o kolekcijah, smo čas recesije porabili za velik odskok v razvoju slednjih, to je izdelkov, ki naj bi zadoščali potrebam ljudi na posameznih delovnih mestih in bili obenem lepi tudi na pogled. Ljudje so namreč radi lepo oblečeni, ne glede na pogoje, v katerih delajo.«

Packa kot nova blagovna znamka

Matexova nova blagovna znamka je, nekoliko nenavadno, packa. »Kolekcija Wind, ki prihaja na trg, ponuja velik nabor oblačil za skoraj vse poklice,« o novi kolekciji, ki jo je zasnoval pred odhodom v pokoj, pove Meze. »Ob spremljanju oblikovalskih pogledov na to novo kolekcijo smo se ukvarjali dolgo časa. Moji sodelavci, ki so specialisti v proizvodnji in trženju, so bili vključeni v pripravo. Nova kolekcija je bila kot osnutek v začetku leta predstavljena kupcem, ki so jo z navdušenjem sprejeli.« Ideja o packi je zorela dlje časa, se spominja sogovornik. Razmišljal sem, da bi bilo izdelke smiselno dopolniti tudi na tak način. S packo so, poudarja, dosegli določen pogled na izdelek, ki je relativno monoton, ker je pač deloven in si ne more privoščiti rožnatih in živih barv. »Da pa bi lahko to monotonost razbili, je več načinov. Eden novejših je gotovo packa. Le-te sem si dolgo ogledoval na spletu in bil deležen vrste začudenih pogledov svoje žene, ko sem povedal, da v službi iščem packe. Povedati moram, da je izdelek v pripravi kolekcije naletel na zelo dober odziv in že sledijo naročila z novim dizajnom.«

Največje delovne hlače

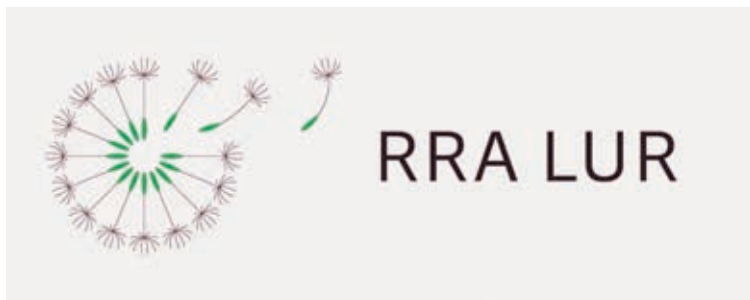
Lani je Matex zbudil pozornost z največjimi delovnimi hlačami, ki so jih razstavili v Logatcu in Ljubljani. Meze priznava, da so bile hlače Gigantes za Matex res nekaj posebnega. »Veseli smo bili pozitivnega odziva, čeprav je bil naš namen veliko bolj skromen kot doseči nek velik ekonomski učinek. Kljub temu smo vzbudili izjemno zanimanje, povpraševanje, kako je do tega prišlo. Ideja in njena uresničitev nam ni prinesla takega velikega materialnega učinka, ampak bolj psihološkega, moralnega in kot lastnik težko opišem te enkratne občutke, ki so jih, verjamem, delili tudi drugi zaposleni. Hlače so tukaj, popravljene, ker jih je raztrgal veter. Pripravljamo se na nov korak v to smer, da pa bi vnovič dosegli enkratnost, se bomo dobro pripravili. Vrednost teh hlač je pogojena z mnogimi dejstvi in ko bomo vse uresničili, se bomo spet pokazali svetu.«

Besedilo in foto: Blanka Markovič Kocen

LOGATEC: JAVNI RAZPIS GARANCIJ ZA BANČNE KREDITE

Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije je s Slovenskim regionalno razvojnim skladom podpisala pogodbo o vzpostavitvi in izvajanju Regijske garancijske sheme za Osrednjeslovensko regijo. RRA LUR je za izvajanje garancijske sheme prejel s strani sklada v upravljanje 600.000 EUR, ki jih bo v sodelovanju z izbranimi bankami koristil za zavarovanje kreditov mikro, malim in srednjevelikim podjetjem v naši regiji.

Javni razpis za dodeljevanje garanciji je namenjen gospodarskim subjektom, ki delujejo in vlagajo na območju občin statistične regije Osrednja Slovenija. Statistična regija obsega naslednje občine: Borovnica, Brezovica, Dobropolje, Dobrova - Polhov Gradec, Dol pri Ljubljani, Domžale, Grosuplje, Horjul, Ig, Ivančna Gorica, Kamnik, Komenda, MO Ljubljana, **Logatec**, Log – Dragomer, Lukovica, Medvode, Mengeš, Moravče, Škofljica, Šmartno pri Litiji, Trzin, Velike Lašče, Vodice in Vrhnika.

Na razpis se lahko prijavijo mikro, male in srednje velike gospodarske družbe, samostojni podjetniki ter zadrage, ki imajo sedež podjetja ali njegov registriran del (poslovno enoto) na upravičenem območju in so na dan oddaje vloge registrirani po Zakonu o gospodarskih družbah ali po Zakonu o zadrugah, oziroma fizične osebe, ki opravljajo dejavnost vpisano v drug ustrezen register. Upravičeni prijavitelji so tudi socialna podjetja, ki so status socialnega podjetja pridobila po Zakonu o socialnem podjetništvu in ustrezajo predhodnim določbam tega odstavka.

Iz garancijskega sklada se bodo izdajale garancije v višini 50 % vrednosti kredita, preostalo polovico kredita pa zavaruje banka po svojih pogojih. Najvišji znesek kredita je lahko do 150.000 EUR, najvišji znesek odprtih garancij na upravičenca pa do 120.000 EUR.

Predmet prijavljenega projekta so lahko začetne investicije oziroma naložbe v opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva, povezane z:

- **vzpostavitvijo nove poslovne enote,**
- **razširitvijo zmogljivosti obstoječe poslovne enote,**
- **diverzifikacijo proizvodnje poslovne enote na proizvode in storitve, ki jih na upravičenem območju prej ni proizvajala ali bistveno spremembo proizvodnega procesa v obstoječi poslovni enoti,**
- **obratni stroški v povezavi s prijavljenim projektom, vendar največ 20 % kredita na osnovi garancije po tem razpisu.**

JAVNI RAZPIS garancij za bančne kredite mikro, malim in srednje velikim podjetjem v okviru Regijske garancijske sheme v Osrednjeslovenski regiji je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 26 z dne 8. 4. 2016. **Rok za prijavo je odprt od dneva objave v Uradnem listu RS do porabe sredstev oz. najpozneje do 15. 5. 2018.** Vloge (obrazci in priloge) je potrebno poslati s priporočeno pošiljko po pošti ali osebno oddati na naslov RRA LUR, Tehnološki park 19, 1000 Ljubljana.

V času odprtja razpisa dodatne informacije dobite na spletni strani RRA LUR hwww.rralur.si, na tel: 01 306 1902 oz. na e-naslov: roman.medved@ljubljana.si

Dejan Šraml

LAVROVEC-NAJVIŠJE LEŽEČE LOGAŠKO NASELJE

Pogled na Kralje

Vsenci »treh kraljev« se vzpenja najbolj osončen kraj v logaški občini. Potepanje, ki nas ne bo pustilo lačnih.

Lavrovec z nekaj več kot sto prebivalci ni le najbolj severno logaško naselje, temveč z 888 m. n. v. tudi najvišje ležeče. Z zaobljenega vrha se ponujajo čudoviti razgledi na skoraj vse štiri strani neba, kot na dlani pa se nam v smeri jugozahoda odkriva silhueta Vrha Svetih Treh kraljev, ki je le nekaj metrov nižji od manj obljudenega, a zato nič manj izletniško privlačnega Lavrovca. Posebej v maju, ko travniki razkošno in pisano cvetijo. Naselje meji kar na štiri občine, posebno pa je tudi zaradi heliografa, ki že dobrih 50 let meri ure sončnega obsevanja. Za nezahteven krožni izlet, ki je primeren tudi za družine z manjšimi otroci, bomo s postan-ki porabili slabi dve uri.

Do izhodišča tokratnega izleta, ki se je nekoč imenoval Konjski Vrh, se pripeljemo iz smeri Rovt, mimo Hlevnega vrha v smeri Zgornjega Smrečja. Na križišču, ki se usmeri levo proti Žirem, nadaljujemo naravnost in po dobrih sto metrih pustimo avto na desni strani ceste tik pred tablo za Občino Vrhniko. Prečkamo cesto in nadaljujemo pot po makadamu v smeri markacij in označevalnih planinskih tabel, ki nas usmerijo proti Lavrovcu. Kmalu bomo na drevesih poleg planinskih oznak opazili tudi označbe za Rupnikovo linijo, sistem utrdb, ki jih je Kraljevina Jugoslavija za zaščito meje v teh krajih gradila pred izbruhom druge svetovne vojne. Tri največje podzemne utrdbe, ki so tudi najboljše ohranjene v celotni liniji, ležijo na Golem vrhu, ki je z vrha Lavrovca oddaljen slabo uro hoda. Do najvišje točke poti, ki jo

označuje lesen steber, »oblečen« v barve slovenske zastave, v njegovi neposredni bližini pa je tudi heliograf, bomo porabili okvirno 40 minut zmerne hoje. Lavrovec je tudi stičišče Rovtarskega, Polhograjskega in Škofjeloškega hribovja, z njega pa se odpirajo širni razgledi proti Snežniku, notranjskemu hribovju in Trnovskemu gozdu, vse do Julijskih in Kamniških Alp.

Heliograf

Steklena krogla, ki zbira sončne žarke

Ker ima naselje izrazito sončno lego, je Agencija RS za okolje leta 1964 tu postavila enega od 22 heliografov v Sloveniji, z merilnim instrumentom za določanje trajanja sončnega obsevanja pa že več desetletij upravlja domačin Ciril Kržič, pred njim sta to počela njegov oče in sosed Lavr. Markirana pot nas usmeri mimo kmetije pod nami, kjer po nekaj metrih na levi uzmemo novejšo kapelico Lurške Matere božje v obliki topolarja, ki jo je leta 2010 postavil Ivan Žakelj-Lavrov. Sledimo markacijam po makadamski poti, s katere se kmalu odcepimo desno v gozd.

Nadaljujemo po čudoviti stezi, ki nas pelje skozi neskončne grmičke borovnic, ki smo jih lahko občudovali že v gozdu tik pred vrhom Lavrovca.

Izlet za ljubitelje borovnic in žlikrofov

Območje tokratnega izleta z okolico je pravi raj za ljubitelje borovnic, ki tu v izobilju obrodijo. Še en razlog več torej, da obiščete te zanimive kraje, ki so dobili svoje mesto tudi na zemljevidu slovenske kulinarike. Iz Lavrovca namreč prihaja družinsko podjetje Eniko, ki se ukvarja s tradicionalnim ročnim izdelovanjem idrijskih žlikrofov, za katere so bili večkrat tudi nagrajeni. Po krajšem strmem odseku nas pot pripelje do asfaltne ceste, kjer se usmerimo levo, če pa želimo izlet podaljšati za kakšno uro, lahko sledimo markacijam, ki nas prek mostička v dobre pol ure pripeljejo do Vrha Svetih Treh kraljev. Od tam se lahko po markirani poti vračate proti izhodišču, do katerega se bomo mi odpravili po asfaltirani cesti in si tako med potjo ogledali še Račevsko jezero. Povsem se mu lahko približamo, če po slabih sto metrih z glavne ceste zavijemo levo na stransko pot, s katere pa kmalu zavijemo desno na kolovoz. Jezero, pravzaprav dve, saj je v bližini še Malo Račevsko jezero, je posebno zaradi tega, ker leži na prehodu iz alpskega v dinarski svet in je edino tovrstno jezero na širšem območju. Ko je napolnjeno z vodo, meri 120 metrov v dolžino in 100 metrov v širino, vsako leto pa tudi povsem presahne. Od jezera se usmerimo nazaj in levo na glavno cesto, od koder se po približno desetih minutah vrnemo do izhodišča.

Besedilo in foto: Saša Musec Čuk

TRDO DELO JE ZAGOTOVILO ZA USPEH

Deni Kožul v akciji

Čepprav je od podelitve priznanj in naslova za športnika leta minilo že nekaj tednov, pa Deni Kožul komaj najde kaj časa, da poleg obveznosti, ki jih ima v šoli in na treningih ter tekmah, lahko odgovarja na vprašanja. Ta predanost, ki jo namenja športu, je res zavidanja vredna. Tako mlad fant, pa toliko delovne discipline, da lahko združuje več dejavnosti v samo 24-urnem delovnem dnevu!

Obiskovanje šole, resni treningi in skrb za formo pomenijo odrekanje, a hkrati dokaz, da je s trdim delom mogoče uspeti. Te vrline so v današnjem času še kako potrebne, pa vendar jih tako zelo primanjkuje. Deni, mlad, prijazen športnik, popolnoma predan namiznemu tenisu, je v pogovoru priznal, da športna pot ni vsak dan gladka, da je na njej tudi včasih žalost, razočaranje, poraz. A če se hoče, se more. Tole mi je povedal Deni Kožul, športnik leta 2016 v Logatcu.

Deni, ljubitelji namiznega tenisa te gotovo dobro poznajo. Za druge pa je prav, da se najprej predstaviš.

Sem Deni Kožul, star 19 let, preprost fant, ki se je zaljubil v namizni tenis. Celotno svoje življenje posvečam temu športu in me zelo veseli, da mi tudi uspeva. Brez namiznega tenisa si ne predstavljam življenja. Ceniš iskrenost in delavnost. Brez dela ne moreš v nobeni stvari uspeti. Imam veliko prijateljev, ki me podpirajo v mojem športu, in to me zelo veseli.

Zakaj si se med množico športov odločil prav za namizni tenis?

Iskreno povedano, sem se za namizni tenis odločil povsem po naključju, saj sem med izbiranjem športov pred začetkom drugega razreda osnovne šole z mamo videl besedo tenis in sem mislil, da je to velik tenis. Pa sem si rekel, no to bom pa »probal«. Vendar je bil to namizni tenis in mi je postal všeč, tako da sem ga začel redno obiskovati.

Te ni bolj privlačila kakšna večja žoga, saj si si izbral prav najmanjšo?

Poleg namiznega tenisa me je veselil še nogomet, vendar sem se raje odločil za prvega.

Kakšni so tvoji športni začetki?

Moja prva tekma je bila katastrofalna. Spomnim se, da sem jokal kot dež in sem hotel že odnehati, vendar so mi starši in trener Darko Malić rekli, da ne smem obupati in vztrajnost se mi je obrestovala. Potem sem sčasoma pričel osvajati medalje in to je bila samo še dodatna motivacija za nadaljnje delo.

Je namizni tenis v Logatcu in širše, v Sloveniji, priljubljen, glede na to, da se o njem ne govori toliko kot o nogometu, košarki ali smučanju?

Mislím, da je v krogu ljudi, ki se vsaj malo spoznajo na namizni tenis, dokaj poznan, saj ti, ki ga poznajo, vedo, da je zelo zahteven šport, predvsem psihološko.

Kako potekajo tvoji treningi? Imaš dobre pogoje za treniranje, kdo je tvoj trener?

Devet let sem treniral v Logatcu, kjer sem se zelo dobro naučil tehnike namiznega tenisa in pravih udarcev, zato mi veliko ljudi reče, da igram najlepši namizni tenis v Sloveniji. Za to gredo zasluge Darku Maliću, ki me je treniral od mojega začetka. Sedaj pa že tri leta treniram v Novem mestu, kjer so ustanovili center za reprezentante, tako da so pogoji odlični. Zelo sem zadovoljen v Novem mestu, kjer sem se še bolj posvetil namiznemu tenisu. Veliko enako dobrih nas je skupaj in so treningi zares odlični. V Novem mestu je moj trener Jože Urh.

Postal si športnik leta v Logatcu. Kaj misliš, da je botrovalo temu, da si bil izbran prav ti?

Mislím, da je glavni razlog, zakaj sem bil izbran, zlata medalja na evropskem mladinskem prvenstvu, ki sem jo osvojil v dvojicah s svojim soigralcem Darkom Jorgićem.

Kakšni so bili tvoji prvi odzivi na ta izbor?

Ko so pričeli govoriti rezultate, sem takoj vedel, da imam dobre možnosti za osvojitve tega naziva. Enkrat sem že bil športnik Logatca in občutki so vedno zelo prijetni.

Ali je šolske oziroma delovne obveznosti mogoče uspešno združiti z udeleževanjem v vrhunskem športu?

Seveda sem svoje življenje posvetil namiznemu tenisu in ga postavil na prvo mesto, vendar obiskujem tudi gimnazijo, predvsem zaradi tega, ker nikoli ne veš, kaj se lahko zgodi v prihodnosti. Šolo moraš imeti narejeno. Malce pa tudi zaradi svoje mame, ki si zelo želi, da bi naredil šolo in imel nekaj na papirju, kajti neko zagotovilo moraš imeti tudi za prihodnost.

Katere odlike, meniš, da mora imeti dober, celo odličen namiznoteniški igralec?

Imeti mora veliko dobrih delovnih navad, vztrajnosti, najpomembnejše pa je, da je zelo dobro psihološko pripravljen, saj je »glava« v namiznem tenisu izredno pomembna. Tudi fizično moraš biti dobro pripravljen, ker gre za zelo zahteven šport. Veliko je odrekanja in svoje življenje moraš, seveda, stoodstotno podrediti temu športu.

Imaš kakega vzornika?

Moj vzornik je Cristiano Ronaldo, saj je s trdim delom dosegel to, kar je sedaj. Bil je reven, zdaj pa lahko živi kot kralj. To vse je dosegel s trdim delom. Pa tudi videti je dobro.

Je namizni tenis drag šport? Kako tvoji starši sprejemajo uspehe sina, te spremljajo na tekmah, je to za starše morda tudi stroškovno zahteven šport? So ti vedno stali od strani?

Namizni tenis je kar drag šport, če hočeš uspeti, ker je veliko tekem in takih stvari, ki jih je treba plačati. Osebo imam srečo, da imam sponzorja TIBHAR, ki mi daje opremo za namizni tenis, od gum, majic, kratkih hlač, nogavic, trenirk, brisač, torb itd. Starši so mi vedno stali ob strani in srčno upam, da mi bo uspelo nekega dne živeti od tega športa in da se jim bom lahko vsaj delno oddolžil za njihovo »živciranje«

na tekmah, ko so me tolažili, ko sem izgubil dvoboj ter se veselili z mano ob mojih zmagah. Starši so samo eni in ne bi jih menjal za nič na tem svetu!

Kateri so tvoji kratkoročni in seveda dolgoročni cilji? Je to morda tudi olimpiada?

Kratkoročno si želim najti klub v tujini, da se pokažem in da me ljudje zunaj vidijo, ter napredovati na svetovni lestvici. Dolgoročni cilj pa je igrati v prvi nemški bundesligi in seveda zastopati Slovenijo na olimpijskih igrah.

Kaj ti še poleg tenisa izpopolnjuje vsakdan?

Veliko sem s prijatelji, največ z Darkom Jorgićem, ki mi je kot brat v vsakdanjem življenju, za mizo sva pa velika tekmeča.

Mislím, da je to samo plus za napredovanje.

Deni, na tvoji poti ti prav vsi, ki te tako ali drugače poznamo, želimo, da se ti uresniči vse, za kar se trudiš. Zavidanja vredno je to, da si kljub svoji mladosti resen, vztrajen in delaven. To ti bo prav gotovo prineslo uspeh in uresničitve želja. Predvsem pa je razveseljivo to, da Deni tako zelo spoštuje svoje starše, saj brez njihove podpore ne bi mogel doseči uspeha. Torej, bravo za Denija in njegove starše.

Metka Bogataj

Foto: osebni arhiv D. K.

OD OHRIDA DO LOGATCA

Z ZLATOM IN SREBROM IZ SRBIJE

Zlata in srebrna ekipa fantov

Zadnji aprilski vikend si bodo prav gotovo zelo dobro zapomnili mladi rokometarji RK Kronos Logatec in njihov trener, saj so na gostovanju v Zlatiboru v Srbiji dobesedno »deklarisirali« nekatere, po imenu sodeč fantastične ekipe.

Od 22. do 24. aprila 2016, je namreč tam potekal rokometni turnir Zlatibor for Friendship 2016. Na povabilo se je tokrat odzval tudi rokometni klub Kronos iz Logatca pod vodstvom trenerja Nedeljka Ribiča. Ta odločitev se je izkazala za zelo dobro, kajti do sedaj so to prilžnost imeli le parni letniki, neparni pa so letos končno prišli na vrsto. Tja je odpotovala ekipa kadetov letnika 1999 ter fantje letnika 2001. V prvi vrsti je za to zaslužen njihov trener, ki je

vseskozi gojil željo fante nekam peljati in jih obogatiti za tako izkušnjo. Seveda je bilo kar precej usklajevanja in dogovarjanja glede organizacije, prevoza in vsega drugega, kar pritiče takemu potovanju. Po besedah trenerja je bilo še največ težav z iskanjem ugodnega prevoznika, kajti pot je dolga in posledično tudi precej draga. Resen pristop in resno delo se obrestujeta Na turnirju je sodelovalo kar 32 ekip v moški in ženski kategoriji. Že takoj je bilo opaziti, da v Sloveniji rokometno kolesje pelje v pravo smer, saj sta ekipi pokazali, kaj je mogoče narediti z resnim strokovnim pristopom in seveda resnim delom igralcev. Rokometarji obeh ekip sta se na igrišču izjemno izkazali tako po igralški kot po vedenjski plati. Resno igranje, sodelovanje, spoštovanje in odnos do nasprotnika so odlike, ki morda štejejo še več kot rezultat.

Tu je nedvomno prvi človek, ki je za to »kriv«, njihov trener, ki pravi, da fantom zaupa, jim verjame in jih spoštuje. Fantje so to na turnirju dokazali, saj trener zanje nima niti ene same najmanjše pripombe, le pohvale se vrstijo.

Čeprav je bil pred odhodom prisoten tudi strah, a ne, da fantje ne bi upoštevali pravil, predvsem zaradi morebitnih nepričakovanih prijetljajev, ki se lahko zgodijo kadarkoli in kjerkoli. K sreči sta Nedeljko Ribič in njegov pomočnik Nedeljko Lipovac vse fante zadovoljne in s kar dvema medaljama pripeljala domov. Ekipa dečkov letnik 2001 je zasedla prvo mesto in njihov igralec Mark Lipovac je bil razglašen za najboljšega igralca turnirja, kadeti 1999 pa so

Mark Lipovac in Anže Korošec – najboljša igralca turnirja v Zlatiboru

Foto: arhiv kluba

izgubili le finalno tekmo z ekipo iz Arilje in s srebrno medaljo zaključili turnir, Anže Korošec pa je bil v tej konkurenci najboljši igralec. Le kaj bi želeli še več? Ja, morda nekoliko več poštenega sojenja, kjer je bilo očitna naklonjenost domači ekipi, pa tudi izbor igralcev je bil

nekoliko sumljiv, saj so ekipe igrale s kar precej starejšimi igralci, kot to dovoljujejo pravila. A to je sedaj pozabljeno. Fantje so izjemno ponosni, da so Slovenijo tako častno zastopali, pa tudi prijateljske vezi so se spletle med igralci, ki so jih že povabili na njihove turnirje. Prav vsi

starši so veseli, da lahko otroci sodelujejo v tako pozitivni skupini, kjer beseda in delo še nekaj veljata. Bravo Nedeljko, bravo fantje.

Metka Bogataj

AMBROŽA V LOGATCU SPREJELA MNOŽICA LJUDI

Ultramaratonec Ambrož Jakop je drugo etapo svojega dobrodelnega teka od Hodoša do Sečovelj za otroke s posebnimi potrebami sklenil v Logatcu, kjer je svojega sokrajana pričakala množica ljudi, njemu in sotekačem v dobrodošlico pa so v zrak spustili tudi rakete. Ambrož je sprejel logaški župan Berto Menard in mu za dobrodelni podvig iskreno čestital. Ambrož je prvi dan pretekel 140 kilometrov, drugi 120 kilometrov, do cilja v Sečovljah pa je prispel le simbolično. Zaradi poškodovane noge – hudega bakterijskega vnetja gležnja – so namreč del poti – 115 kilometrov – pretekli njegovi prijatelji, med njimi tudi notranjski tekači, Ambrož pa jih je spremljal v avtomobilu. Obljubil je, da bo pot pretekel, ko bo noga zdrava. Na cilju je maratonce, ki se jim je ob koncu kljub poškodovani nogi pridružil tudi pobudnik dobrodelnega projekta, sprejel tudi piranski župan Peter Bossman. Veselja, ki so ga doživljali tako

najvztrajnejši kot tudi vsi drugi udeleženci dobrodelnega teka, ni mogoče opisati z besedami. Otroci s posebnimi potrebami bodo imeli počitnice na morju!

Blanka Markovič Kocen

Foto: Zdenko Jakop

LOGALAJF 2016 – MESEC ZABAVE, ŠPORTA IN POZITIVNIH VIBRACIJ

Letos še večji, boljši in predvsem širši. Prav vsak bo zagotovo našel nekaj zase. To je tudi glavni cilj in poslanstvo LogaLajfa. Široka paleta različnih vsebin in dogodkov, ki povežejo ljudi, mlade in mlade po srcu, različne in drugačne v skupno zgodbo, ki jo piše življenje. Naj se sliši kot še tako obrabljena fraza »najboljšega sosed«, pa vseeno trdno verjamemo vanjo. V našo skupno zgodbo, ki naj se nekoč bere tako optimistično in bojevito kot Kekec Josipa Vandota ali Winetou Karla Maya!

Odprtje nas čaka 5. junija s 7. Aktivnim dnevom z Dlan na Dlan, ko bo na sporedu celodnevno dogajanje z otroško in odraslo animacijo ter vrhuncem dneva z zabavo s skupino Mambo Kings. Že v torek sledi potopisno predavanje Tadžikistan, Uzbekistan, Kirgizija. V četrtek je dan za grajsko dobroto »pizza 2 za 1«, ko bodo na račun prišli ljubitelji pic. V petek nas čaka zanimivo predavanje »Gibanje otrok – nuja ali modna muha!?!« in otvoritvena tekma evropskega nogometnega prvenstva v Franciji. V soboto, 11. junija, bo na sporedu logaški praznik malega nogometa, »futsal« turnir 3+1 na asfaltu, in večerna zabava s skupino Dugme u čorbi. Vmesnim ogledom tekem na platnu sledi četrtkovo (16. junij) predavanje »Ljubljanski maraton za vsakogar« v organizaciji društva Tek je lek in smuti akcija 2 za 1. V soboto (18. junija) bodo na svoj račun prišli osnovnošolci in odbojkarji. NŠ Logatec organizira 3. turnir 3:3 na asfaltu za kategorije od 7 do 15 let. Hkrati pa se bo igralo tudi na

članskem turnirju v odbojki na mivki. Na sporedu bo tudi predstavitev portala AktivniTurist.com. V nedeljo pa nas čaka Tekiški dan kot nadgradnja četrtkovnega predavanja in delavnici izdelave tortic za otroke in odrasle ter degustacija sladice v izvedbi slašničarstva Ježkova hišica.

V petek in soboto (24. in 25. junija) bomo razvajali brbončice na Petkovem koktejl večeru in sobotni degustaciji naj dobre Grajskega parka Vitez 2015 »Črno-bele fantazije«. Celoten dan bo tudi »Dan za šport«. Na voljo bo brezplačno igranje odbojke na mivki in nogometa pod reflektorji. Zvečer pa bo na sporedu še priljubljena družabna igra oz. poker turnir. V nedeljo (26. junija) se bomo na poletje pripravili na Dalmatinskem dnevu s Klapo Jadranski Maestrali od 15.00 dalje, otroci pa bodo uživali v Napihljivi deželi. V začetku julija nas čaka »FIFA playstation« turnir na televiziji in ogled četrtfinala nogometnega prvenstva. Ob koncu LogaLajfa bo v četrtek za vse sladkosnede na sporedu Dan za grajsko dobroto – Princeskina kupa. V petek nas bo ogreval DJ Miro z »DJeyTime miksom« in komercialnimi hiti. V soboto (9. julija) se bomo družili na vrhuncu LogaLajfa z legendarno skupino Pop Design in Grupo Vigor, ki je trenutno ena izmed najbolj vročih skupin glasbene scene. Čisto za konec pa nas v nedeljo čaka lahkotno druženje na »Adijo LogaLajf« od 16.00 dalje.

Matjaž Švajncner

VRTEC KURIRČEK, ENOTA LAZE

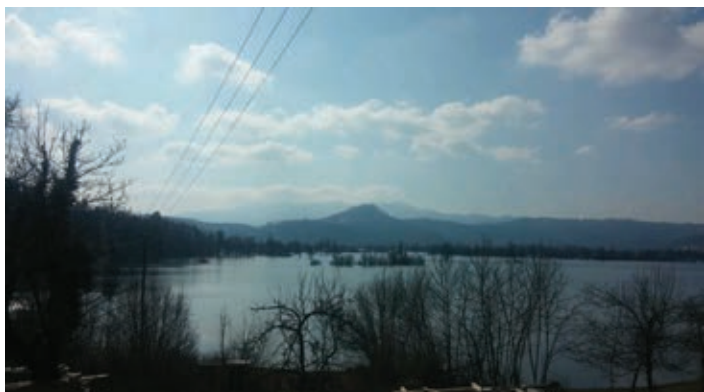

Že peto šolsko leto bo minilo, odkar se je odprla enota Laze in sva prišli v to čudovito, neokrnjeno naravo. Ker imamo to srečo, da je naš vrtec na podeželju, otrokom in nama nikoli ne zmanjka idej za igro, raziskovanje in dogodivščine v naravi. Naš vrtec je sicer že kar v letih, a ga imamo zato še bolj radi in ga še bolj cenimo.

Vrtec stoji na obrobju Planinskega polja, sredi zelenih gozdov in prostranih travnikov, kjer imamo obilo možnosti za sprehode daleč od prometnih cest, tekanja čez travnike in spoznavanja narave v živo in ne samo preko knjig. Res naju je bilo strah, ko sva prevzeli vodenje te enote, saj sva se zavedali, kakšna odgovornost pada na najina ramena. Nikoli tudi nisva še vodili kombiniranega oddelka, vendar sedaj, po vseh teh letih vida, kako sobivanje otrok različnih starosti pozitivno vpliva nanje. Mlajši otroci zelo hitro napredujejo, tako v grobi motoriki kot tudi na socialnem področju. Navezanost s so-vrtičkarji je neizmerna. Starejši skrbijo in se učijo odgovornosti do mlajših, ti pa se učijo od starejših. V

takem oddelku je mir, brez stresnih situacij, navezanost (ogromno objemanja), odgovornost (če mlajši pade, ga starejši potolaži, če je starejši žalosten, ga mlajši boža itd.) sta veliki. Res da smo majhni, vendar imamo vse, kar imajo veliki, in še več. Imamo neokrnjeno naravo, svež zrak in vesele, zdrave in razigrane otroke.

Vzgojiteljici: Erna Udovič, Klavdija Novak

Nudimo vam:

- Odkup lesa na panju ali kamionski cesti
- Klasično in strojno sečnjo
- Žičničarsko spravilo

Zagotavljamo konkurenčne cene ter plačilo po dogovoru.

info:

TAKSUS d.o.o.
TAKSUS, gozdarski inženiring, d.o.o.
Reška cesta 21, 6258 Prestranek

☎ 030 329 527

www.taksus.si

ZAHVALA

*Svetloba se mora utrniti,
da spoznamo, kako nam je potrebna.
Za nas si bil ta svetli utrinek ti - Marko:
tvoje veliko srce,
tvoj prijazen pogled in nasmeh.
Hvala ti za ta neprecenljivi dar.*

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš

MARKO ŠEN
(17.11.1969 - 2. 5. 2016)

Vsem se iskreno zahvaljujemo za sočutje, cvetje in sveče ter prispevke Društvu pljučnih in alergijskih bolnikov. Hvala vsem Markovim prijateljem in sodelavcem ter podjetju Unicommence za spoštovanje in gmotno pomoč. Hvala Jezdecem škrlatne kadulje, govornikoma Borutu in Darji in violinistki Jeleni Ždrale. Hvala ZB NOB Logatec - KO Logatec Naklo. Zahvaljujemo se KP Logatec in g. Bošnjaku za organizacijo in izvedbo poslovitve. Hvala vsem iz množice, ki ste se Marku zadnjič poklonili.

Vsi njegovi

ZAHVALA

*Zaman te iščejo moje oči,
Zaman te kliče moje srce,
Srce ljubeče tvoje zdaj spi,
Meni pa rosijo se trudne oči.
Odsev si od mene. Tu te več ni
In v srcu spoznanje to zdaj boli.
V bolečini sem tiho sklonila glavo
Z lepo mislijo nate – za slovo.*

FRANC JERAB
23. 9. 1951 – 1. 3. 2016

Ob težki izgubi se iskreno zahvaljujem g. Niku Čuku za nesebično pomoč, družini Kranjc za pomoč ob pogrebu. Lepo se zahvaljujem dr. Katarini Turk za zdravstveno pomoč, g. Gorazdu Bošnjaku za lepo organiziran pogreb. Hvala za podarjene sveče in denar, g. župniku Simonu Onušiču za lep mašni obred.

Žena Ivana

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage žene in mami

MIJE TURK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za vsak stisk roke, besede, tolažbe v teh težkih trenutkih in darovane sveče. Posebna zahvala zdravnici Ani Kermavnar Marinšek, gospodu župniku Janezu Komparetu za sv. olje, Gorazdu Bošnjaku za opravljene pogrebne storitve, pevcem za petje, Maji Sodja za zadnje poslovitve besede, župniku Simonu Onušiču ter gospodu župniku Bogomirju Turku za opravljen cerkveni obred. Zahvaljujemo se tudi sodelavkam in sodelavcem naše mami. Še enkrat iskrena hvala vsem, ohranili jo bomo v lepem spominu.

Žalujoči vsi njeni

NAPOVEDNIK DOGODKOV

PRIREDITVE

Sobota, 28. maja 2016, ob 18.00,
OŠ 8 talcev Logatec:
**Revija obrtniških pevskih
zborov Slovenije**
Org. in info: omeppz.
notranjska@gmail.com,
041 705 755 (Janez Nagode)
ali 031 524 312
(Janez Gostiša)

Sobota, 28. maja 2016,
ob 14.00,
pred Staro šolo v Hotedršici:
**45. Tek prijateljstva
in 3. Kolotek**
Org. in info: ŠD Hotedršica,
Klemen 041 995 444,
sd-hotedsrica@hotedsrica.si

Nedelja, 9. maj 2016, ob 17.00,
Jožefova dvorana Doma
Marije in Marte:
**Ko zapojejo ... 2016,
48. območna revija
odraslih pevskih zasedb**
Org. in info: oi.logatec@jskd.si,
01 7591 740

Torek, 31. maja 2016,
ob 17.00,
pri kapelici pod Sekirico:
test hoje
Org. in info: ZD Logatec

Sobota, 4. junij 2016, ob 9.00,
križišče v Kalcah pri odcepu
za Podkraj-Hrušico:
pohod ob rimski dediščini
Org. in info: kurentmk@
gmail.com, 041 370 247

Torek, 7. junija 2016,
ob 19.30,
Prešernova dvorana
Narodnega doma:
junijska gong kopel
Org. in info: KD Novi oder,
spela.delux@gmail.com,
041 436 319

						AVTOR: MARKO DREŠČEK	NAGRADA ZA MEDIJ- SKE DO- SEŽKE	SNOV, KI VZBUJA ALER- GIJO	OBLIKA IMENA ALENKA	NEODLO- ČEN IZID PRI ŠAHU	SLABA ŠOLSKA OCENA	NAŠ NEKD. POLITIK (PETER)
						HLAPEC, KI NAD- ZORUJE TLAČANE						
						OPERNA PEVKA BRATUŽ KACJAN						
						AMER. JAZZ PIANIST (STAN)						
						KARAM- BOL				JANEZ CIGLER		
						TANKA KOVINSKA PLOŠČICA				TEKMO- VALNE IGRE		
FOTO: ANDREJ ŠEMROV	NAŠ IGRALEC (PRIMOŽ)	ŠPANSKI OTOKI OB OBALI AFRIKE	VELIKA TELESNA ŽELJA	TETA (LJUBKO- VALNO)	KRACE, ČAČKE RADO MURNIK				HRVAŠKI OTOK AKONTA- CIJA, PREDUJEM			
SKRAJNA MEJA, PRETI- RANOST							RT NA VZHODU ŠPANJE STOJALO ZA KNJIGE				IZKUŠEN UČITELJ	AMER. SOUL PEVKA FRANK- LIN
HRVAŠKI PEVEC (VLADO)								RIBIŠKA KOŠARA NAŠ FILOZOF (FRANCE)				
PAPEŽEV LETNI DOHODEK					VRSTA DVIGALA ZADNJA BRAZDA NA NJIVI							
ROBERT ALTMAN			BELJAKO- VINA V TKIVU VELIK PLAZILEC							ZGOLJ, SAMO TURŠKO MESTO OB GRČIJI		
TROJICA OSEB ALI STVARI							JANEŽEVO ŽGANJE JUDOVSKA MESTNA ČETRTE					
LOGAŠKE NOVICE	SLAVKO GRUM DESETI MESEC V LETU			CERKVENO GLASBILO AZIJSKA DRŽAVA					RAHEL PREMIK ZRAKA ČUTILO ZA SLUH			
VEČ OKVIROV, OKVIRI							RDEČA MRAVLJA ODPU- ŠČANJE GREHOV					
NAŠ SLIKAR MEŠKO					JAPONSKI SMUČ, SKAKALEC (DAIKI)			HEKTAR NAŠ KEMIČ (DRAGO)			IZRAEL. PREROK V ČASU KRALJA AHABA	NAŠ ARHITEKT (MARJAN)
1000 KG					KORALNI OTOK	GIMNAS- TIČNA PRVINA KOŠARKAR RIZVIČ						
IME ČEŠKIH KRALJEV						VALENTIN OMAN BRANE IVANC			ANGLE- ŠKO PIVO PIANIST BERTON- CELJ			
ZBOD- LJAJ				RAZPRE- DELNICA NIKO GORŠIČ						HRVAŠKI OTOK IVAN MINATTI		
VARČNA PORABA DOBRIN												
SLIVI PODOBEN SADEŽ						BOG TEME PRI STARIH PERZIJ- CIH						

Temeljni postopki oživljanja in avtomatska zunanja defibrilacija

Preverite odzivnost

Narahlo potresite
Glasno vprašajte: "Ali ste v redu"

Če ni odziva

Odprite dihalno pot in preverite dihanje

Če ne diha normalno
ali ne diha

Če diha normalno

Pokličite 112, najдите in prinesite AED

Takoj pričnite s KPO

Roke položite na sredino prsnega koša
Napravite 30 zunanjih masaž srca

- Čvrsto pritisknite vsaj 5 cm v globino s hitrostjo 100 stisov/min
- Svoje ustnice zatesnite okoli ust
- Enakomerno vpihujte, dokler se prsni koš ne dvigne
- Dajte naslednji vpih, ko prsni koš uplahne
- Nadaljujte s KPO

KPO 30:2

*
Obrnite bolnika v položaj za nezvestnega

- Pokličite 112
- Nadaljujte z ocenjevanjem, dokler dihanje ni normalno

Vklopite AED in prilepite elektrode

Takoj sledite glasovnim ukazom
Eno elektrodo prilepite pod levo pazduho
Drugo elektrodo prilepite ob prsnici pod desno ključnico
Če je prisotnih več reševalcev - ne prekinjajte zunanje masaže

Umaknite se in defibrilirajte

Nihče se ne sme dotikati žrtve
- med analizo
- med defibrilacijo

Če se bolnik prične zbujati: premikati, odpirati oči in normalno dihati, prenehajte s KPO
Če je nezavesten, ga obrnite v položaj nezvestnega*.

40 let

OBMOČNA
OBRTNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA LOGATEC

PROST VSTOP!

TEDEN OBRTI IN PODJETNIŠTVA

proizvedeno in pridelano na Logaškem

velik šotor pred Narodnim domom | Logatec, 15.–17. junij 2016

Sreda, 15. 6. 2016

- Dan odprtih vrat OOO Logatec in predstavitev VEM točke

Četrtek, 16. 6. 2016

od 11.00 do 13.00

- Ko bom velik, bom podjetnik!
- Delavnice in podjetniške vsebine za otroke logaških OŠ
- Zdrav življenjski slog – *bodimo otroci zgled staršem!*

od 17.00 do 21.00

ULICA OBRTI IN PODJETNIŠTVA:

- Predstavitev lokalnih ponudnikov
- Bazar zelene tehnologije
- Lokalna tržnica Logatec – kupuj pridelano doma
- Info točka: oblike neposredne prodaje na stojnicah in dopolnilne dejavnosti na kmetiji, podjetništvo in samozaposlitev
- Promocija obrtnih dejavnosti
- »Zero waste« ter sistem ločevanja odpadkov

v četrtek:
kitarist Miha Plantarič in
Sabina Veber - Binna

V petek:
Veselica s skupino Malibu

Petek, 17. 6. 2016

ob 9.00

- Krvodajalska akcija obrtnikov in podjetnikov

ob 18.00

- Slavnostna prireditev
ob 40. obletnici OOO Logatec

od 20.00 dalje

- Velika veselica s skupino Malibu v soorganizaciji PGD Dolnji Logatec

V četrtek:
brezplačni golaž
OBRTNIKI KUHAJO ZA VAS!

Poseben razstavljeni program: **BAZAR ZELENE TEHNOLOGIJE** (podjetje Prolog) predstavitev podjetij in ponudbe na področju energije. Strokovnjaki za zeleno energijo in sisteme ogrevanja bodo delili svoja znanja in izkušnje. Spoznali boste nove tehnologije in ponudbo: toplotne črpalke, ogrevanje na biomaso, LED razsvetlavo, varčevanje ter upravljanje z energijo. Izvedeli boste kako pravilno čistiti peči, pravilno kuriti in kako pridobiti subvencije. V petek pa boste spoznali večje ideje sodobnega in ekološko bolj primerne ogrevanja ter možnosti postavitve lastne elektrarne na bio maso. Dogodek podpira logaški župan. Info: www.mojles.net

KOMUNALNO PODJETJE
LOGATEC d.o.o.
Tržaška 27, 1370 Logatec

PGD DOLNJI LOGATEC

Medijski sponzor

Uradna voda

Več na: ooz-logatec.si

Zainteresirani razstavljavci:

051 651 538, info@ooz-logatec.si

Teden obrti in podjetništva so omogočili: Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija, Zdravstveni dom Logatec, Lokalna tržnica Logatec, Glasbena šola Logatec, Zavod RS za transfuzijsko medicino, OMePZ Notranjska, slaščičarstvo Ježkova hišica Željka Bohar s.p., MIMETIK design Brigita Vehar s.p., Gostilna Turk, Gostišče Jeršin, Kavarna in slaščičarna Kljukec, Kavarna Napoleon – Ninine tortice, Pivk Electric d.o.o., Embalazar s.p. in drugi.